ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 4/1/2023

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 4 ވަނަ ޖަލްސާ

٢٢ رَجَبُ ١٤٤٤

13 ފެބްރުއަރީ 2023

(ހޯމަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:01

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 11:59

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 4 ވަނަ ޖަލްސާ

13 ފެބްރުއަރީ 2023 (ހޯމަ ދުވަސް)

---

1. ރަސްމު ސަލާމް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުން.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއްވުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިއަދަކީ 13 ފެބްރުއަރީ 2023 ވީ ހޯމަ ދުވަސް. 1444 ވަނަ އަހަރުގެ ރަޖަބު މަހުން 22 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ދިނަސަ ނަކަތުން 13. އަޅުގަނޑުމެން އިށީނދެ މިތިބީ 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ ތިންވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 32 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަފަރުގައި 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު، އަދި ބަލިވެ ރުޚްސަތުގައި 1 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ އެޖެންޑާއަކީ އދ/2023/1/4.

4. މަޖިލީހަށް ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ގަރާރު

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4- މަޖިލީހަށް ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ގަރާރު.

{4.1}- އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު.

{4.2}- ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދިވެހި ދައުލަތުން ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށް ގޮވައިލައި، އެކަން ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. ދިވެހި ދައުލަތުން ދަރަނި އަނބުރާ ދެއްކުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށް ގޮވައިލާއި، އެ ކަންކަން ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ޤަރާރު.

{4.3}- ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާސިރު ޢަބްދުއްލަޠީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދީ ބަނދަރުތައް ބޭނުންކޮށްގެން ސަރަޙައްދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލި ހަލުވިކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ދެނެގަނެ، އެ މަސައްކަތް ހަރުދަނާކުރުމަށް އެދި ގޮވައިލާ ޤަރާރު ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވުން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދީ ބަނދަރުތައް ބޭނުންކޮށްގެން ސަރަޙައްދީ ތަރައްޤީގެ ދުވެލި ހަލުވިކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ދެނެގަނެ، އެ މަސައްކަތް ހަރުދަނާކުރުމަށް އެދި ގޮވައިލާ ޤަރާރު.

5. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5- ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

މިއަދުގެ ޖަލްސާ ބައްލަވާލެއްވުމަށް ވަޑައިގެން އެބަ ތިއްބެވި ޕާލިމެންޓް ޕްރެކްޓިކަމް ޕްރޮގްރާމްގެ މިފަހަރު، މިއީ 5 ވަނަ ޕްރޮގްރާމް، ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން. އެއީ މިފަހަރު ހުޅުވާލެވިފައި މިވަނީ އަންހެނުންނަށް. ޕްރެކްޓިކަމް ޕްރޮގްރާމަކީ [illegible] ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ އާއި ޔޫ.އެން.ޑީ.ޕީ [illegible] ގުޅިގެން އޮސްޓްރޭލިއާ ސަރުކާރުގެ އެހީތެރިކަމާ އެކު، 2021 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ހިންގަމުން އަންނަ ޕްރޮގްރާމެއް. މިގޮތުން ޕްރެކްޓިކަމް ޕްރޮގްރާމް ސިރީޒްގެ ފަސް ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ތެރެއިން 171 ބޭފުޅަކު ވަނީ ބައިވެރިވެފަ. މިފަހަރުގެ ޕްރޮގްރާމުގައި 39 ބޭފުޅުން އެބަ ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާ. އަޅުގަނޑު ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ފާގަތި ޕްރޮގްރާމަކަށް އެދެން. އަޅުގަނޑަށް ކުއްލި މަސައްކަތް ދެ މަސައްކަތް ނިމިފައި އެބަ ވޭ. އެއީ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މަސައްކަތާއި، ހިންނަވަރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ،

ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ގެންދާނީ ގުރު ނެގުމުގެ މަސައްކަތް. އަމީންއާންމު އެކަން ކޮށްދެއްވުމަށް އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މާފުކުރައްވާ! އަޅުގަނޑު އެ މަސައްކަތަށް ދަނީ ސުވާލު ނިންމުމަށްފަހު.

6. ސުވާލު

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6- ސުވާލު.

{6.1}- ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރުއާ ކުރައްވާ ސުވާލު. ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަރުޙަބާ ވަޒީރު. މާލޭގެ އެންމެފަހުން ބޭނުންކުރެވުނު އެއް މިސްކިތް، ހިންގު ސަލްމާން މިސްކިތުގައި ބޭނުންކުރާ އެއަރކަންޑިޝަން ސިސްޓަމްގައި އަވަސްއަވަހަށް މަސައްކަތް ފެށި، މިސްކިތް އެތެރެ ހޫނު ގަދަވެ، ނަމާދުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދަތިވާ ކަމަށް ވަނީ ފާހަގަކުރެވިފައެވެ. މި މަސައްކަތަށް ބަޖެޓުކުރުމަށް ކިހާ ދުވަހެއް ނަގާނެތޯއާއި، މި މަސައްކަތަށް ޖުމުލަ ބަޖެޓެއް ޚަރަދުވެގެންދާނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ހިންގު ސަލްމާން މިސްކިތުގައި އޭސީގެ މަސައްކަތް ހުންނަހުރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަވީ ފުރަތަމަ އޮގަސްޓު މަހު ތެރޭގައި. ދެން އެކަން ބަލައިގެން ހެދުމަށް ބިޑަށް ކޮންޓްރެކްޓަރަ ވާހަކަދައްކަމުން، 25 އޮގަސްޓުގައި އެ ބޭނުމަށް މާލީ ވަޑައިގެން ފުރަތަމަ އެ އޭސީ ބަދަލުކުރި. ދެން އެކަމަށްފަހު އޮކްޓޯބަރު މަހު ތެރޭގައި އަނެއްކާ ދެވަނަފަހަރަށް މިސްކިތުގެ ހަމަ އޭސީގެ މަސައްކަތް ދިމާވެ ކޮންޓްރެކްޓަރާ ވާހަކަދައްކައިގެން އެ ބޭނުންތަކަށް އޯޑަރގައި 13 ނޮވެމްބަރުގައި އެއްބަސްވުމެއް ހަދައި، 23 ޖަނަވަރީގައި އެ ބޭނުމުން މަސައްކަތް ފެށި. ދެން 22 ފެބްރުއަރީ މަހުގެ 2023 ވަނަ އަހަރު ފުރަތަމަކޮށް އޭސީގެ

މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގައި އެ ވަނީ. މިހާރު މަސައްކަތް އެބަ ކުރޭ އޭ.ސީ ހަމަ ކޯރަމް. ދެން އެނދިވަޑައިގަންނަވާން މި ސަރުކާރުން މިސްކިތުގެ އޭ.ސީގެ މަސައްކަތް އެނގޭ ބޭރަށް މި ދިމާވީ އެއް ސަބަބަކީ އެ ގޮތުގެ ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރި. އެއްޗިހިއާ ދަތިތަކާ ހާމަވަނީ. އެހެންވެސް ދިމާވި މަސައްކަތެއްގައި މި މަސައްކަތަކަށް ވީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަރުވަން.

ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ގުޅުންހުރި ސުވާލެއްވީމަ އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ސަރުކާރުން މިސްކިތް ބޭނުންކުރަން ފެށިއިރު ގިނަ ގޮތަކަށް އެޅުއްވިގެން ވަސީލަތްތަކެއް ސަރުކާރުން މިސްކިތުގެ މުންނާރުން ބަންގި އަޑު އިއްވަން ދިޔަ. މިހާރު ބަންގީގެ އަޑު އިވޭ މިސްކިތް ކައިރި ހިސާބުގެއަށް އެކަނި. މިކަން މިހެން ދިމާވެފައިވަނީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާއި މަސައްކަތަށްބަލާއިރުތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސަރުކާރުން މިސްކިތުގެ ސަލާމަތުގެ މަސައްކަތް ވެސް ހަމަ އެގޮތަށް ދިމާވެފައި ހުރި މަސައްކަތެއް އެއީ. އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ހައްލުކުރުމަށް މިގެންދަނީ. އޮފީހުގައި ބޭނުންކުރަން ފެށިއިރު މުންނާރުގެ، އެހެން މުންނާރަކުން، އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ނަމާދުކުރަން ފެށިއިރު ވެސް އެހެން މުންނާރަކުން ކަމަކާ އަޅުވަމުންދިޔައީ. ދެން ފަހުން އެ މުންނާރުގެ ވެސް ހަމަ މަސައްކަތް ދިމާވި، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ހައްލުކުރުމުން މި ގެންދަނީ. އިދާރީގޮތުން އެކިފަރާތްތަކާވެސް ހަމަ މި ބޭފުޅުންނާއިއެކުގައި އެ މަސައްކަތް ހައްލުކޮށްގެންދަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަނީ އިތުރު ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޙާމިދު ޢަބްދުލްޣަފޫރު.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙާމިދު ޢަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އިސްލާމްދީނުގެ އެއް ރުކުންކަމުގައިވާ މުދަލުގެ ޒަކާތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު، ކިހާ ދިވެހިންނަށްތޯ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭތޯ؟ އަދި މުދަލު ޒަކާތް ނެރުމަކަން ކިހާ މަސައްކަތެއް ކުރެވިފައިވޭތޯ ކިހާ ބައެއް ނެރޭތޯ؟ އަދި މި މުދަލު ޒަކާތް ނެރުން ހަރުދަނާކުރުމަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރެވޭތޯ؟ އަދި ވިސްނަވާ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. މުދަލު ޒަކާތް ދެއްކުން ހަރުދަނާކުރުމަށް ބަލައި މިހާރު ސަރުކާރުން ބިލެއް ތައްޔާރުކޮށް ވަނީ އޭ.ޖީއަށް ފޮނުވާފަ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ޒަކާތު ޤާނޫނު ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ހިސާބަށް އަންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ދީން ޒަކާތް ދެއްކުން މި އޮންނަނީ އިޚްތިޔާރީ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. އެއްވެސް ބާރުޖެހުމެއްގެ ދަށުން ގަދަކަމުން ނެގޭ އުސޫލެއް ނުހުރެއް އޮވޭ. އެ ބާރުޖެހުމަށް ބާރުނުފޯރުވޭ ވެއިގަންނަވާ ބުރުގަލާ ޒަކާތް ދެއްކޭ ގޮތަށް ހަމަޖެހިގެން މި އޮންނަނީ. ދީން ދައްކަނީ ކިހާވަރެއް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން މިވަގުތު އެނގޭ ދަންނަވާލަން ދަތި. ގާތްގަނޑަކަށް މި ދިޔަ އަހަރު، އެއީ 2022 ވަނަ އަހަރު 90 މިލިއަންވަރު ޒަކާތު ފިޠްރާގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ލިބުނު. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީގެ ހިސާބުތަކުން ބުނާ ގޮތުގައި މުދަލުގެ ޒަކާތް ވާޖިބު މިވަނީ ފަސް ހާސް ހަތް ސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތް ރުފިޔާ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރުދަންނަވަން. الحمد لله. ފުރަތަމަކަމަށް އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރާ ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، ބަނގުރަލާއި ހޫރު މަސް ރާއްޖޭގައި ވިއްކަނީ ޤުރުއާނުގެ ކޮން މާއްދާއަކުން ހުއްދަ ލިބިގެންތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ކުރިން އަލަށް ހުއްދަ ނުދީ އެ ކަންކަމަށް ހުއްދަ ދިނީ ބިރުގެން ހިއްވަގެންތޯ؟ އިސްލާމްދީނުގައި ހަރާމްއޮތް މިކަން އެންމެނަށް ރަނގަޅަށް ސާފުކޮށްދެއްވުން. ޝުކުރުދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއިން ހުއްދައެއް ނުދެން ދޭން. ދީނުގައި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އޮންނަ ކަމެއް އެއީ. ދެން ބަނގުރަލާއި ހޫރު މަސް އެ ވިއްކުމުގެ ހުއްދަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނެއް ދެން. ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ކަސްޓަމަރުންނަށް ރިސޯޓްތަކުގައި ދައުރު މުސްލިމުންނަށް ވިއްކުމަށް ބަލައި އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން ހުއްދަ ދޫކުރާ އެ އޮންނަނީ. ހުރި އުސޫލުތަކެއް، މިންގަނޑުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި، ދިވެހިން އެ ކަންކަމުގައި އިންވޮލްވްވާން ކަމަކާއި، ދިވެހިން އެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ނުގުޅުމާއި، މިކަހަލަ ޝަރުތުތަކާއި ގަވާއިދުގައި ކުރިއްސުރެ އެ ހުއްދަ އޮންނަނީ ހަމަޖެހިފައި އެއީ. އަޅުގަނޑުމެން މިވަގުތު ދަންނަވައިލަން އޭގެ މިންވަރު މި ފާހަގަކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރުގެ ނިޒާމާ ގުޅޭ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކެނދިކޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރާ. އަޅުގަނޑު ސީދާ ދިވެހި ބަހުން ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑު މި އަހަނީ ދިވެހިންނަށް ނުވަދުވާ ގޮތަށް ހަމަ ރާ ވިއްކަން، އޫރު މަސް ވިއްކަން ރާއްޖޭގައި ހުއްދަ ދިން ގޮތަށް ކެސިނޯ އަޅަން ހުއްދަ ނުދީ އުޅެނީ ކީއްވެގެންތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަރީފަށް.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޢުޒިރަތާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިއަދުގެ ރަސްމީ ސުވާލާ ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. ސަރުކާރުން މިސްކިތް ނިމި އެ މިސްކިތުގެ ބޭނުންކުރަން، ނަމާދުކުރާ ބައިގެ ބޭނުންކުރަން ފުރިހަމަ މިހާރު އަހަރެއް ވަނީ. މި ދިޔަ ޗަދަރަރު ފުރީ. އެހެންނަމަވެސް، އަދިވެސް މިސްކިތް ރަސްމީ ގޮތަކުން ނުހުޅުވާ. މި މިސްކިތް ހުޅުވާލާނީ ނުހުޅުވާ ފަސްވަނީ ކީއްވެގެންތޯ؟ މިސްކިތުގައި ނުނިމި މަސައްކަތްތަކެއް ހުރީތޯ؟ މި ފަސްވުމުން ދިމާވާ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯ؟ އަދި މިސްކިތް ހުޅުވޭނީ ކަމަށް ލަފާކުރައްވާ ތާރީޚަކީ ކޮބައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސަރުކާރުން މިސްކިތުގެ ހުޅުވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން، ކޮވިޑު އައުމުގެ ކުރިން ފޮރިން މިނިސްޓްރީއާއި އޭރުގެ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއާއިލާގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން ކުރެވުން. އަދި އޭރު އޭގެ ދުވަސްކޮޅެއް ފަހުން ސަޢޫދީގެ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީގެ ބައްދަލުވުން ވެސް ރާއްޖެ ވަޑައިގެން ހުޅުވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އެ ބައްދަލުވުން މަޝްވަރާކޮށް، ހުޅުވުމަށް ބަލާއި ވަރަށް ބޮޑަށް ތައްޔާރީތަކެއް ފެށި. އާދޭ. ދެން އެހެރިސާބުން، އޭގެފަހުން ދުވަހަކު ކަސިތަރައިވެގެން މިސްކިތްތެރިޔާއްޔާ ޝާއްޓުއަރަން އަންގާ ކަމަށް އެ ބައްދަލުވުން ވިދާޅުވި. ސަރުކާރުގެ، ދީވާން އަޅާ މަޝްވަރާއަކުން ހުރަހުކުރުމުގައި ޗާޓް ތިޔަނިމާ ދައުލަތަކުން އެނގޭތޯ ކަމަށް އެ ބައްދަލުވުން

ވިދާޅުވެފައި ވަޒީރުގެންނެވި. ދެން ޤާނޫނުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަނީ. އެކަމަކު، އަދި އެއްވެސް ޗާޖެއް ނުދެއް ލިބޭ ޓެންޑަރަކު ކަމެއް ހުޅުވާ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރުސާބަތު ލިބިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތެއް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ޣަފޫރު.

މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ޣަފޫރު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ފަހަކަށްއައިސް ނަމަވެސް، މަޑުމަޑުން ނަމަވެސް އަންނަ ޝަކުވާއެއް މިއީ މިސްކިތްތަކު ތެރޭގައި މަސްތުވާތަކެތި ވިއްކުމާއި، މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހުންގެ މި ދުއާމަލާތަކަށް ހިނގުމާއި މި ކަންތައްތަކަކީ. އެހެންވީމަ، މި ކަންތައްތަކުގައި ޓެކްނިކަލް އެހީ ހޯދޭތޯ؟ އެހެންނޫނީ ޓެކްނިކަލް މިނިސްޓަރ އަދިވެސް މަސައްކަތް ކުރަމުން އެބަ ގެންދަވަނީ ތޯއްޗަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލައިގައި، ހާއްސަކޮށް ކޮވިޑް ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަވި ބައެއް މިސްކިތްތަކުގެ ތެރޭގައި ނިދައި އަދި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ ކަމަށް. ދެން އޭގެ ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވޭ މަސްތުވާތަކެތި މިސްކިތްތެރޭގައި ބޭނުންކުރާ ކަމަށާއި، އަދި މިސްކިތްތެރޭގައި ނިދާ ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވިފައެއް ނުވޭ. އެކަމަކު، މަޑުމަޑުން ނަމަވެސް ދުބާރާ ހުރިހައި ތަންތަނުގައި މީހުން އެތަންތަނުގައި ނިދާކަމުގެ ޝަކުވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ ކައުންސިލާ ފާހަގަކޮށްލައިގެން، ދެން ޖުމުޢާ ޚުތުބާތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދަންނަވަމުން މިދޭ މިސްކިތްތަކުގައި މި ހަރަކާތްތަކަށް ބައެއް ކަމަކަށް ހުއްދަ ނުދޭތީ. އެހެންވީމަ، ސިޓީ ކައުންސިލާއި އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީ ފާހަގަކުރައްވައިގެން އެ ކަންތައްތައް ބައްޓަންކުރަމުން ޖަހައި މަސައްކަތް ކުރަނީ. ދެން ޒިޔާރަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުދޭ އެކަމުގެ އިތުރު ޝަކުވާތަކެއް އައިސްފައެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ.

<u>ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. ސަރުކާރުން މިސްކިތްތަކުގެ ވަރަށްގިނަ ތަރީގައި އެބަހުރި ދި ދޮރުމާ ޙާލަތު. ޔާއްތާ އެއް ދުވަހު ބަދަލުކުރަނީ؟ އެއީ ރައްޔިތުންނަށް ކުރާ އުނދަގުލެއްވީބާ؟ ކުރީ ސަރުކާރުން ހުރި މިސްކިތްތަކުގައި އެއްކަލަ މިސްކިތަށް މީހުން ނުދާ ގޮތަށް ހަދަންވެގެން ޖެއްސުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކޮށްފައި އިންނަ ކަމެއްތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ބަޖެޓް ސްޓޭޓްމަންޓުގެ 178 ވަނަ އާއި ބަޖެޓް ޑޮކިއުމަންޓު، 183 ވަނަ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް މި ދޫކުރަނީ. އެއީ ކޮން ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް ކަމާ ކަމެއް ކޮން ގޮތަކަށްތޯ؟ އެއީ އާއި ބަޖެޓް ޑޮކިއުމަންޓާއި، އަދި އާއި ބަޖެޓް ޑޮކިއުމަންޓުގެ 178 ބަޖެޓް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް ވެސް. އަދި ވަކި، 183...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު އެންމެ ބޮޑު ދަންނަ ބާކީވާ ޙަޤީޤަތެއްގެ އޮތުމާ މިވަގުތު މި ބަހުސްކުރަމުންދާ ބަދިގެކޮޅުން މިއަދު. ދެން ބަހުސްކުރަމުން އެއްގޮތަށް ގެނެސް ދެއްވަން، ބަހުސްކުރަމުން އެއްގޮތަށް ވެސް އިސްލާމް. އަދި ބަހުސްގައި ވެސް، ބަހުސް އުޅުމުގެ ސުވާލުތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބޭނުންފުޅުކުރައްވާން ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ސަރުކާރުން މިސްކިތްތަކުގެ ދެ ވަގުތުގައި އެ ހުންނަ ދޮރުތަކާއި ތަޅުތަކާއި އެއް ދޮރު ހުޅުވާފައި، އަދި އެއް ތަނެއްގެ ދޮރު ހުޅުވާފައި، ކޮންމެ ވަގުތަކު ވެސް ދެ ފަރާތުން ހަމަ ދޮރުގެ އެއް ތަނެއް ހުޅުވަން އާދޭސް ބަލައިގަތުމަށް ބޭނުންވާނެ އެ ފަހަރުމު. އެއީ ބަޔަކު ފަރާތުން ދެ ދޮރު އެއްކޮށް ހުޅުވާފައި އެއްކަލަ ބާރުވެރި ފަރާތްތައް، އެއްކަލަ އާސަޔަށް ބަލާ ބޮޑު އިތުރު މައްސަލަތައް ކުރިމަތިވާން ފެށިއިރު، އެ ބަލާނެ ތަފާތުއްވި ކޮންމެ ވެސް އެއް ތަނެއް ހުޅުވާފައި ބަޔަކުންނެވެ. އަދި ބަލާ ބާރުވެރި ބޮޑު ބަލާ ފާހަގަކުރަމުން ހުޅުވާނެ ދޮރު ކަމަށް ވެސް ހަމަ ހުޅުވާފައި ބަޔަކާ ބަދަލުކުރަމުން މިހާރު ބަހުސްކުރުމުގެ ސިފައިން ތަފާތު. ގާއިމުވެ ހުރެ މިސްކިތުގައި އެއް ތަނެއް ހުޅުވާލަ. އެ މަޖިލީހަށް ދިމާވާން ދެން ހުރިހާ މިކަން މިސާލަކަށް ރައްދުކުރާއިރު ދެ ތަނެއް ހުޅުވާފައި

ބަހައްޓާނީ. އެއީ ފަހަރެއްގައި ވެސް އެއްވެސް ބައްޔަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ތަކުލީފެއް ޖެއްސާކަށް އުޅުއްވުން އިނގޭތޯ. އެހެންވެ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ކޮންމެ ކަމެއް އެއީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމަށް. މާފުކުރައްވާ! ނޫޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ނޫޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ސުވާލުކުރިން. މިހާރު ބައެއް މެންބަރުން މި ސުވާލުކުރީމާ ފުރުޞަތު ހޯދައިދެނީ ވެސް އެ ބޭފުޅުންނަށް އެބަ މިތާ ފުރުޞަތެއް. އަޅުގަނޑު ވީމަ ވަކި ހަމަ އެއް ސުވާލަކު ޖަވާބުދީފައި އެ ނިންމާލަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުގެ އިންތިޒާރުގައި އޮތް މި ވަގުތުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމުގެ އިންތިޒާރު. އެގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވީމާ ރިޔާސަތަށް ސާފުވޭ އެއީ މިއަދުގެ ސުވާލާ ގުޅިގެން ހަމަ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވީ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ މިސްކިތްތައް އާސާރީކަމުން އެއީ ސަރުކާރުގެ ވަޒީރު. މިހާތަނަށް ކިތައް މިސްކިތް އާސާރީ ކުރެވިއްޖެތޯ؟ ނުނިމި ބާކީ ހުރީ ކިތައް މިސްކިތްތޯ؟ އޭގެ ޕްރޮސެސްބަދަލު ކޮބައިތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ދުނިޔޭގެ މި ކުރިއަރާފައިވާ މުސްލިމު ޤައުމުތަކުގައި މި ބާކީސް ދައްލާދު ބޯކާސް ނިޒާމު ޕޮލިސީއެއް ޒަކާތް ދެއްކޭ ގަވާއިދު އޮވޭ އުސޫލު ހަމަޖެ. ރާއްޖޭގައި ވެސް އެ ގަވެން އެކަން ކުރަން މަސައްކަތްތަކެއް ކޮށްފައި އެބަހުރިކަން އެނގޭ. އެކަން މިހާރު އޮތީ ކިހާ ހިސާބެއްގައިތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ޤާނޫނީ ޚިޔާލުބަދަލު ސަމާލުކަމުން ކުރިއަށްގެންދަންވެގެން ރިޔާސީ ވަޢުދެއް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން މި އަންނަނީ. މިހާތަނަށް އެއީ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން 7 މިސްކިތް ނިންމިން ކޮވިޑުގެ ކުރީގައި. ދެން ފަހުން މި އެޅި ހުރިހާ މިސްކިތްތަކެއް ހުންނާނީ ހަމަ ޤާނޫނާ ކު. އެކަމަކު، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައަކުންނެއްނޫން. ކުރިއަށް އޮތް ތާނގައި އަޅުގަނޑުމެން އެ މަޝްރޫޢު އެބަ ކުރިއަށްދޭ. އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތައިން މި ޤާނޫނުގެ މަސައްކަތް. އިތުރުކުރުމުގައި ވަސީލަތްތަކެއް ބޭނި ހުރި މިސްކިތްތަކުގައި ވެސް ފެހިކަންފުޅާ. ދެން ޢަމަލީ މަސައްކަތުގައި، މިހާރު ވެސް އޮންނަ އުސޫލަކީ ޢަމަލީ މިހަރު ދައުލަތުގައި، އެ ދައުލަތް މިންވަރު މިހާރަށް ޒުވާނުންގެ ފަރުމާކަމެއް ދޮރުގަ ޢާއިލާތަކުން ބޭނުންވާ ބަޔަކު ބަލަހައްޓަނީ. އެއީ ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ތަރައްގީ ދައުލަތް ބަހަށް އެ ބައި. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މިދިޔަ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިފްތިތާޙުކުރައްވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެކި ރަށްރަށުގައި ހުރި 72 މިސްކިތަށް އެބުނު. އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ މިސްކިތްތަކެއް ރީތިކޮށް ބެލެހެއްޓުމުން ދާތަން. އަދި ބައެއް ގޮތްތަކުގައި ގަސް އިންދާފައި ހުރުމާ އެކުގައި ހިތްފަސޭހަ ވާގޮތަށް ތަނަވަސްކަން މިސްކިތްތަކުގައި ހުރޭ. ނައިފަރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ. ޤާނޫނީ މިސްކިތުގެ، ޤާނޫނުކުރި ހުރި މިސްކިތްތައް ޤާނޫނީ ނުކުރެވިފަ މި ހުރީ ފަރާތް ނަމިލަނޭ، ފުރަތަމަ ސަލާމަތް. ދެވަނަ ސަލާމަތް، ދާދި ދާއިރާއެއްގައި ދިޔަރިޔާތަކާއި އެބަ ހަރުދަނާ ތަރުތީބެއް އެބަ އޮތް ޕްރޮސީޖަރުކޮށް. މިނިސްޓްރީގެ ނުވަތަ މިނިސްޓަރުގެ ފުރުސަތުތަކާ ކަމަކަށް ނިޔަމިޖެ މި ދަނީ. ޖަވާބު ކަނޑައެޅުން ދިޔަ ކުރިން ފުރުޞަތު ނަގާފައިވާ ނުކުރެވޭ ބަޔަކާއި ހަވާލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. ދެން ވަޒީރު ފަރުމާތު ޕްރޮސީޖަރެއް ވީ. ދެން ވަޒީރު ފަރުމާކުރި އެކުލެވޭ ވަށައިގެން އެދިވަޑައިގެން ހިނގައިދާއި، ދަރުމަވަންތަ ޖަމާޢަތް ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ އިދާރާތަކާ އެކުގައި އެއްބާރުލުން ދިނުމަށް، މި ޚިދުމަތަށް ޝުކުރު ބަދަލުގައި. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޖަވާބު ފައިސާއިން ދައުލަތުން އެއްވެސް ވަރެއްގެ، އެއްވެސް މިންވަރެއް ދިވެހިރައްޔިތުންނާ ހަވާލުކުރާކަށެއް. އެހެންނަމަވެސް މުޖުތަމަޢުގެ ހިމާޔާ ނިކަމެތި ފަގީރުންނަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ބަޔާއި ޒަކާތުގެ ފައިސާއިން ހަރަދުކުރެވޭ އަށް ޤިސްމު. ބޭނުންތަކުގެ ކަންތައްތަކުގައި، މިހާރު ވެސް ހަމަ އެބަ ކުރިއަށް ފޯރުކޮށްދެވޭ. ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކުގެ ވެސް މީގެ ކުރީގައި ވެސް ފެށިގެން އެ ފޯރުކޮށްދެމުންދާކަން ހިނގާފަ. މި ސަރުކާރުން ވެސް އެ ކުރިއަށްގެންދަނީ. ދީން ބޭރާ ސަރުކާރު ސަރުކާރަށް ކަށަވަރުކޮށްދީ ބޭނުންވާ ކަންތައްތައް ޒަކާތް ފައިސާ އޭގެ ކަން ކޮށްދެއްވަން މި ގޮތަށް. އެކުލަވާ ކުރީގެ ސަރުކާރުން ހަމަޖެހޭ ނަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، އެއަރޕޯޓުގެ ސުވާލު ވަރަށް ގިނަ އިންޝާﷲ.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިންޝާﷲ. އާދެ، ކަންތައްތަކުގައި ހަމަ އާދެ، ހުރިހާ ކަމެއް ތެރޭ ސަރުކާރުން ހަމަ އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަނީ އިންޝާﷲ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޝްކޫރު ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ވަރަށް ގިނަ އާންމު ރައްޔިތުން ޝަރުޢީ ދަރުސް ދައްކަވައި ވަރަށް ގިނަ ދީނީ ޢިލްމުވެރިން އެބަވޭ. ޝަރުޢީ ދަރުސްތައް ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި މި ކުރިއެރުމަށް ޓަކައި ފިޔަވަޅު އަޅުއްވާ،

ބަޔާންކުރަނީ ފަހިސާ ދައްކާފައި މިހާ ނިޔާވާފަހުން ވެސް އެބަ ފުރުޞަތު ލިބޭ. އެހެންވީމާ، މިއަދު ރައްޔިތުން އެބަ އޮތީ އަވަސް ފުރުޞަތެއްގައި ލިބެން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި އެބަ އޮތް ޕްރޮޖެކްޓް މިސްކިތެއް. އެހެންވީމާ، އެ މިސްކިތުގެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮން އިރަކުތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި އޮތް މިސްކިތް އިމާރާތްކުރުމުގާ އަޅުގަނޑުމެން މި ފެބްރުއަރީ މަސް ތެރޭގައި، މި ފެބްރުއަރީ މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ޓެންޑަރކުރަން ފޯރުވާނީ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުން މި ގެންދަނީ. ދެން ބައްޖަރު ދިއުމަށް ބަދަލު ބައްޖަރު ކޮމިޝަނުގައި ވަރަށް ބޮޑު ލިސްޓެއް އެބަ އޮތް. ފަހިސާ ދައްކާފައި ހުރި ފަރާތްތަކެއް ކިޔުގައި އެ ހުރީ. އެންޑޯސްމަންޓުގެ ހިސާބުން މި ކޮޅުގެ ގުދުރަތުން ދަ އަހަރެއް ވެއްޖެ ބައްޖަރު ނުގެނެއްދާތާ. ދެން އެންމެ ފަހުން ލިބުނު ފަހަރު ވެސް ހަތަރު ސަތޭކަ ކޮންމެވެސް އަދަދެއް މި ލިބުނީ. އެހެންވީމާ، އެ ފަހަރަށް ހިނގައްޖެ އެ ލިސްޓު ވަރަށް ބޮޑުކޮށް. ދެން ކޯޓާ އިތުރަށް ލިބިއްޖެ ކަމަށް ވަނީނަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެންމިނޫނުގެ އެ ލިސްޓު ވަރަށް އަވަހަށް ނިމިގެންދާނެ. ދައުލަތުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ މަސައްކަތްކުރަނީ މި އަހަރު ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ ކޯޓާ އިތުރުކުރުމަށް. ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް އެ މަސައްކަތްކުރައްވާ. އެންމިނޫނުގެ އެ އިތުރުވެގެންދާނޭ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އެންމެ މުހިންމު ސުވާލު. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަނިވިއްކާ ޙަރަކާތް ވަރަށް ބޮޑު ދާއިރާއެއްގައި އަޒުހަރުވާ ވާހަކައާއި، މިނިސްޓަރުގެ ނޫނީ މިނިސްޓްރީގެ ދައުރެއް އެކަމުގައި އޮތީ އެ ކަންތައްތައް ނުހުއްޓުވުމަށް މި ދުވަސް، އެ ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމާ ވަރަށް ގަބޫލު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. މިދިޔަ އަހަރުގެ ފަހުކޮޅުގައި ޕްރިޒަން ރިހެބިލިޓޭޝަން އިން ދަ ޕްރޮގްރެސް ނަމުގައި ވަރަށް ފުޅާ ދިރާސާއެއް ބަރާސްޓޭކްހޯލްޑަރުންސީ ޕޮލިސީއާއި އަދި ސަރުކާރު ދުވަސް އަދި ޓީ.އެސް އެއީ ފަދަ ތަންތަނުގެ އަރިހުގައިކާ އެކުގައި އެ ކުރުވުން. އެ ދިރާސާގެ ދައުރާ ގުޅިގައި ވަރަށް ޝަރުޢީގެ ބޭނުމެއް ހަރުކުރެވިގެން ރަނގަޅު ހަރަކާތްތެރިކަމާ ގެންދެވިއްޖެ ކަންތައްތައް ދަތިތަކާ ގުޅިގެން ހިނގާފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ޖަމާއަތްތަކާ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީގެ ދައުރުގެ ތެރޭގައި މިހާތަނަށް ކުރައްވާފައި ކަންކަން ބަލަހައްޓަވައި މި ކަންކަން ރައްކާތެރިކުރުމުގައި ސިޔާސަތުތައް މިނިސްޓްރީގެ ދައުރުގެ ތެރޭގައި ސިޔާސީގޮތުން އެބަ ރައްކާތެރިކުރޭ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީގެ ދައުރުގެ ތެރޭގައި ކަމެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދައްކަވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން ޖަލުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބަންދުވެފައިވާ ދީނީ ނަސޭހަތް ދިނުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ޕްރޮގްރާމުތަކެއް ހިންގައިދޭ އެބަ ގެންދަމު. ހާއްސަކޮށް ދީނުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވާހަކަދެއްކެވި މަސައްކަތުގައި ހެޔޮ މިނިސްޓްރީއާއި އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީގެ އިލްމުވެރިންނާ އެކުގައި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ އެބަ ހުރޭ. އެ ބައްޓަންކުރެވޭ އިންޑިވިޖުއަލްގެ ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ އެބަ ހުރޭ. ހަމަ ދަރުސް ރާއްޖެ ޕްރޮގްރާމް ހަދައިގެން އެ މަސައްކަތް މިހާރު ހިނގައިދާ މި ގެންދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރްޙަބާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރު އަރިހުން ސުވާލުކުރަން ބޭނުންވަނީ، ވިލުފުށީގައި އަމިއްލަ ފަރާތުން އަޅާފައިވާ މިސްކިތެއް، މިހާރު ވަނީ ސަރުކާރުން އެ މިސްކިތުގެ ހިންގާ ކަމަށް ހަވާލުވެފަ. ދެން އެ މިސްކިތުގެ ފުރާޅު ވަރަށް ބޮޑަށް ހަލާކުވެގެން އެތެރެއަށް ވާރޭވެހޭ ކަމަކަށް ވެފައި އެ މަސައްކަތް ވަނީ މިނިސްޓްރީގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްފަ. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތް ކުރެވޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ އެ ފުރާޅު މަރާމާތުކުރަން ނިންމައިދެވޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުމީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދައްކަވައިފި:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވިލުފުށީގެ އެ މިސްކިތުގެ ކަންތައްތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން ކުއްލިއަވަސް އުސޫލެއްގައި މަސައްކަތްކުރަމުން މި ގެންދަނީ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ޚަސްތަކުރެއްވުނުގެ އެ މަސައްކަތް ފުރާޅު. ދެން އަޅުގަނޑަށް ނިންމައިލެވޭނެ ދުވަހެއް އެކަން ދަންނަވަން ތަންކޮޅެއް ދަތި. އެކަމަކު، ޚަސްތަކުރެއްވުނުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެ މަސައްކަތް ފަށާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުމެން އެ ކައުންސިލާ ދިމާވި. އަދި މިނިސްޓަރަކު ވެސް ދުވެން. އެ ބޭފުޅުން ފޯރަކުރެއްވި އެއްގަޑިއަކީ ޖަހާފައި ހުރި ޖިނަޔާ އާންމުކޮށް ގާލައިން ކިޔާ ބޭވަލިގޭ ޖޯން ޝަންޓިވަ އެ ވަކި ގަނޑުމަށް ނަގާލައި އެކަން ކުރުވުން ނުވަތަ ކަމަށް ވަނީ. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ސަރުކާރުން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރި ތަޢުލީމީ ބިލް ގާނޫނާ ކުރިން އެކުލެވިގެންވާ ހަރަކާތްތަކާއި ހިންގާ ޤަވާއިދަށް ކިޔަވައިދޭ ހިންގުމުގައި އެ ފެންވަރާއި ބޭއްވި ދަރިވަރުންގެ ކުރިމަތިލާ ޤަވާއިދުތަކަށް. އެއީ އެ ބަދަލާއި ހުސްފަތެއް ސަރަޙައްދުން އެ ގާނޫނާ ގެނެސް ބޭއްވި ބަދަލުކޮށްދިނުމާއި އަދި ގެނެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެނަށް ހިންގާ ފެށޭ

ކުލާސްތަކަކީ އެ ތަންތަން ހިންގާ ފަރާތްތަކުގެ ފައިދާއަށްވުރެ ބޮޑަށް ބަލާކަން ޤުރުއާން ކިޔަވައިދިނުމުގެ ސިޔާސަތުގައި ވަރަށް ކުޑަ، ހަރަދު ކުޑަ ގޮތަކަށް ހިންގޭ ތަންތަން ކަމަށް ވާތީ، އެ ކަންކަން ބަދަލުކުރުމަން ބަކައި އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއަށް ކުރެވޭނީ އަދި ކުރަމުންދަނީ ކޮން ކަންތައްތަކެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ވިދާޅުވި ގޮތުންގައި ވާ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުން ބައެއް ތަންތަނަށް ދަތިވެދާނެ ކަމަށް. ދެން އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން އެކަމާ ކޮންދުވަހެއް ކަމެއް އޮތީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސުވާލުކުރެއްވީ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޤުރުއާން ކުލާސްތައް ރަޖިސްޓްރީވެފައި މި އޮންނަނީ އެޖެންސީން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުގައި. ދެން އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއާ ޤުރުއާން ކުލާސްތަކާ ސީދާ ގުޅުމެއް ނެތް. ދެން ބައެއް ފަހަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިސާބަށް އަންނަ މައްސަލަތައް އެޖެންސީން މިނިސްޓްރީއާ ވާހަކަދައްކައިގެން ހައްލުކުރެވޭތޯ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަމުން ގެންދަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު.

ގެމަނަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ގއ.ކޮނޑޭ މިހާރު އިމާރާތްކުރަމުންދާ މިސްކިތް ކިހާ އަވަހަކަން ނިންމައިލެވިދާނެތޯ؟ އަދި މި އަހަރު ބަޖެޓުގެ ހިމެނޭ ގެމަނަފުށީގެ މިސްކިތުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ފެށިގެންދާނީ ކިހާ ދުވަހެއްގައިތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ޖަވާބުދެއްވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަވަރުނަރީ މިސްކިތުގެ ކަންތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ މިހާރު ކައުންސިލަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައި ބިން ހަމަޖައްސާފައި އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީއަށް އަންގުމަށް ޓަކައި. ދެން ބިން ހަމަޖެހިއްޖެއިރަށް އަޅުގަނޑުމެން އިމާރާތްކުރުމުގެ ޑިޒައިން މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކޮށް އެ ބަޖެޓުކުރުމަށް ޓަކައި. ދެން އަނެއް މިސްކިތުގައި ވެސް ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްކުރަނީ. ޔަސްތަކާއިރުވެ ނިމިގެން ދާނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒީ.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޝްކޫރު ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ދެ ސުވާލެއް. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މި ސަރުކާރުގެ ރިޔާސީ ވަޢުދެއް 100 ދުވަސް ތެރޭގައި ރާއްޖޭގެ މިސްކިތްތަކަށް އޭ.ސީކުރަނީ. މިހާރު ކިތައް މިސްކިތެއް އޭ.ސީކުރެވިއްޖެތޯ؟ އަދި މި ފެބުރުއަރީގައި ބާކީ އޮތް ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި ކިތައް މިސްކިތް ކުރެވޭނެތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ ކުރިއަށް އޮތް ރަމަޟާން މަހަށް މިސްކިތްތަކުގެ އާބާދުކުރަން ފުޅާކޮށް ކިތައް މިސްކިތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނެތޯ؟ ހަމަ އޭގެ ތެރޭގައި ކޮން އެކުލެވޭތޯ؟ އެ މިހެން މި ދުވަސްވަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގައި ފަސް ސަރުކާރު މިސްކިތްތަކެއް ކާޖު ނިޔަގެން އުޅެނީ އެ މިސްކިތް ތެރޭގައި ފެންވަރާފައި، މަރާމާތު މަސައްކަތް ކުރަން ބޭނުންވާތީ. ދެން ކައުންސިލްތަކުން ބޭނުމީ ބަޖެޓު ހަމަޖެއްސިއްޖެނަމަ، އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީ ތެރެއިން ކޮންޓްރެކްޓަށް ކަނޑައަޅާ ނުކުތުމާއި އެކަން ނުކުތުމަށް ވީ ކަމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ޖަވާބުދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާތަނަށް ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްފި ހަމަ މިސްކިތްތައް ކާޕެޓުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިންމައިލެވިފައިވާ އިޢާދަކުރަނީ ހަކަތައިން. ދެން ބާކީ މިއޮތް

ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި އަޑުގަނޑެއް ސީދާ ކަނޑައެޅިގެން ކިޔައި މިސްކިތް ކަމުގައި ނިންމައިލެވޭނީ އެހެން ދަންނަވަން ތެންކިއުއެއް ދީ. އެކަމަކު އަޑުގަނޑުވެސް އެ މަސައްކަތް ފެނައިގެން ހަމަ ބޭއްޖެ ނިންމައިލެވިދާނެ ކަމަށް އެންމެދުރުކުރަނީ މި ދައުރު ތެރޭގައި. ދެން އެހީވެދެއްވައިގަންނަވާން މިސްކިތްތަކުގެ މަރާމާތުކުރުމުގެ ކަންތައް، މިސްކިތްތަކުގެ ކަންތައް މި ޢިނާޔަތް ދީ ބަޖެޓްފޮތަށް. އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން ބަޖެޓްކުރާނެ ޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ދެން ކައުންސިލުން ބަޖެޓްކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކެއް. ދެން މަރާމާތުކުރުމާއި ޓަކާ ސާފުކުރުމާ، މި ކަންތައްތަކަކީ ކައުންސިލުތަކުގެ ބަޖެޓުގެ ދަށުގައި ހުރި ކަންތައްތައް. ދެން އެ ބާޒުވުން ބަޖެޓުގައި ޖަހައިގެން ފައިސާ، މަރާމާތުގެ ފައިސާ ޚިދުމަތް ކަންތައްތައް ކުރިއަށްގެންދަނީ. އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން މަރާމާތުގެ ކަންތައްތަކަކަށް ފައިސާއެއް ނުދެއްވޭ. އެކަމަކު އަޑުގަނޑުވެސް ހަރަކާތްތެރިވި ހުރި މިސްކިތްތަކުގެ މަރާމާތުގެ އަސްލުއެޅުމުގެ ކަމަކަށް ވަނީ ނަމަ، އަޑުގަނޑުވެސް އެހެން އެޅެންޖެހޭ ފެންޖެހޭ ތެރެއިން. ދެން ހާއްސަކޮށް ހަމަޔަނުކުރަން ހާލަތަކީ އަސްލަ ކަމަކަށް ވަނީ ނަމަ އަޑުގަނޑުވެސް ހަމަ ވަގުތީ އެޅެންޖެހޭ، އެ ހަމަޔަނުކުރަން ހާލަތަކަށް ވުރެ އެބަ ގެންނަން. ދެން މި ރަނގަޅަށް މަރާމާތަށް އަޑުގަނޑުވެސް އިންތިޒާމުގެ ކައުންސިލްތަކާ އެކީގައި އިރިސްދުވަހު، ޚަރަދުވާ މިންވަރެއް އަޑުގަނޑުވެސް ފުރުޞަތުދެއްވުމަށް އެބަ ބަލަން. ބަޖެޓަށް މިނިސްޓްރީއަށް ލިބުނު ހުރި އެއްޗެހިން ތަރުތީބުގައި ހުރި ހަ ސަބަބު ފަންސާސް މިސްކިތަށް އެ ބަނޑުފައި އެދިފަ މިންވަރައް އަޑުގަނޑުވެސް އިންތިޒާމުވެއްޖެ ފުރުޞަތުދެއްވުން. ޝުކުރިއްޔާ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްގެ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްގެ ވަޒީރު. ކެލާ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

ކެލާ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްގެ ރައީސް. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރު. އަޑުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ރަނގަޅުގައި އުފުލިފައިވާ ފުރުޞަތު ކުރާނެތަކަށް ޖާގަދުން ދިރާގުގެ އެސްޓިމޭޓް ޑޮލަރު؟ ނަމަވެސް ދެމުންގެންދަނީ ކަނޑައެޅިފައި، ދެން އަހަރު ސުވާލަކީ މުދިމުން، ވަރަށް ގިނަ ރަނގަޅުގައި ވަގުތީ މުދިމުން ނަގައި އެކަމު ދުވަހު ވަގުތުތަކަށް. ނަމަވަ އެކަމު އަހަރެއްވެގެން އެބަދޭ. އެގޮތުން މުދިމުން ތަމްރީނުކުރާ ކުރިއްސަވާ ގެންދިއުމަށް ފަހު ބަރަށް ވަރަށް ހަމަގައިވާ ވަރަށް ދަރިވަރުން އެ ރަނގަޅުގައި އެބަ ތިބި އެ ވަޒީފާދިނުމަށް ބޭނުންވާ. އެކަމަކު މިފަދަ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ލިބިދާއްނުވާ. ދެން އަހަރު ސުވާލަކީ، ކަރީގެ ގަބޫލުކުރާށި ވާނެތީ އާސާސީ މިސްކިތް، މިއީ ފަސްސަތޭކަ އަހަރުވާން ކައިރިވެފައިވާ މިސްކިތެއް. މި މިސްކިތް ބަނދުކުރެވިފައިވޭ ވަރަށް ގިނަ މިހިސާބު ހުންނާތީވެ. ދެން މި މިސްކިތް މިހާރު ދަނޑި ހަމަޔަ ސަބަބުތަކަށްވީ ދިނަ އަހަރު ފަސްސަތޭކަ އަހަރާ ކައިރިވެފައި ހުރި މިސްކިތަކަށްވާއިރު ހަދާކަމަށްނުދަނީ. ދެން މި މިސްކިތް

ބަންދުކުރީ އިސްލާމިކް މިނިސްޓްރީން ބޭފުޅުން ގޮސް، އެ ތަންތަނުގައި މިނިކަށި ހުރިކަން ޔަޤީންކޮށްލާފައި ވަނީ މަޑުކޮށްލައި. އެހެންވީމަ، މި މިސްކިތް ހުޅުވުން ގޮތެއް ނުވަތަ މި މިސްކިތް ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތެއް މިނިސްޓްރީ ފުދުވެރިވެގެން ކައުންސިލާ ގުޅިގެން ކުރިއަށްގެންދަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރު އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރަތަމަ މި ގަބޫލު ހުށައެޅި ކަމަށް ވަނީ ނަމަ އެ މިސްކިތެއްގައި ނަމާދުކުރުން އެ ޖަމާޢަތްތައް ނުވާނެ. ދެން އެ ހިނގާ މަގުމަތީގައި އޮތްއެއް ކަމަށް ވަނީ ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ގަބޫލުކުރާފައި، ސާފުކޮށްފައި އެ ތަންތަނުގައި ހިނގަންވާގޮތަށް މި ޙަރަކާތަށް. އެހެންވީމާ، އެތަން ހިނގާ މަގުމަތީ ވެސް ހުރައްޖެ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ އެ ތަން ސާފުކުރުމަށް މިސްކިތް ބަންދުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރިއަށްގެންދަވާނެ. ދެން މުދިމުން، އަޅުގަނޑުމެން މި ސަރުކާރު އައިސް ކުރީގެ ވަގުތު މުދިމުންގެ ގޮތުގައި ތިބީ ވަރަށް ބައިވަރު މުދިމުން. ހަމަ ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށުގައި ތިބީ ހަމަ ވަގުތީ މުދިމުން. އަޅުގަނޑުމެން އައިސް ދާއިމީ ކުރީ. ދެން މިހާރު ވެސް އެބަތިބި އަދިވެސް ވަގުތީ ބައެއް މުދިމުން. އެ ރަށްރަށުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދާއިމީކުރުމަށް މަސައްކަތްތެރިވަމުން މި ގެންދަނީ. ފިނޭންސާ ވާހަކަދައްކައިގެން އެ ވަޒީފާ އިޢުލާންކޮށް ދާއިމީކުރުމުގެ މަސައްކަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރިއަށްގެންދަން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. މިއީ ފަހު ސުވާލު އަޅުގަނޑު މި އަރުވަނީ މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރަށް.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ނިޒާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، 2013 ވަނަ އަހަރާއި 2018 ވަނަ އަހަރާ ދޭތެރޭގައި މުޅިން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި އަލަށް ކިތައް މިސްކިތް އާ މިސްކިތްތަކެއް ހިސާބުތަކެއް ދެއްކޭތޯ؟ 2018 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މި އަހަރުގެ މިހާހިސާބަށް ރާއްޖޭގައި މުޅިން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި

ކިތައް މިސްކިތް އަލަށް ގާއިމުކުރެވިއްޖެތޯ؟ ނިމިއްޖެތޯ؟ އަދި މިހާރު ކިތައް މިސްކިތުގެ، އަލަށް ގާއިމުކުރާ ކިތައް މިސްކިތުގެ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދޭތޯ؟ އަދި މި 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އަލަށް އަޅަން ކިތައް މިސްކިތް ހިމެނިފައިވޭތޯ؟ އެ މިސްކިތްތަކުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަނީ ކަމަން ގޮބުޅުގުކުރެއްވޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް އިސްލާމިކް އެފެއާޒް ޑރ. އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑަށް 2013 ން 18 ށް އެޅިފައި ހުރި މިސްކިތްތަކުގެ އަދަދެއް އަޅުގަނޑަކަށް އެނގެން ބަލައިލެވިފައެއް ނެތް. އަޅުގަނޑު ފެނުން ހިއްސާކޮށްލާނަން އިންތިޚާބުވީމާ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އައިއިރު ނިންމި ހުރި ހަތަރު މިސްކިތެއް. އެއީ އުނގޫފާރު އިސްލާމިކް ސެންޓަރާއި، ގއ. ދެއްވަދޫ މިސްކިތާއި، ކާނިދޫ މިސްކިތާއި ހިންގެ ސަލްމާން މިސްކިތް އަޅުގަނޑުމެން އައިސް ނިންމީ މި ސަރުކާރުން. ދެން މި ދައުރުގައި ފެށިފައި ނިންމާފައި އޮތީ 17 މިސްކިތް މި ދައުރުގައި. ދެން ޖުމްލަ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދެވޭ 15 މިސްކިތެއްގައި. ޓެންޑަރކުރުމަށް ތައްޔާރުވެފައިވާ 7 މިސްކިތެއް. ދެން ޕްރީޓެންޑަރ ސްޓޭޖުގައި އެބަ އޮތް އެއް މިސްކިތް. ދެން އަލަށް ފެށުމަށް ބަޖެޓުގައި ބިން ހަމަޖެއްސެން އަޅުގަނޑުމެން ވާން ތަރަކަރުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޓެންޑަރުގައި 12 މިސްކިތެއްގެ. އެއީ މި އަހަރު ޕްލޭންކުރެވިފައި ހުރި 12 މިސްކިތެއް. އިޢާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ މި ހުރިހާ މިސްކިތްތަކުގެ އަވަހަށް މަސައްކަތް ފުރިހަމަކޮށްލެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި 2008 ން 2012 އާ ދެމެދުގައި 42 މިސްކިތް އެޅުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

ކުއްލި މައްސަލަ

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުވެސް މިހާރު މި އެނބުރެނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް، ކުއްލި މައްސަލައަށް. އަލީނާޒިމް އަރިހުން އެދޭނަން ކުއްލި މައްސަލައިގެ ކުރުއަޑުނަގައިދެއްވުމަށް. (ވަގުތުބަލާކަށްނުވާނެ) އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފަށް. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅާ ކުއްލި މައްސަލައަކީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2023/R-58 "ވައިގެ މަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރަން އެދޭ ކަމަށް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސުމުގެ އެ ގަވާއިދަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ގަވާއިދު. އެ ގަވާއިދުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ބިލް ޤާނޫނު)ގާ ޚިލާފަށް ބައިތަކެއް އިތުރުކޮށްގެން ސަރުކާރުން ތަންފީޛުކުރާ ކުއްލި މައްސަލަ. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޞިއްޙަތު ރައްކާތެރިކުރުމަށް ހުރި ގާނޫނީ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން ހިމެނޭ އެއް ސިޔާސަތަކީ، މަސްތުވާތަކެތިއަކަށް ހުރިހާ ދުވަހަކު ބަނދުކުރެވުނު. 2008 ވަނަ އަހަރާއި 2013 ވަނަ އަހަރާއި އަދި 2018 ވަނަ އަހަރު ފެށި އެމް.ޑީ.ޕީން އެ ސަރުކާރުތަކުން ހުރިހާ ކަމަކާމެދު ސަމާލުކަން ބެހެއްޓީ އެންމެ ބޮޑަށް ދިވެހި ޒުވާން ޖީލު މަސްތުވާތަކެތީގެ ޝިކާރައަކަށްވެ، އެ ޖީލު ހަލާކުވެ ނިމިދިއުމުން ސަލާމަތްކުރުމަށް. މަސްތުވާތަކެތީގެ ބިރުވެރިކަމުގައި އޭގެ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތައް ހޯދައި، އެ ފަރާތްތަކަށް އަދަބުދިނުމަށް ހަރުކަށި ނިޒާމެއް އެ ސިޔާސަތު ތަންފީޛުކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، އިސްވެ ދެންނެވި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޞިއްޙަތާ ގުޅޭ ސިޔާސަތާ ދި އިދިކޮޅަށް ސަރުކާރުންވެސް މަސްތުވާތަކެތި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ބޭނުންކުރަން ހުއްދަދޭ ސަރުކާރަކީ އެކި ބޭނުންތަކުގައި އެ ވިޔަފާރިކުރާ ޖަމާޢަތަކާ އަދި އެ ވިޔަފާރިއަށް އިތުބާރު ދީފައި ކަމަށް ސިޔާސަތު ކަށަވަރުކުރައްވައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފި. ގަވާއިދު ނަންބަރު 2023/R-58 "ވައިގެ މަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރަން އެދޭ ކަމަށް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސުމުގެ އެ ގަވާއިދަށް ބަދަލުގެނައުމުގެ ގަވާއިދު"ގެ ނަމުގައި 26 ޖަނަވަރީ 2023 ވަނަ ދުވަހު ގަވާއިދުވަނީ ޝާއިޢުކޮށްފި. އިސްވެ ދެންނެވި ގަވާއިދު 26 ޖަނަވަރީ 2023ގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވިނަމަވެސް، 6 ފެބްރުއަރީ 2023 ދުވަހު ގަވާއިދުގެ ދުރާލާ ރާއްޖެ އައި އުޅުނު ދުވަސް އަހަރުގެ އެންމެނަށް ދަތުރުވެރިއަކު މަސްތުވާތަކެތި ހައްޔަރުކޮށްގެން ގެނެސްފައިވާ ގޮތުން ޝައުޤުވެރިންނަށް ބޮޑުވެރިޔަކު، މަސްތުވާތަކެތި ފަސޭހައިން ހޯދޭ ގޮތަށް، ޗަރަސް އުޅުއްވުމުގެ 2.6 ކިލޯގެ، އަދި މަސްތުކުރުވާ އަގުގެ 6.5 މިލިއަން ރުފިޔާގެ އަގުހުރި މަސްތުވާތަކެތި ކަސްޓަމްސްއިން އަތުލައިގެން ކަމަށާއި، އެ ގަވާއިދާމެދު ރައްޔިތުން އެކި ވަރުގެ ދަނޑުވެރިކަމުގައިވާ ސުވާލުތަކެއް ކުރަމުން ސީރިއަސް ހާލަތު ދާސްތާނުތަކާ ހިމާޔަތްކުރަނީވެ. އަދި އެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނުގެ އިސްލާޙު ޖަދުވަލުގައިވެސް 2023/R-58 "ވައިގެ މަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރަން އެދޭ ކަމަށް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސުމުގެ

އެ ފަރާތްތަކާ މެދު ޢަމަލުކުރާ ގަވާއިދު"ގެ ދަށުން. ގަވާއިދު ނަންބަރު 2023/R-58 މިހާރު ޢަމަލުކުރެވެން ޙާއްޖަތަށް ފަސޭހަކަމާ އެކު މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެ ވަނީ ހުޅުވާލާފައެވެ. އަދި ޙަވާލުކުރުންތަކުން އަދާކޮށް ދިނުމަށް ކަމުގެ އެއްވެސް ޙައްޤު ނެތި އެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް އެ ވަނީ މަގުފަހިވެފައެވެ. މިކަމުގެ ސަބަބުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ވިޔަފާރިކުރާ ބޭގުޅި ނަޒާހަތްތެރިކަމުން ޙައްޤުތަކަށް އެ ވިޔަފާރީގެ މަންފާތަކަށް ހަނި، ދައުލަތާއި ރައްޔިތުން ނުރައްކަލާގެ ތެރެއަށް ވައްދައިދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވިގެންދާނެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގައި ބޭނުފުޅުވާ، މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރުމުގައި އުޅުމަށް ނުވަތަ ޙަވާލުކުރަތަން އެހީތެރިވުމަށް ނުވަތަ ޙަވާލުކުރުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ހުއްދަ ކުރުމަށް. އަދި އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ބާރުތައް ބަލައި އެކަށީ ބޭރު އަދަބުގެ ގޮތުގައި އުޅުނަން ޖަލަށްލުމާ އެކު ދިރަ މިދިއައަށް ޙުކުމްކުރައިން ޖޫރިމާނާކުރުން ފަދަ އެ ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ. ޤާނޫނުން ކުރާއި އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމުގެ ނަމޫނާ ގޮތަކަށް ގަވާއިދުން ހަދައި އެ ގަވާއިދު ތަންފީޛުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ކުރެވޭނީ ކަމުގެ ނޫން. މިހާ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2023/R-58 "ވަޢިދާ މަޤުން ދިފާޢިޙާއްޖަތަށް އަންނަ ބިރުސިޔާސަތުން ދިފާޢިޙާއްޖަތަށް މަސްއޫލިއްޔަތާއި އެކަށުކުރަން އެޅޭ ކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭ ހަރަކާތްތަކުގައި އެ ފަރާތްތަކާ މެދު ޢަމަލުކުރާ ގަވާއިދު"ގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އާ ތަޢާރުޟުވާ ބައިތައް އުވިގެންދާނެ ސަރުކާރަށް ގޮވައިލާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި ކުއްލި މައްސަލަ އަދުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ސުޕްރީމްކޯޓު.

ރިޔާސަތުން ފާސްކުރެއްވުން:

ސުޕްރީމްކޯޓު އިޖްތިމާޢީ ޖަލްސާ. ވޯޓުގެ ނަތީޖާގައި ޤަބޫލުކުރުމުން އެދުން އިއްތިފާޤުން. (ފަނޑިޔާރުންގެ ޢަދަދުން) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅުނު ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އިޖްތިމާޢީ ކޯޓު ހަނަ ތަޤުރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައެއް މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކަށް ފޮނުވުމަށް ގެ އިޖްތިމާޢީ ސުޕްރީމްކޯޓުން ފޮނުވައިލެއްވުމަށް ކަނޑައަޅާ ވޯޓު ދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓު ދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތުގެ: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ސުޕްރީމްކޯޓު ހުށަހަޅާ

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	45
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	24
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	16
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	40
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	21
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ 45 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް 24 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވޯޓުދެއްވި. ނުފެންނަ ކަމަށް 16 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވި. ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތް މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 40. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 21. އެހެންވީމާ، މި ކުއްލި މައްސަލަ ބަހުސްކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ހުށަހެޅީ ވަރަށް މުހިންމު ސަބަބެއް އޮވެގެން. ދެން މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައި، މި މަޖިލީހުގައި ތާވަލުކޮށް ދެއްވި މި ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުން މި ކުއްލި މައްސަލަ ބަލައިނުގަތުމަށް، ރޭގެ ޖަހާފައި ވިޕްކޮށްފައި ނެރުނުކަން އެބަ އޮތް. އެހެންނަމަވެސް، ބަޖެޓުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލަ މި މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށް، މިއަދު ރައްޔިތުން ގޮވާލުމަކީ ބޭނުންވާ ދިހަ މެންބަރުންނަކަށް ދިމާ

ތިއްބެވީ އަޅުގަނޑު އެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އެ ބޭފުޅުންގެ
މަސައްކަތުން އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއާ މި މަޖުލިސްތަކުގައި ބަހުސްކުރެވުނީ އަދި ސަރުކާރުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކުރީން
ކަނޑަވަރު ބޭނުންވާނެ މި ގޮތައް އިސްލާހުކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބެލޭ ކުރެއްވޭ ގޮތުގައި އަދި
އަޅުގަނޑުމެން ބައިވެރިވެފައި ހުރި ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ބޭނުމަށް ޚަރަޖުކުރެވޭ ރޭޓްތަކާ ވިޔަފާރި އެ ޖަރީދާ
މިހުންނާ ދޮރުވާތީގައި ބަދަލުކުރަން އެބަ ގެނަން އަދަދުކުރެވޭން ގޮތަކަށް އެ ގަވާއިދު ބަދަލުކުރުން އެއީ ސަރުކާރުން
ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހުރަހެއް އަދި އަޅުގަނޑުގެ ފިކުރު ވަކިގޮތަކަށް ހުރީ މި
މައްސަލަ ބަލައިލުމުގައިމުން ޖުމުލަކޮށްލީމަ ގާނޫނުގެ ދަށުން އެ ތަޢާރަފުކުރެވުން، ތަޢާ ފިޔަވައިން ނުކުން ބޭނުންތެރިކަން ޙަޤީޤަތުގައި
އެއްވެސް ކަމެއްގައި ސަރުކާރުން ފުށޯރަވާން ގޮތަކަށް އަދި މި ސަރުކާރު ކުރާ ކަންކަމުން ބޭރު، ހިތްވަރު ދީބަން ގޮތަކަށް،
ތާއީދެއް ދީބަން ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ބޭނުން ބޭފުޅުންނެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ހުރަހެ
މަށް ބޭރަފަށް ޚަރަޖާއަރާ އެޑިޝަނަލް ބިޒްނަސް އެ ބިޒްނަސްތަކުގެ ބަޔާންކުރުމުގައި އެބަ ބައިވަރު ދެ ރަގަން، މަސްއޫލިއްޔަތު އެބަ
ބޮޑުތަކުގެ، ހޯއްދަވާން ބޮޑުތަކު މަސްއޫލިއްޔަތު ޚަރަޖައަށް އެއްޗެއްވާލުން އެ މިހުން އަސާސީ ފުރަތަމަ،
ގަވާއިދުން ހަދައިގެން އޭގެ ތެރޭގައިން ޚަރަޖު އަދި ސަރުކާރު ހިފެހެއްޓުން ދެ ރަގެ ކާބޯފޮތް، ދެ ރަގެ ނުކޮށް ވިއްކާއެއްގެ ތެރޭގައިން
ސަރުކާރު ވިއްދަވައިގެން މި ޖަރީމާ ހިނގުމަކުން އެކިވަހިގަތުގައި އޭތި ގަވާއިދުން އިސްލާހުކުރަނީ ވާހަކަ. އެ މަސައްކަތްގައި
އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހު، ޤާނޫނުކުރުމާ މި ކޮއްޅި މައްސަލަ ހުރަހެއް ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަން ގެނައުމަން މިގެ
ނުރައްކާތެރިކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަން ފެނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުނިޔޭގެ އެކި ޤައުމުތަކުގައި ސަރުކާރުތަކުގައި ތިބޭ
ބޭރުގަނަ ބައެއް ވަޒީރުންނާއި އަދި ބޭރުގަނަ ބައެއް އެހެން ބޭބޭފުޅުން އެ ބޭފުޅުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ވިޔަފާރިކުރުމުންވާ
މަނާކުރު. އެ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އޮންނަނީ ފައިސާ. ފައިސާއައި ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކުރުން ގަނޑުގެން މި ކަންތައް ކުރުން.
އެ ނުފޫޒު ހޯދުމަކުން ބަލައި، ފައިސާ ހޯދުމަކުން ބަލައި ބޮޑުގެ އެއްއެއް ނުބައިވެރިކަމާ ދުވަސް އެ ތަޢާރަފުކުރުމުގައި
ސަރުކާރުތަކުން އެކަން ކުރޭ. ނިޔާމަ ޖުމުލަކޮށްލީމަ ދޭތެރެއިން އެކަން ހިނގާތީން އަޅުގަނޑުމެންނަން ފެނޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ބޭނުމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހާއްސަކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ 40% ނަމަވެސް ސަރުކާރެއް އޮތުމާ އެކަކަލަ ކަންކަން
ހިނގާ މަންޒަރު ދެކެން އަދި އެކަން ވިޔަދޭކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުގެ ބޮޑުގައި ވަރަށް ބޮޑު ތުހުމަތެއް
އެބަ އެބަ މިހާރު މި ގަވާއިދު އޮތުމަށްވެސް. ބިޒްނަސްގެ ތެރެއިން ޚަރަޖުއަށް ދެ ރަގެ އެތެރޭގެ މިހުން އެ މިހުންގެ
ތަފްޞީލާއި ނަގައި އެ މިހުން ހައްޔަރުކުރުމަށް، އެ މިހުންނާ ސުވާލުކުރުމަށް، އެ މިހުން ވިޔަފާރިކުރަނީ ކާކު މިތަންގައި
ޚަރަޖުގައި ހުރިގެން އަންގައިދޭންތޯ ދެޖެހޭންތޯ އެ ބަލައިލުމަށް ނޭނގޭ އެ މިހުން އެއްޗެހި މަސްއޫލިއްޔަތު ފޯނަށް
ހިސާބުން މަސްއޫލިއްޔަތު ސިފައިންގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި، މާލީކަމާ. ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ގެންގޮސް އެ މިހުން
ދައްކަލިއް ގޮތަށް މި ގަވާއިދު އޮތީމާ ކަންބޮޑުވޭ. ބަޔާންކޮށްދީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެހީވެދެއްވައިގެންނަވާން ނޫޅެމުން

ސަރުވޭ އޮތް ރިސޯސަސް ދަ ޓްރެވެލްސްގެ ނަމުގައި އިންޓަރނޭޝަނަލް ރިޕޯޓިކަން އިންސްޓިޓިއުޝަން މިދިޔަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުގައި، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރުމަހު ރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ރާއްޖެއާ ދާދި ދުނިޔޭގެ، ދަތުރުވާ ދުނިޔޭގެ ދަތުރުފަތުރުގެ އެކިއެކި ކަންކަމާ ދުނިޔޭގެ ދަރަޖަތަކުގެ ދުނިޔޭގެމީ ބަލައި ވަނީ ސަރުވޭކޮށްފައި. އަދި މި ސަރުވޭގެ ނަތީޖާ ވަނީ 8 ނޮވެންބަރު 2022 މި ދިޔަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރުމަހުގެ ތެރޭގައި ޝާއިޢުކޮށްފައި. މި ސަރުވޭގައި ސުވާލުކުރެވުނު މީހުންގެ ތެރެއިން މި މީހުންނާ ކުރެވުނު އެއް ސުވާލަކީ އެއީ އެންމެ ކަންބޮޑުވާ ކަންކަމަކީ ކޮބައިތޯ ރާއްޖޭގެ. އޭގެތެރެއިން 3 ވަނައަށް އެންމެ ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް ގޮތުގައި މި ސަރުވޭ ކުރެވުނު މީހުން ޖަވާބުދީފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތީގެ މައްސަލަ ކަމަށް. ބޭނުމީ އަދަދުން މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރާ މީހުން ދުނިޔެމަތީގައި، އެ މީހުން ދުވާ ތިބެ އަދި ނަރުކޯޓިކްސްއާއި ރާއްޖޭގެ އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން ގުޅުވައިގެން ތިބޭތީ ސަލާމާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދެއްކީމަ، އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކާ އިދިކޮޅު ބައެއް ފަރާތްތަކުން، މިކަމާ އިދިކޮޅު ބައެއް ފަރާތްތަކުން އެބަ ވިދާޅުވޭ ދަން ބަދަލުވުން އައުން މިއީ ގެނެސް ހުއްޓުވާލުމަށް ބައިވެރިވުމަކަށް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ހަރަދެއް ހިނގާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދައުލަތަކުން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދު ދިޔަސް ކުރަން. މި ހުއްޓުވުން މިއުޅޭ އެއަށްވުރެ މާ ނުރައްކާތެރި ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މި މީހަކު ހަމަހަމަކުރަމުން، ޖަމާޢަތުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މި ހިނގާ ހަރަދު ބޮޑުވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެ ހުޅުވިއިރުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ މަސްހޫރުކަން، ވިއްކުމުގެ، ބޯޓުތަކުގެ މަސްހޫރުކަން ހަދައިގެން ދުރާލާ ތަރުހީބު ނުވަތަ އެ ހައްދަވާތީވެ ޢާއްމު ބައެއް އަމަލުކުރުން، ޢާއްމު މައްސަލަ ހިންގާ ޝަރީޢަތާ އަމަލުކުރާގެން އެކަން އަވަހަށް ނިންމުމަށް ޓަކައި މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މައްސަލަ ކުރަންޖެހިފައި އޮތް ސުވާލެއް. އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭރުސިޔާސަތު މަސްތުވާތަކެތި ބެލެހެއްޓުމާގުޅޭ ކަނޑައެޅިގެން އެބައި މިއަށް އެއާއިގުޅޭ ކިހާ ބަލަކުރާ މީހުން، އެ މީހުންގެ މައްސަލަ މިހާރު ބޮޑުވެ ދިޔަ ގާއިދާގެ ހަރަދުކުރެވޭ ގާއިދާގެ ފުލުހުން މި ފަރާތްތަކުން މީހުން އެ މީހުންގެ ފައިދާތަކަން އަނބުރާ ގޮސްވާލިބުން އެއްބަސް ދިރުމުގެ އެއްވެސް ތަނެއްގައި އެކަން ކުރާ ގޮތް ކަމަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޖެހޭގެ ބެލެހެއްޓުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައިވެރިވުމުގައި ހުރި ޤާނޫނީ ކަނޑައެޅިގެންވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހިތަށް ވިސްނަކަށް އެއްވެސް ގޮވާލުމެއް ރަނގަޅުގެން ނުވާނެ. އަދި އެކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުން އެކުވެރިކަމާއި ގަވާއިދު. އަޅުގަނޑު އަރިހުގައި އަދި އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް އިލްތިމާސްކޮށްލާނީ ގަވާއިދަށް މި ގަވާއިދު މިއަދުން ވެސް މަސްތުވާތަކާއިބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް، ޖެހޭގެ ބެލެހެއްޓުމަށް މީހުން އެ މީހުން އަޅުވައި، އެ މީހުންނާ ދޭތެރޭގައި ގާނޫނީ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އަޅުވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަނީ ކުއްލި މައްސަލައަށް ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު އުފާވެއްޖެ ރާއްޖޭގައި ކަސިހީންޖެހިންގައަން ވަރަށް ބޮޑު ދުރެއް މި ބަނދުކުރެވިފައި. ބަޖެޓުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސިހީންޖެހިންގައި، އެންމެ އަވަހަށް ކާޝުކުރުވާ އެއްޗެއްސަކީ ނުގަވާއިދުން ވިއްކާ އެއްޗެހި. ބޮޑުކާ މާލެޖެހި ވިއްކާ އެއްޗެހި. ރާއްޖެއަށް ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރަށް ބޯނުކާން މިހާރު މިސަރުކާރުގެ ގޮތުން ފަސޯރައްކާވާއާރާ ރުޅިވާ ނުވަތަ ފައްކާވާއާރާ ރުޅިވާ މިހާރު ނަގަން ވިއްސާ، އެ މިހާރުގެ ޖީ.އެސް.ޓީއަށް ދަށްދަށް ދިޔަން ރުޅިވާވާއެއް މި ނަގަނީ. އެއީ ވަރަށް އަވަސްގޮތްގައި އަޅުގަނޑަށް އެނގިގެއި އެއްގޮތުން ފައިދާއާމު ޓުކަށް ފަސް ޕްރަރުންޖެހިތަށް ދަން ނުދަފާން. އެފަސް މަނިފާޖަރަށް ހިޒާރަށްޖާފައި ހިޔާ ހިފެހިއްޓުމަށް. ދަން މިހާރަށް ގަވާއިދުހަށް، އެހި މިގޮތުން ހެދިފައި ކުރުނަށް ބައިވަރު ގަވާއިދުތަކަށް އަބުރުޗް. އެ ގަވާއިދުހަށް ގާދަރަށް ގޮތުން ދަހަ ފަސް ގަވާއިދުތަކަށް ހެދިފައި ކުރުނަނި. މިހާރު ކުރުނަ ގަވާއިދުތަކަށް މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު ކުލާޖިން ބައްލަވާފައި ފިޔަވަޅު އަޅަން ޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑު ގޮބުޅުކާޒާ ގޮތުގައި ފައިދާއާރާ މި މައްސަލައަކީ ގާދީ މައްސަލައެއްގެ އިތުރަން ނޫނިވަރުސަލަށް މައްސަލައެއް. ދުނިޔެއިން ކަންބޮޑުވާނެ މައްސަލައެއް. ރައްޖެކަމަށް ކުޑަ އާބާދީއެއްގައި މަރުވާ މިހާރު އެއާ ދީނަށް. ބޯޑުގައި ޖެހިފަސް ބޮޑުނަށްކާޅަށް، މިހާރު ފޮއިސް ޖަހާ މިޒާޖަކީ ދަރުހަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުރިހާ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން އެނގޭ ޗާޓު، އަގުބޮޑު ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް ހުރެ. ގަވާއިދުތައް އެ މަގަށް ފައިސާވާ ފޮނުވާލާފައި ހުރިބަތީ އާދެއްކުރީން ދޭޒާއަށާއި އުޅެނިކަން މި މަޖިލީހަށް ފުރުސަތު ކަމަށް ވަރަށް މަޖިލީހުން ޖެހޭން އެއަށް ގޮތް ނިންމަން. ބަޔަޑެލްސޮން އަޅުގަނޑުގެ އަތަ އޮތް. ސިޔާސީ ގޮތުން ހަމަޖެހި ވަގުތުކާޖެއް. އެއްބަޔަކު އަނެއް ބައިޔާ ރުޅިވެރިޔާ ލިބި ވަގުތުކާޖެއް. ހަސަދަވެރިކަން އޮތީ ބޮޑު ވަގުތުކާޖެއް. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީ ދަނީ މަދުވަމުން. އާބާދީގެ ތެރެއިން ޖަވާނުން، މި އިންތިޚާބަށް ފުޅާ އަދަދު 20000 މީހުން އެބަހުރި. އެ 20000 މީހުންގެ ފުޅާ ހިތުމަށް ބަޔަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގޮތަށް ގާބިލު ހުޅުވައިގެން ނުވާނެ. އަދި ވަކި މިހާރަށް ވަކިގޮތަކަށް ކަންތައްތައް އަތުނަގައި ގޮތަކަށް ހުއްޓާލާކަށް މިޖާމިޢާގެ ކަންތައްތައް އޮޅުވާލާމުން ގެނެއްސަ ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގައި ﷲ ގެ ރަޙްމަތުން ހުރިހާ ބާ މީހުން ވަރަށް މަދު. ކަންތައްތަކަކާ ބެހޭ ވާހަކައެއް ނޫން. ސަރުކާރުގެ ވަސީލަތްތަކުން ދޭހަކުރި މި އެންމެން ރަނގަޅުކުރަން. އިއްތިހާދަކީ ކުޅަދާނަ ހުރިހާ އެއްބަސްވުމެއް ހުރެ ވަރަށް ކުލަވަރު ކުޅަދާނަރަށް ހަމަ ސަޅި ގެނެސް. އެކަމަށް ޖަވާބު ސަރުކާރަށް މަރުވާ ދަނޑުވަރުނަ. އަދި ކުޅަދާނަ ދަނޑުއިރުގައި އެއާރާވާ ކުޅަބަނޑު ނަގަން ޖެހޭނެ. އެހާ ބަޔަރުމީހުންވެސް. އެމް.ޑީ.ޕީ.އާއި.ސީގެ ގާނޫނުތަކުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ދެކުނުގައި ހިފެހެއްޓި ހުރި ހުރިހާ

ކަންތައް ބެލެހެއްޓުން އެހެރީ ހުއްޓިފަ. ބެލެހެއްޓެނީ ހުއްޓިފަ. އޭގެ ސަބަބުން ގެއްލުންވީ މީހުންގެ ތެރެއިން؛ ކިތައް ކުންފުންޏަކަށް ގެއްލުންވެއްޖެތޯ؟ ކިތައްބައި މީހުންނަށް ގެއްލުންވެއްޖެތޯ؟ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެ ގެއްލުން ބަރުދާސްތުކުރަމުން މިދަނީ. އެކިއެކި ކުންފުނިތަކުން ބަނގުރޫޓުވެގެންދަނީ. އެއީ ގަބޫލުކުރެވޭނެ ކަމެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނިންމައިލަން ފުރުޞަތުދެއްވާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފު މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުމެން އަސްލުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 2008، 2013، 2018 ގައި ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީ މެނިފެސްޓޯގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެ މުހިންމު އެއް ވަޢުދަކީ މަސްތުވާތަކެއްޗަށް ހުޅުވިފައިވާ ދޮރުތައް ބަންދުކުރުން. އެއީ މަސްތުވާތަކެއްޗަށް ހުޅުވިފައިވާ ދޮރުތައް ބަންދުކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު މެނިފެސްޓޯގައި ލިޔެގެން އެކަން ކުރާނެ ގޮތް އަދި އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް އެ މެނިފެސްޓޯގައި ސާފުކޮށް ލިޔެފައިވާނެ. އެކަން ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ މަސްތުވާތަކެއްޗާ ބެހޭ ގާނޫނަށް ހިފާފައި ވަކި ގެނައުމަށް ހަދައިގެން އެ މަގަށް، މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާ މީހުންނަށް އެކަމުގައި ބައިވެރިވާ މީހުންނަށް އިތުރަށް ފުރުޞަތު ގޮތަށް ގެނައުމުގެ ބަދަލުގައި ކުރަމުންދާ ކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުނިޔޭގެ ބޭސް ޓްރާންސިޓް ޕޮއިންޓެއްގެ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބޭނުންކުރެވޭނެ. މި ގައުމަކީ ހަމައެކަނި ދުނިޔޭގެ ބޭސް ޓްރާންސިޓް ޕޮއިންޓަކަށް ދެކެވޭނެ. މި ބޭސް ޓްރާންސިޓް ޕޮއިންޓަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތް ފުށުއަރާ ގޮތަކަށް ހުރި މުއައްސަސާތަކަށް ދެވޭނީ އެ ބޭނުމަށް ބޭސް ވިޔަފާރިއަށް ފުރުޞަތުކުރުން. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި މުއައްސަސާތައް، ހައިބޮޑުކޮށް މަސްތުވާތަކެއްޗަށް ދޮރު ބަންދުކުރަން ހުރި މުއައްސަސާތައް ދިރިއުޅޭ ބޭސް ޓްރާންސިޓް ޕޮއިންޓަކަށް ދެކެވޭނީ. ދިވެހި ފުލުހުންނަށް އަޅުގަނޑު މިއަދު ގޮވާލަން ބޭނުންވޭ، ފުލުހުންގެ ބޭސް ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަޔަކަށް މި ގޮވާލުން ހުށަހެޅުން ގާނޫނީ ގޮތުން ކަމެއް؛ އެ މީހުންނަށް ގޮތަކަށް ބޭސް ޓްރާންސިޓް ޕޮއިންޓަކަށް ދެކުން އެކަން އަޅުގަނޑު. ހަމައެއާއެކު މި ގޮތުގައި މިކަން ބަލަހައްޓަވާށޭ. ކަނޑައެޅި މި ގޮތުގައި މިއަދުވެސް ބަލަހައްޓަވަމުން ސަރުކާރަށް. މިއީ ދިވެހި ފުލުހުން ރައްޔިތުން، މިހާރު ބޭނުން

ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ތެރޭގައި އުޖޫރަ އެކަށް ބައްލަވާތީ އެކަމަށް ފިޔަވަޅުއަޅަމުންދޭ މައްސަލައެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިރިއުޅޭ ގައުމުތަކުގައި އަދުގަނޑުވެސް ގާސް ބައެއް ގައުމުތަކުގައި ފުރައިބުން ފައިބައިދު ފުރައިބުގައި ބޭނު ޖެހޭ އެތެރެކުރޭ؛ ޖެހޭ އެ ފައުމަށް އެތެރެކުރުމަށް މަރުގެ ބަދަލު ލިބޭ ކަމެއް. ފުރައިބުން ފެހިގެން ގޮވާ. މިހާރު މި ގަވާއިދު ހެދިފާ ރާއްޖެއަށް އަންނަ ފުރައިބުގައި ގޮވަނޑުހުރި ޖެނެޓް ވޭރި؛ ދު ވިލާ ބީ ސެންޓް ހަމަ ސާފުވީއެވެ. މިއީ ދެރަކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުގަނޑުވެސް ރާއްޖެ ބޭނުންވަނީ ދިރިއުޅޭ ސާފުކުރުމަށް ކަދުގައި ރާއްޖެ އަންނަ ފަޅުރުވެރިން ގެންނަން. ޖެހޭ ހަބަކަށް ނަގާކަށް ނޫން. މިކަން ކުރި ބައިކު ހެދައި އެ މީހުންނަށް ފިޔަވަޅުއަޅަމުންދޭ. މި ގަވާއިދު މީހުންނަށް މީހުން ގަނޑު ތައާރުފު ބައި އުވައިލެވިފައި މިކަން ކުރަންޖެހޭ. މިކަން ނުކުރާ ނަމަ މިއަދު މަޖިލިހުން ފެނޭ އަދި މިކަމުގައި އުޅޭ ބައިކަނި ވެސް ހައްލުކުރައި އަދުގަނޑުވެސް ވެސް ފިޔަވަޅުއަޅަމުންދޭ. އަދުގަނޑުވެސް އެ މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހުރިހާ ގައި އެބައިން ޖެހިކަސް ސެންޓެއް ހަދާ. އަދުގަނޑުވެސް ޖެހިކަސް ސެންޓްއެއް ހަރަހު ބޮޑު ހަމައެކަނި ޖެހިކަސް ސެންޓްއެއް ގެދުވެއް ނޫން. އެ ތަނަށް އެތައް ބައެއްގެ، އެތައް އާއިލާތަކުގައި އުނދަގޫތައް ޖެހިފައިވާ ކުދިން އެ ތަނަށް ދާ އެ މީހުންނަށް ފަރުވާދީ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހިނގައި އެ މީހުން މުޖުތަމަޢުގައި އަނބުރާ ގެނައުން. އެތަން މީހުން ސަލާމަތްކޮށްދެއްވުން. އެތަން މިހާރު ބޭނުން ސިޔާސީ ގޮތުން މަންޒު ހެދުމަށް ބަލައި ތިމަންނަމަށް ތާއީދުކުރާ މީހާ އެ ތަނަށް ގެއިގެން ވަޑައިގެން ތިމަންނަ ވޯޓުދޭނެކަމަށް ހިލަނީ. އެކަން ކުރަން ހުރި ތަނެއް ނޫން. އެއީ ޖަގަހައެއް ނޫން. ސިޔާސީ ޖަގަހައެއް ނޫން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވޯޓުދޭނެކަމަށް ޖަގަހައެއް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ މައްސަލައަކީ ބަޖެޓުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތް ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. އެ ކަންބޮޑުވުމަކީ އިތުރު ރިޕޯޓެއްގައި 23 ޖަނަވަރީގައި މި ސަރުކާރުގެ ގެޖެޓުގައި މި ޝާއިޢުކުރި ގަވާއިދު، ރެގިއުލޭޝަން 58 އިންޑިޔާއަށް އަދުގަނޑުވެސް ވެސް ކަންބޮޑުވެގެން ދިޔަ. އަދުގަނޑުވެސް އެކަމާ މި ވާހަކަދައްކާލީވެ. ހާޒިރުގެ ވަކިސަރައިޓުން އެ ގެޖެޓު ދުވަސްކޮޅު އިނގޭތޯ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑުވެރިކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެ ކުރެވޭ

މިއީ ދިވެހި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް ވެސް ކަނޑައެޅޭ ކަމެއް. އަދި ދިވެހި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތްތަކުގެ ތެރޭގައިކަނަކަ ގޮތަކަށް މި ބަދަލުކުރަނީ ނުވަތަ މި އުސޫލު އެޕީލަށް އަލުގަނޑުމުންނަ އެބަ އުޅޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޖޭ.ޕީގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ވާހަކަ؛ ވަރަށް ފަށުގަނޑުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި މަޖިލީހަށް ހަރަކާތްތެރިވެ. އަޅުގަނޑު މި ހިތްހަމަޖެހޭ ޕާޓީތަކުގެ މީހުން ވެރިކަމުގައި ޙުކޫމަތު މި މަޖިލީހަށް ބަލަހައްޓައިގެންނަން ތެރިވެއިން ރުގެއް ނުރަނގަޅު މި އޮޅޭ. ވަރަށް ކަނޑައެޅޭ ކަމެއް އަޅުގަނޑު އޮތް އިންސާފު. ދީން އަޅުގަނޑު މި ހިތްހަމަޖެހޭ މިއީ ކޯޓު ސަރުކާރުތަކުންނާއި؛ މި ދީނުގެ ކުރިސަރުކާރު އެބަ އޮތޭ. ކުރިސަރުކާރު އެއް ޕީޖީއެމް އެބަ އިންނަނީ މިއަދު. ޕީޖީއެމް ވެސް؛ އެއީ ޖޭ.ޕީގެ ޕީޖީއެމް. ވޯޓުދީއިރު މި މަޖިލީހަށް ބަލައިގަންނަން. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުން ނިސްބަތްވާ ފަށްބަރުން؛ ސަރުކާރު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީގެ ބައިވެރިވާ ޕާޓީތަކުން މި މަޖިލީހުގައި ބޮޑު ޖާގަ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތްވަރުދޭން. އެހެންނަމަވެސް، ޖޭ.ޕީގެ ޕީޖީއާ އެކުގައި މި މަޖިލީހުގައި ބަރުސަމާލުކަން އަޅުގަނޑުމެން މި ފުރުސަތު މި ދިނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޑުއަހާ ޖޭޕީގެ މިނިސްޓަރެއް މިއަދު ހުސްކުރެވުނު ދަންފަތުގައި ސިޔާސީ ވަޒީފާ ހުސްކުރެވުނު ވަޒަނަށް މިނިސްޓަރުން އަދި ވާހަކަ ދެކެވިގެން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ދިޔަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ބަޖެޓު ވަރަށް ފޮނުވާފައި ގޮތް ބޭނުން ވެސް މިނިސްޓަރުގެ އިސްލާމީ ފޮނުވި ވަރަށް ޖެހޭ ޓެކްސް. އަދި އެސްޓީއޯގައި ޕާޓީތަކަކަށް ކަމުގެ މެންބަރުން ދަރިވަރުން. އެހެންކަމުން ޕާޓީގެ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ މިނިސްޓަރުގެ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން މި ފުރުސަތު ކަމަކަށް ޕާޓީތަކުގެ ސިޔާސަތު އަޑުއަހާލުމުގެ ކުރިން. ދެން ވަކިން ސަރުކާރު ކުރިއަށް ދާނީ. އެހެން ކަމުގައި ސަރުކާރާ ނުބައިކަމެއް ހޯދުމަށް ޕާޓީ ކަމަކަށް ބަޖެޓު ޖާގައިގެ ރައްޔިތުން ހުރި ޓޯޓަލް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ހުރިހާ ކަމެއް ދޫކޮށްލަން ދެކެނީ. އެމް.ޓީ.އާރުގެ ޖަލްސާއެއް ސަރުކާރުގެ ކައުންސިލް ނިމިގެން ކޮޅު ޕާޓީތަކަށް ބަޖެޓު ކަނޑައަޅައިދީ ޓީވީ މިޑިއާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހުރިހާ ސަރުކާރުގެ ނޫސްވެރިން ކަމަށް ވެސް ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ޖާގަ ދީގެން ކަމެއް ނުދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ރޭގަނޑު އާ ސޯފާތައް މަތިން ސަރުކާރު ދެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ރޮނގަކުން މިއަދު މި ކަންކަން ހުށަހެޅީ ބަޖެޓާ ހުރި ބައިތަކުން ސަރުކާރުގެ ދިވެހި ރައްޔިތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފޮނުވި ކަމަކަށް މި ދުވަސް. އިތުރުކޮށް ރައްޔިތުންގެ ދިވެހި ރަށްރަށުގެ އިސްތިހާރެއް ސަބަބުން ޕީ.ޖީ.އެމްގެ ރައީސް އިންޑިއާއަށް ބަޔަކަށް ޓީވީ ޗޭނަލް ރަށްރަށްގެ ތަރައްގީކުރުމުގެ ކުރިއަށް 3 ދުވަސް މިއަދުން. އަދި ޝަރީޢަތަށް ނޫނީ ވަކިވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޯބައިތޯ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި އޮތް ހުރިހާ ސިޔާސަތުގެ ވަރުގަދަކަން ކުރިއަށް ދާއިރު މި ސަރުކާރުން މި ބޭނުންވީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއް ގޮތަކަށް ވެސް ނުވިސްނޭ. އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން މިހާރުން މިހާރަށް ސަމާލުވެ، އާބާދީއަށް ވިސްނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޚާއްޞަވާގޮތަށް. އާބާދީއަށް ރައްޔިތުންގެ ހުރި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަތުން ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޚިދުމަތްތަކެއް ލިބިދެވިފައި ރައްޔިތުން ބޭނުންވާނެ ދިވެހި...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފަށް.

<u>ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަކީ މަސްވެރިކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނު ރައްޔިތުންގެ މިއަދު ކަންބޮޑުވުން އޮތް މަސްވެރިކަމުގެ ވާހަކަ މި ދެއްކެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގަވާއިދު މި ވަގުތުން އުވާލައިގެން ވެސް މި ކަންކަމަށް ބައެއް ގެންނަން ޖެހިފައިވާކަން އިހަކަށް ދުވަހު ހިނގައިގެންދިޔަ ކަރިސާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިފަވެގެން މި ދިޔައީ. ހިތާމައަކީ ރައްޔިތުންގެ މަސްވެރިކަމާ ހުރި ބޭނުމީ މަސައްކަތްތަކުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ސަރުކާރުން އަޅުގަނޑުމެންނާ އިއްތިފާޤު ގޮތަކަށް އިސްލާހުކުރުމުގައިވެސް. މިއީ ވަރަށް ދެރަ ނިކަމެތި ގޮތެއް ދިޔަ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނިކަމެތިކަމީ މި ދަންނަވަނީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަމަކީ ބޮޑު ޖާގަހުރުމުގެ ހުރިގޮތް އެބަ ހުރި. އޭގެ ދަރުމަ ހުރިގޮތް ގާނޫނުތަކާއި ހުރިގޮތް އެބަ ހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީން އެއްފަހަރު އެއްޗެއްކަމަށް މި ސަރުކާރުން ބޮޑަށް ދެކެނީ. އެހެންކަމުން، ދިވެހިން އެދޭނެ ގޮތް ދިވެހިންނަކީ ޝައުޤުވެރި މި އުޅުނީ. ދިވެހިރާއްޖެއަކީ މިހާރު ކަނޑުގައި ގަދަ އެއްޗެއް، ރަށްތަކުން ހުރެއްގެއި އެއް ރަށަކަށް މި ރަށް ވެސް ގޮސް ދިރާސާކުރެވުނު މީހުން. ދިވެހިންގެ ބޭނުންތައް މި މީހުން އެދޭ ރަށްތަކަށް ގެންދިޔުމުގެ މަސައްކަތްތައް، އަޅުގަނޑު ވިދާޅުވި ރައްޔިތުން އެކަމަށް ދަރިވަރުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ގޮތް މި ކުރިއަށް ގެންދަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ރަށްތަކުގައި ވެސް ގޮތެއް ބޭނުންވަނީ އެކަމާ ދިމާލަށް ކުރެވޭނެ ގޮތް. ހުރިހާ ކަމެއްގެ ބޭނުންވާ ގޮތްތަކެއް ފެނިގެން ދިޔައީ ގޮތެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގޮތުގައި ބޭނުންތައް ހުރިގޮތް ނުވޭ؟ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މި ގޮތުގައި ހުރިހާ ރަށްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ގޮތަކީ ވާހަކަދައްކާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ އަހަރެން ގޮތްތަކެއް ނުކުރެވޭ ގޮތް. ކޮންމެ އަހަރަކު އެބައޮތް ދިވެހި ގޮތުން ވާހަކައެއް ގޮތްތަކެއް މި ގޮތުގައި ދިރާސާ. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮ ރަނގަޅު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަރާތުން ކޮން ބައެއްތޯ؟ ދައުލަތުގެ ހިންގުންތެރި ވެރިންގެ ގޮތުގައި ނޫނީ މުޢައްސަސާތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކުގެ ކަންބޮޑުވުންތަކާ މި ކަންކަމާއި ދިމާވެފައި. މި ކޮންމެ ބައެއްގެ ވެސް މި ކަންބޮޑުވުން ވަރަށް ސިޔާސީ ގޮތުން އެންމެ ކަމާ ގުޅޭ ސިޔާސީ ގޮތުން ފަރާއްގެ ގައިގައި ހިފެހެއްޓޭ. ސިޔާސީ ގޮތުން މިހާރު އަނިޔާ ދެވޭ. މި ނޫން ވިސްނުމެއް އެނޫން ބަޔެއް ނުފެނޭ މި ދައުލަތަކުގެ ފަރާތުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގޮތުގައިވެސް ފަހު އެބަ ބޮޑު ގެންދަވާ ފަހަރު ޖާގަ ދޫކުރެއްވުން ހަމައެކަނި އެ މީހުންގެ ދަރިންގެ ދަށުން ދުވަސް ގޮތް ހަމަޖެހޭ. ޝައްޤު މި ކުރަނީ؟ ފެނިގެން އެ ބޮޑު މީހަކަށް ބޮޑުވެރިކަން ދިނުން

މި ޖަރީމާ ހިންގަން ފުރުޞަތުދިނުމަކީ ވަރަކަށްވެސް ނުރަނގަޅު މި ގޮތުގައި ބަރާބަރު. އެހެންވީމާ، މި ގޮތުގައި މިހާރުން މިހާރަށް އުވާލެވޭނެ ގޮތްތައް ހޯދުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ބޮޑުގެ މީހުން ޚާއްޞަކޮށް ކަނޑު ގޮތުގައި ހުރިހާ ދެކޮޅުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ކުރެއްވި ވާހަކަ މަރުޙަބާ ކިޔަމުން އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކީ ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. ޤައުމުތަކުގައި ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މި ބާވަތުގެ ކަންތައްތައް ކުރުވަނީ މަސްއޫލިއްޔަތުން ޖަވާބުދާރީކުރުވަން ކަމަށް ބުނެ ކަންތައްތައް ކުރުވުމަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ. އެގޮތް ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައި މިހާރު މި ފެށޭ މިނިސްޓަރުން ގެޒެޓްކުރުމުގެ ތަޢުލީމީ ކަންކަމުގައި މި ހުންނަނީ ދުނިޔޭގެ ބާޒާރު ޤައުމުތަކަށް ގެނެސް ފަރާތަކާ ތަފާތު ފަރާތްތަކަށް ހުރި އިސްލާމީ ޤައުމުތަކުގެ ތެރޭގައި ވާނީ ހިތްވަރާ ބަދަލު، އަދި ދުވަހު ދުވަހަށް އަމަލުގައި ކުރިއަށް ދާ ސަރަޙައްދުގެ ސިޔާސީ އިޖުތިމާޢީ އަދި އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް ދުރުދިގު މުސްތަޤްބަލަކަށް ތަރުޖަމާކުރެވިދާނެ ފުރުޞަތު ހޯދޭނެ. ސަރުކާރުތަކުން ކަންކަން ހިނގާ ގޮތް ބަލާއިރު ކަމަކީ ބޮޑު ޖަރީމާތަކެއް ޒުވާނުން މި ޤައުމުގައި ހިންގުން. ޢިލްމީ ގޮތުން ބަލާއިރު ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު މި ދެމިހުރެން ބަޖެޓް ތާރީޚީ ކަމަކަށް ވާން އަޅުގަނޑު ހިތާމައާ ކަމަށް ފެންނަނީ، އަދި އެކަން ވެސް ދެކެވެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މި ދެމިހުރުން ބަލާއިރު ފާހަގަކޮށްލަން، މި

ސަރުކާރަށް ދެމިހުރުގެ ސިޔާސީ މުޤާބިލު ގޮތުގައި. އަޅުގަނޑު ހިތުން މިއަދު މި ރޭ ވަރަށް ބަރަބަރު ސިފައިވާން ސަރުކާރުތަކުން މިހާރަކު މި ދެމިހުރެވޭ ސިޔާސީ މުޤާބިލުގައި ނިޒާމުގެ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބަޔަކު ބާރުވެރިކަން އެކުލަވައި މިއަދު ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ނިކުމެގެން މަސައްކަތްކުރަނީ ބާރުވެރިކަން ފެނުނު މިއަދު ފުޅާދާއިރާ ވެސް އަޅުގަނޑު ހުރި ބޭނުމަކީ މި ދެމިހުރުމަށް ގެންނަކަން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން އުފާކުރަނީ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ ހިނގަމުންދާއިރު އެ ސަރުކާރަކުން ޝަރުޢީ ގޮތުންނާއި ތަޢުލީމީ ބަދަލުތަކާ ދިމާވާން މަސައްކަތްކުރަމުން، ފެންނަން ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފެންނަމުން މި ދަނީ. ސަރުކާރުން ވަރަށް ފާރަވެރިކަމާ ކުރާ ބައެއް ކަންތަކެއް ހުރި. މަދުމަދުގައި ހުރީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކުގައި ސިޔާސަތު ޖަވާބުދާރީކުރުން، ވަރަށް ފަރުވާތެރިވާން

ކުރޭ. އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި މަގުމަތްކަން މީހަކު ނުކުމެއްޖެ ނަމަ ހަރުދަނާގައި ބަންދުކުރާގޮތުން ބަންދުކުރުމަށްޓަކައިގެން އެ މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރޭ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ފުލުހުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭ. މި ފުލުހުން ބަދަލުގެނައުމާ ދެކޮޅު އަޅުގަނޑުމެން ރިޢާޔަތްކުރާ މި ޤާނޫނުގައި އެއްވެސް ސަރުކާރުތަކުން ޢަމަލުކުރަން. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ގޮވާލަން މި ޕާޓީގައި ތިބި އެހެން ހުރިހާ ބޮޑުވެރިންނަށް ވެސް މި ފުލުހުން ބަދަލުކުރުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތަކާ ބާރުލާލައި ކުރިއަށްގެންދިއުން. އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ މި އަހަރު ތެރޭ އާ ފުލުހުންގެ އިޙްތިރާމްކުރުމާއި ޕީ.ޕީ.އެމް އެކުގައި ގިނަ ބަދަލުތަކެއް މަސައްކަތްތަކުން މާހައުލުވެ ފުރިހަމަ ކަމަކަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މާމިގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމާ ގުޅޭ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

<u>މާމިގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރީ މި ގަވާއިދުގައި؛ ބަދަލުކުރެއްވިތޯ ކަމަށް ވެސް ވެގެން. މި ދޮޅުގަޑިއިރުން ދެން ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް އަޅުގަނޑު ވެއްޖެ ނަންނަމާ. ޕާޓީގެ ވާހަކަދެއްކުމަށް ފުރުޞަތު ހޯދަން އަދި މިހާރު އެހެން ޕާޓީތަކުން އިސްކަންދީގެން؛ މިއަދު މި ދުވަސްކޮޅު ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ގިނަ ބޭފުޅުން، ހަމަ މިއަދު ވާހަކަދައްކަނީ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދައުރު ބޭފުޅުން. ޖޭ.ޕީގެ މިހާރު، އަޅުގަނޑު ވެސް މި ދިޔަ އިދިކޮޅުން. އަޅުގަނޑަށް ވަގުތު ނުކުތާ އިންސާފުވެރި ވަރަށް އަސާސީގޮތެއް އަޅުގަނޑު ރިޔާސަތުން ތަޢާރަފްކުރައްވާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން މާމިގިލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް.

<u>މާމިގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޤާސިމް އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދޭ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަ ދަންނަވާލަން ވަގުތުން ޢަޔާނުކޮށްދެއްވީތޯ. އާދޭ! އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލެ؛ އާދޭ! ޙަސަން ލަތީފް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް ހުށަހެޅުއްވި މައްސަލައިގައި ތާއީދުކުރައްވާ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި

ގާނޫނުއަސާސީއާއި ގާނޫނާއި ހިލާފަށް އެއްވެސް ގަވާއިދެއް ނުހެދޭނެ. އަދި ގާނޫނުއަސާސީއާއި ގާނޫނާ ހިލާފަށް މިހާރު ގަވާއިދެއް ހަދައިފި ތަންފީޒުގައި އަދި އޭގެ އިތުރުން ހުރި އަޅުގަނޑުމެން ފެށް ތަޢާރަފުކުރެވުނު ގާނޫނު ފިޔަވަޅު ހުރިހާ ފެށް. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަކީ އެބަ އެނގޭ ވަރަށް ސާފުކޮށް. ކޮންމެވެސް ދިމާވާކަން ކޮންމެވެސް ބަދަލު އުފެދޭ ގޮތުން ގާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަކަށް. ނުވަތަ ގާނޫނުތަކުގެ ފޯމު ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއް ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ މައްސަލައިގެ ތަރުތީބު ހަމައަށް ގެނެސްދިނުން އަޅުގަނޑު ބޭނުންވޭ. ކޮންމެ ބަޔަކު ހުރިއަސް ފިޔަވަޅެއް ބާރު، ހިންގުމުގެ ބާރު، ފަރާތަކުން ބާރު ލިބިގެން މި ވަނީ ގާނޫނީ ގާނޫނުއަސާސީގެ ތަރުތީބު. ގާނޫނުއަސާސީގައި ގާނޫނުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ގާނޫނުގައި ބުނެދީފައި އޮންނަ ގާނޫނުގައި ނުވަތަ ގާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަމަ ބާރާ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި މިންވަރަކަށް ދީފައި އޮތީ ކޮން ބަޔަކަށް؟ އެހެންވީމާ، އެކަން ކުރީ ބަދަލު ވެސް ގޮސް. އަޅުގަނޑު އެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުކުރީ ބަދަލު ވެސް ގޮސް. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގެ ހުރިހާ. ވަރަށް ވެސް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ދެއްވުމުން. މި ބާރުގެ ކަންކަމުގައި މުޅި ތަރައްޤީގެ ހިސާބު ކަމަށް ވަނީ އެ ތަނުގެ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ވަރަށް ކާމިޔާބު ކަމެއް. ނުވަތަ ހަރުކަށިވެގެން އެ ގޮތް. ދަން އެހެން ކަމަކު ވެއްޖެ ދަން އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން މި ޖަހާނީ ކަހަލަ ގޮތަކަށް. ހަމަ ވިސްނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅި އެކަމަށް. ވަރަށް ސާފުކޮށް ގާނޫނުގައި ބުނެދީފައި އޮންނަން. ގާނޫނުއަސާސީގައި ވެސް ބުނެދީފައި އޮންނަން. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑު ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު އިސްތިއުފާއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު އެ ހުށަހެޅުއްވި ވަރަށް ބޮޑު، ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަ އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު އަދި އެއަށްވުރެ ސީރިއަސް މައްސަލައެއް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ފަހަރުތަކަކަށް ބޭނުންވޭ. ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ނިޒާމު ބިނާކުރުމުގެ ތެރެއިން ވިސްނުން ކަނޑައެޅިފައި ކުރަމުން ދަނީ އެހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ތެރެއިން ގިނަ ކަންތައްތައް ދިމާވޭ ގޮތަށް. ޕާލިމެންޓު މިނިވަން ނުކުރާކަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ފެނިގެންދިޔަ ފަދަ، އާޓިކަލް ފެނިގެންދިޔަ ފަދައިން ސަރުކާރުގެ ސިޔާސީ މުޖުތަމަޢުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ދައުރުތައް ބައިތިއްބާ، ބިނާކުރުމުގެ ފަރާތްތަކުން ވިސްނުމާ ގުޅިގެން ހިނގައިދާ ނުބައިކަމާއި ގެނެސްދީ އެހެން މުއައްސަސާތައް ހަމަ ތަރައްޤީ

ފާގަތިކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރި މީހާ ބޭރުކޮށްލި މަސްތުވެރިޔަކު އެ ސޯޝަލީ ސަޕޯޓްދެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހަނައަޅާ ގޮތަކަށް އެޑިއުކޭޝަނާއި ރާއްޖެއަކުން ދެ ބަރަށް ބިލްގަބޫލުކުރާނެކަމަށް ނަމަ އެ މީހާ ސަލާމަތްވީ. އަދި ފަރާތަކުން ނަމަވެސް އެ މީހާ ސަލާމަތްވީ. އެހެންވީމާ، މި ސިސްޓަމްގެ އެ ސޯޝަލްކުރުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭ. އެހެންވީމާ، މި ދެންނެވި ގަވާއިދު ބާރުވުން މި ޖެހޭނެ. މި ގޮތަށް ބަލަންޖެހޭނެކަމަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެން މި ބޮޑަށް އިމިގްރޭޝަނަށް ލިބޭގޮތާ އިޤްތިޞާދަށް މިހެން ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފޮނުވައިލުން، ބޭރުގެ. އިމިގްރޭޝަނަށް އިޤްތިޞާދު ލިބޭގޮތް ބޭރުގެ ކޮންމެ މިހާރު ފެށޭ އަންބަރުވެން، ޖެހިއްޖެ ބެލުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ޓެކްނީ ބޭނުން ކުރެއް ކުރީގާ، މަސްތުވާތަކެތި ބޭރުފުރި ކުރެން ކަމަކަށް މަސްއްކަތްކުރެވޭ ބަލަހައްޓަން މިވާ އަދި ފަސްޓް ޓްރެކުން ފްރީޒްކުރުން ރޫޅައިލާ ވާހަކަވެސް ދަށުވެފައިވާ ކުރިއަށް އިޤްތިޞާދަށް ލިބޭގޮތް ބަލަހައްޓަން ހިނގަމުންދާ. މަދު ރާއްޖޭ ގޮތުން ޖެހޭ ރަނގަޅު ކަރަންޓް ކުންފުނި. އިންޓަރނޭޝަނަލް ރިޕޯޓްތަކުން. ބޭރުގެ އެ ބޭނުންކުރާ ބޭނުމަށް ރިޕޯޓަކަށް މާއްދާގެ ޤަވާޢިދު ބިލުގެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް ރިޕޯޓް ދެ ބަޔަށް ކޮންޓްރޯލް ޕްރިޒަންގެ ދަރުސް ރާއްޖޭގެ އަދުލުއިންސާފުގެ ޖިނާއީ ޙުކުމްތަކުގެ ކުރީގެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ދިރާސާއަށް މަސައްކަތްކުރި ވަރަކަށް ނަބައި ވަރަށް ނުރައްކާތެރި މަސްތުވާތަކެތި ގުޅުނުހާލަތު ބޭނުމަށް ދެ އެޕްލިކޭޝަން ހަމަ ވަޒީފާއިން ފުރިހަމަ ނަޝީދު ރައީސް، ސިފަކުރުމެއްގެ ދަށުން ތިނަމަލީ ޤާނޫނުތަކުގެ ކަވަރު. އެޑް.ޖީ.ޕީން މި މަސައްކަތް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ރިކަވަރީ ވެސް ނުކުރެ. ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތްކުރައްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރިހަމަ މަސްތުވާތަކެތީގެ މަސައްކަތަށް ގެނެސް، ޤާނޫނީ ގޮތުން ބިޑުކުރުމަށް ޖަވާބުދާރީވުން މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ އަހަރެމެންގެ ދިފާޢީ ބާރު ހިނގާ ތަރައްޤީގެ ޒަމާނީ އަސާސީ އިޖުތިމާޢީ ރާއްޖެއާ މި މަސައްކަތަށް ފުރަތަމަ ވެސް ނަމަ އެ މަސައްކަތާއި ދާދިފަހުގެ ރަނގަޅުގޮތުގައި ރިޕޯޓު ބޭނުންވެއްޖެ، ޝަރީޢަތުގެ ހިސާބުވެއްޖެ، ކުރިއާލާ ވެދާނެ. އެހެންވީމާ، މި ހުކުމުގެ ދަރުމަވަންތަ ތިބިއިރު ވެސް ޚިޔާލުތަކެއް ސިފަވެއްޖެ ކުރީ ޖެހިލުންތަކުގެ މުޅިގައި އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ބަދަލުކުރެވުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭނުމަކީ ބޮޑުވެއްޖެ މަސައްކަތަކީ ސަރުކާރުގެ އިޖުރާއަތް ހުށަހެޅުއްވީ. 5 އަހަރުގެ ދައުރުގެ ނިޔަލަށް. ބޭނުމަ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ސިޔާސަތުން ވެސް ހިނގާ. ސިޔާސީ ބަދަލެއް ވެސް ހިނގާ 5 އަހަރު ދުވަހުގެ ދައުރު ނިމުމުން ފަށަން. އިންތިހާބަކީ ކޮންބައިވާ ކަމެއް. މި ދުވަސްވީ އަޅުގަނޑުމެން ހުރި ބޭނުންވާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމަށް.

<u>މާލަނީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފު ހުށަހެޅުއްވި ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރި ސަބަބަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މައްސަލައިގެ މުހިންމުކަމުން. އަދި ހަމަ އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ކުރިން ހުރަހަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަގުތު އިތުރުކުރުމަށް ވަރަށްގިނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން ތިއްބެވުމާއި. އަޅުގަނޑު އެދެން އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މި ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކޮށްދެއްވުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގަވާއިދު ހަދާފައި މިއޮތީ 2023، ދާދި އިހަށް ދުވަހު. ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެނގި ހަމަވެގެންދާ 2011 ގައި ހެދި މަސްއޫލިއްޔަތާއި އޮޑިޓަރުޖެނެރަލްގެ ގާނޫނާ ތަޢާރުޒުވާކަން، ފުރުޞަތާކަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން މިއުޅެނީ އެ އެއްކަމަކުން ނުކުންނާނީ އެ އެއްކޮޅުގެ ކުރިން ދިރާގުއް ކަމަކު މުސްތަޤުބިލް ބޭން މިއުޅެނީ. ދުވަސްވީ މީހުން ބޭނު މިއުޅެނީ. އެކަން އެނގޭނު ކުޑަދިރި ހުޅުވި ދުވަހު. ކުޑަދިރި ހުޅުވި ދުވަހު ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ މަނިކުފާނު ތަޤްރީރު ކުރައްވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ މި ރަށްރަށެއްގައި ހުންނާނޭ 2 ސްކޫލް. ފުރަތަމަ ވާހަކަ ފުރަތަމަ ފެށޭ މަސްއޫލު ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި، ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ވާހަކަ އަދި. އެހެން ރަށަށުގެ ކުރަކަތްތަ، މައްސަލައެއް ނެތް. ސޯޝަލް ކައުންސިލުގައި އެބައޮތް. ސޯޝަލް ކައުންސިލުން ބަލާފައި ނޫނީ މިފަދަ ހަރުބާސް ގަވާއިދުތަކާއި ނުހަރުތަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސޯޝަލް ކައުންސިލަށް ކަބިނެޓްގެ ދެއް ފަންކްޝަން. މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ގަވާއިދުތައް އިސްލާހު ކުރާއިރުގައި ހަމަ ދަރިން ކައުންސިލު އިދިކޮޅުތަކަށް އަމިއްލައަކަށް މި ކަމުގެ ނުނިންމާގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޚާއްޞަ ތަޤްރީރުގައި ސޯޝަލް ކައުންސިލަކަށް މި މައްސަލަ ގެންނަން ދެޖެހުނުގެ ކުރިން. ޕްރޮގްރާމް ހުރީ ދިރުވައި މިއަދު؟ މިހާރު މިފޮލޮވަޔޭ އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފަދަ ވިދާޅުވި ފުރުޞަތުން ރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތާއި އެޕްރޫވް ކުރަނީ މި ބޯޑެވެ. ފަހަރާ ރަށްރަށުގައި ޖަމާވެވިއްޔާ ރަށުރަށް ވަގު މިދާކަށްދިޔަގެ ކަސްރަކާ އެޕީޓާ. މިއީ ނަމްބަރު މި ބޯޑާ ވާހަކައެއް. އަޅުގަނޑު ދަރަނިވަރިކަން މިހުރީ، މިއީ ކަނޑައެޅިގެން ސޯޝަލް ކައުންސިލުގައި ހިމެނޭ މިނިސްޓަރުން މީގެ ޖިންސާ ނަގަތަޖެހޭ ކަމަށް. މި ކަމަކީ އިދިކޮޅުބިސްނަސް އެހެން ކޮންމެސް ދޭތަ ކަމެއް ނޫން. ސަރުކާރުގެ ފިޔަވަޅު އިހުމާލު ކޮށްގެން ކޮށްފައި އެކަމާ ވަގުތު ވަރަށްބޮޑު ޖަވާބުދާރީވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަން މި މަޖިލީހުން އެނގިގެން އެ ދިމާވި. ވިޔަފާރިވެރިން އަސާސީ އެސް.އޯ.ޕީން ތަމް ޖަނަރަލްގެން، އެސް.އޯ.ޕީގެ ދިނަ މެންބަރުން ތަމް ޖަނަރަލް ވެސް ނިސްބަތްވީ ދެން ދިރާސާ ފުރުދީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވޯޓު އަށް ވިދާޅުވެ ފުރައިން. އަޅުގަނޑު ވޯޓު ޝުކުރުދަންނަވަން އެސް.އޯ.ޕީގެ ކަރު މެންބަރުންނާއި މި މަސްއޫލިއްޔަތު ދެއްކެވުމުގެ ސިޔާސީ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ގޮތަށް ހޯދަނީ، ދައްކަވަ ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުން ބަލައި މި މަސްއޫލިއްޔަތު ނެރޭގޮތް. އެނގޭތޯ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ އެ އެއްގޮތަކުން ނުކުންނާނީ އެ އެއްގޮތުގެ ހުރި ދިރާގުއްޔާ. ރައީސް އިޖުލާސް ބޭއްވިން ހިންގައިގެން އަދި ޖަރީމާއެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއީ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތު އަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން.

<u>ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ހުށަހެޅިފައި މިވާ ކުއްލި މައްސަލައަކީ ވަރަށް ހާއްސަ މައްސަލައެއް. އަދި އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ވެސް ދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަނޑު ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް މި މައްސަލައިގައި ފުރުސަތަށް އެދިފައިވާ ހުރިހާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައި ނިމުމުން މި މައްސަލަ ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއިދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ހަމަ ދަންނަވައިލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައަޅާފައި، މިއީ ވަކި ކުރު ކަމަކަށް ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ ކަމެއްގައި އެ ކުށްކުރިކަމަށް ތުހުމަތު މީހުން ނުވަތަ މީހަކު އެ ކުށް ކުރި ކަމަށް ޝައްކުކުރެވިއްޖެ، އެ މީހަކު ތުހުމަތުގެ އިޖުރާއަތުގެ ތަޙުޤީޤު ބަޔާންކުރުމަށްފަހު، ނުވަތަ އެ މީހަކަށް ކުރިމަތިވާ ކުރިމަތީގެ ނިޔާމުގެ ޝަރީޢަތުގައި ހާލަތުގައި ސާބިތުކުރެވޭތޯ ބެލުމަށް ނުވަތަ އެ މީހަކު ކުށުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހާލަތަށް ޝަރީޢަތަށް ގެނެސް ހައްލުކުރާ ޤަވާޢިދާ ގުޅޭ މީހަކު ސާބިތުވުމަށް ކަނޑައަޅާ ހުށަހެޅުމަށް ގޮތެއް ނެތް. މި ގަވާއިދު ގެނެސް ފުރަތަމަ ކަނޑައަޅާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަރަގުކުރުމުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މި މައްސަލައާގުޅޭ ބަހުސް ކުރުމުގެ ހުށަހެޅުމާ މަޖިލީހުގެ ތިޔަބޭފުޅުން މި މައްސަލަ ބަހުސްކޮށް ފުރަތަމަ ކުރުމުގެ ގޮތުން ކުށެއް މަސައްކަތް. ފުރަތަމަ ކަމަކީ ކުށް ނުބައިކޮށް، ގޮތަށް ގާއިމު ހުރީ. ދެވަނަ ކަމަކީ އެ ގާއިމުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ޖަވާބު އަންނަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައެއް މެންބަރުން މަސައްކަތް ކުރުން. އެހެންނަމަވެސް، ގޮތް މައްސަލަ ގޮތް ހަރުދަނާގޮތް ދޭތެރޭ ރިޝްވަތާއި ގުޅޭގޮތުން ބަދަލު އަޅުގަނޑު ހިތަށް މި އަރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މި ކުރަނީ ދެ ރިޝްވަތު ހުރި ގޮތުގެ ވާހަކަ. ދިވެހި ރިޝްވަތު ދީ ބަދަލު ރިޝްވަތު ހުރި ގޮތުގެ ވާހަކަ. މިހެނެއް މިއީ ބަދަލު ރިޝްވަތުކަން ބަދަލުވާން އުޅޭކަމުގެ ނިޝާންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުން ކަމެއް މިއަދު ފެނިގެން މިދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުން ކަމެއް މިއަދަކީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްވެރިކަމާއި އެތެރެކުރާ ކަންކަމުގައި، ބޮޑުވެރިކަން ކުރެވިގެން އެތައް ކަމަކުން ގޮތް މިހިރީ ހުރިހާ. އެކަން ކުރަމުން ގޮސްގެން މިހާރު، އެ ކަމަށް އެހީތެރިވާ މިހާރު އެކަން ކުރުމުގައި ބައިވެރިވާ މިހުން އެ ކުރަނީ ބޭރު ހުރިހާ. ޖަހާލީ ހުރިހާ. އެހެންނަމަވެސް، ގާއިމުވެފައި މި ހަރަކާތް ކަނޑުކަރަނީ ދެއް މިހިރީ ބޭރު މިހަކަށްވެފައި، އެ މިހަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަޑައި

މަގުން އެތެރެވާން އުޅޭ ކަމަށް ވާނަމަ އެ މީހަކު ޓްރެފިކިންގް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ކޮންކަހަލަ ގާއިދެއްތޯ މިއީ. ކާކުތޯ މިކަން ކުރީ. މިވަރުގެ ދަށު ދަރަޖައިގެ ޢަމަލެއް، މިވަރުގެ ބޮޑު ޖަރީމާއެއް ހިންގާފައި މި ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް މީހަކަށް، ސަރުކާރުގެ އެއްއެއް މީހުން ހިފާނެ ކަމެއް ނެތޯ. އެއްވެސް މީހަކަށް ސަލާމަތްވުމެއް ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ ސީރިއަސް މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ ބަލަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ ބަލަން ޓްރެފިކިންގް ވެސް ޖެހޭނީ ހަމަ ސީދާ 241 ކުރިޔަށް ބަލަންޖެހޭނީ. މިއީ ގާއިދު ކުރިޔަށް ޓްރެފިކިންގެ ބާވަތުގެ މައްސަލައެއް ވެސް ނޫން. އެއަށްވުރެ މާ ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑަށް ޝަކުވާ ލިބުނީ މީގައި މިކަން ކުރަން ބޭނުންވާ ބަޔަކު، މި ރާއްޖެއަށް މަސައްކަތުވެރިން އެތެރެކުރަން ބޭނުންވާ ބަޔަކު އަޑީގައި ދީބަލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަފާސް ހިސާބުތަކުން ދައްކާ ގޮތުގައި ވޯކްވިޒާ އަހަރުތަކުގައި މި ސަރުކާރު އައިފަހުން ދިރިހަކަން، މަސައްކަތުވެރިކަމުގެ ބޮޑު 30 މައްސަލަތަކެއްގައި އެވަނީ ފެއިލްވެފަ. އެ ފެއިލްވި ސަބަބު ކޮށްގެން މި އަންނަނީ، އެއީ ބޭރުއިން 21 މައްސަލަ، ބޮޑު 21 މައްސަލަ ފެއިލްވި ކޮށްގެން މިއަންނަނީ ފޯރިން އާދެ ކަސްޓަމްގެ މައްސަލަތަކުގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެބަހުރޭ މިއީ ހަމަ އޭޖެންޓުން ވިޒާ ޕްރޮސެސް ކޮންޓްރޯލްކުރަން ހިންގާފައި އޮތް ކަމެއް. މިއީ ޕްރޮސެސްކޮށްގެން އެކި ފޯމުގައި ހަމަ ހިންގާފައި އޮތް ބޮޑު ސިންގާ ޖަރީމާއެއް. މި މައްސަލަ ސީރިއަސް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނެ. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަފީފަށް.

__ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފު މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ކަންބޮޑުވާނެ ކަމެއް. މި ގާއިދުގެ ސަބަބުން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު، ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ފެނިގެންދާ ބޮޑެތި ވަރަށް ނުބައި އިޝްތިހާރު މިއަދު އުޅުމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޓްރާންސްއެސާ ހިލާފަށް އެކުލަވައިލާފައި އޮތް ގަވާއިދަށް އެ ގަވާއިދު ބަލާ ގޮތުން މިއަދު ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅު ކަމެއް އެއީ ހުށަހެޅި ނަގާ ގޮތުން ރަނގަޅު ބައިވެރިވުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ވަޒީފާ އެއް، ސަރުކާރު ވަޒީފާ އެއް އަލުން ވޮރކްޕާމިޓް ދޫކުރުން ހަމަ ހަމައެކަނި ކުރިއަރާފައި އެބައޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޓްރާންސްއެސާއި،

ގާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކޮން ވިޔަފާރިއެއްތޯ ނުކުރެވޭނީ. ކޮން ގޮތެއްގައިތޯ ހެދޭނީ. ނުހެދޭނީ އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ވެސް. އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ވެސް ނުކުރެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަދަމުންގެންދާ ކަމެއް މިއީ، މިފަދަ ވިޔަފާރިން ނުކުރެވޭނެ މިކަހަލަ މަސައްކަތް ހުއްޓުވަން އުޅުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ ކަންބޮޑުވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގައި މިއަދު ދިމާވެފައިވާ އިންފްލޭޝަނާ މައްސަލައާ ކަސްޓަމްސް ޑިއުޓީގެ މައްސަލަ. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކަސްޓަމްސް ޑިއުޓީ އެތެރެކުރާ މީހުން ދޫކޮށްލާ ގަވާއިދުން މިއޮތް ހަރުދަ. މި ގަވާއިދު ހަދައި ގެގެ ކިޔައިދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިލޭ އަގު ކޮބައިތޯ ސަރުކާރަށް ލިބުނު ގާނޫނީ ވަޢުދު. ދިރިއުޅުމުގެ އާބާދީ ޖެހިލާނެ. ހަމަ ތިމާވެށި ވެސް އާބާދީ ޖެހިލާނެ މި މަސައްކަތް ކޮށްދެވިދާނެ. މިކަމާ ގުޅުންހުރި މިފަދަ ގޮތްގޮތުން އެކުލަވާލާފައިވާ ގާނޫނުގެ ކުރިން، މި ގޮތަށް ވިޔަފާރި އެކުލަވާލާފައިވާ ތަނުގައި ކަނޑައެޅޭ އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކޮށްލަން. ކަސްޓަމްސް ކުންފުންތަކުން ދެއްކުން؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަސައްކަތާއި އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުން މިސާލުތަކާއި ހަމަ ހަމައިން ނެގުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުތަކަށް ވެސް ބަދަލުގެނެސް ސަރުކާރަށް ފައިދާ ހުރި އަދި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ފައިދާ ހުރި ކަސްޓަމްސް ތަރައްގީކުރުން. ހަމަ ހަމައަށް ދެރަވާ މަސައްކަތް ކުރުން. ހަމަ ހަމައަށް ހިނގާ ދެނެގަތުމަށް ކަށަވަރު ކުރަން ގޮސް ކުރިއަށްދާ ދުވަސްވަރު ކަސްޓަމްސް ތެރޭގައި ސިޔާސަތުތަކުގެ އަދި އެކަން ކުރިއަށްދާ ގޮތް. މި ތަނުގައި ބަދަލުތަކާއި ހަމައަށް ތަޢާރަފުކުރުމުގެ ހާލަތުގައި ކަޑަކުރުމުގެ ބަދަލުގަ ތަފާތު ކުރުވަން އެކުލަވާލައިގެން ޕްރޮސެސް މި ކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކަސްޓަމްސް، މި ރަށްރަށުގައި ކަމަށް މިއީ އެކަނި ނޫނޭ. ހަމަ ހަމައަށް ބަލައިގެން ބާރަކަށް ހޯދާނެ ގޮތެއް ހޯދާއިރު މި ހާލަތުގައި ބޭނުންވާ ކަމަކަށް ވާތީ އިރާދަކުރުމަކީ؟ ކަސްޓަމްސް ބަލައި ފިޔަވަޅު އަޅަނީ ބަޔަކަށް މި ހާލަތު ޖެހިފައި ނޫނީ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ! އަޅުގަނޑު މި މަސައްކަތަށް ފުރުޞަތަކަށް ބަލައިލުމަށް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެ މަސައްކަތް. ސިޔާސީ ބަދަލުގެ މަސައްކަތް މިއީ. މި ކަސްޓަމްސް އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުގެނައުން. މި ދަޢުވާ ކުރާއިރު ހުރިހާ ކަނޑައެޅިގެން ނަގާފައިވާ މި ކަސްޓަމްސް ބަދަލުގެނައުން. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރަށް ގޮވައިލަން ވަގުތުން މި ގޮތަށް ބަލައިލުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، 3 މިނެޓް އިން. އެހެރަ ޖެހިވަޑައިގަންނަވާނީ 2 މިނެޓު. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަނަން.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސުވާލުއްޔާ. އަޑުގަނޑު މާބޮޑު ފާހަގަކޮށް ދައްކާކަށް ނެތިން މިކަމުގައެވެ. ޒަކާތުގެމަގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފުސް ސަރުކާރުގެ އިސްތިފާދާންނަށް ފުސް މި މަސްދަރިން ފުސް، ރަސްމީދަރިން ފުސް ހިނި މަސްއޫލާ އެއްކަލި. އެހާ މަސްއޫލާ އެއްކަލި ރަސްމީފަރާތުން ނުފެނޭ. ތަޢުލީމު އަދަދު އަދަދުން ރަނގަޅުކަމަށް، ހާ ކަށްޓިއިނަދާތަކުން އެތެރެކުރާ މިހުންނަށް ޚަރަދަކަމު ކިޔާފައި ފާހަގަކުރެއްވި، ކުޑަ ހަމަޖެހި ބޭނުމެއް ހިފުމުގެ މަގުމަތީގައި އުޅޭ ޖުލާން ސަރުކާރު ވާނީ ގެންގޮއްސަކަން، ގޮތުގެ ސުވާލުކަން. އެހެންނަމަ މި ރަށްޖެހުމާ ހާ އެތެރޭކޮށްފައިވާ ހާ ވިއްސާ މިހުންނަށް ހަމަ މަތީ މަޖިލީހުގައި، މަތީ މަޖިލީހުގައި ދިރިގެން މި ފަސްމުގައި އެ މިހުން އިސްތިހާރު ކުރަމުން މި ފުނަރަށް. އަދުގަނޑު ފަސްނަހަށް ފުރަތަމަގައި ފުސް މި ފުނަރަށް ހަމަގެ ފާހަގަ ރަނގަޅަށް. މިދި ދިރިއުޅުމުގައި ފުސް އެއްމިޔަކު ކުރުމަކީ، ތަޢުލީމު ކުރެވޭ ކުރާ ތަން، މިހުން މުދާލާ، މާލާއާއިއާ މި ކަމަށްލަދުގައި އެހެން ޖަހާއިން ހިނގާފަށް މި ފުނަރަށް ބަޔަޖަހައިގެން މުދަލަށް، ވަކި ޖަހައިގެން މުދަލަށް، ހާ ބޭނުގެން އަހަރަ މިހާ މިކަން ކުރާތަން. އެހެންނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހާ ހުއްޓަ ފުލުސް ޚަރަދުފަދަ ގޮތަކަށް ކަމަށް ކުރާތަން މި ފުނަރަށް. ހަރުގެވެ ފުސް ނަސީ މަދަނާގެ މަސްދަލަކާއި ކަރަޖަ ބޭރުގެ އެ ދަރަފާ ދަރި ފާހަގަކުރި. ހަރުގެވަގައި އަތުފުނަރަށް މަދަނީގެ މަސްދަލަކާއި ކަރަޖަ ކޯޓުތަކަށް ހުރެ ފާހަގަ. އެހެންނަމަ މިހާ ހަމަ ބަންދު ކަޑައް ހާ ހުއްޓަ އުސޫލުން މިހާރުގައި ތަޢުލީމު މިހުން ފުސް ފާހަގަ ދައްކަވާނެ. ސަރުކާރުގެ އިސްތިފާދާކުރާއިރު އަދަބު ރައްޔިތުން ފުސް. އެހެންވީމާ، މި ކަމަށްއެކަމަކު ހުއްޓުވުން ފުރަތަމަ ހާ މިފަދަ ތަޢުލީމު ކަމެއް ހުއްޓުވާލުމަށް، ރައްޔިތުން މިދާ ގޮތުގެ ކަމަށް ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގޮތަކަށް ޤާނޫނީގޮތުން ފުރާވާކަމުގައި ރައްޔިތުން ރައްޔިތުންނަށް މިދާ ގޮތުގެ ކަމަށް މިކާރުން މިހާރު ހުއްޓުވުން ގޮތަކަށް އެބަޖެހޭކަންކަމުގެ މި ކަމަކަށް ކުރަން. މިދި ދިރިއުޅުމުގައި ފުސް މަސްއޫލާ އެއްކަލި ތަޢުލީމު އަދަދުން އެތެރެކުރާފަދަ މަރުގެ ބާރުވާ އިއްވާ އެބަ ހަމަ. ސިޔާސީ ތަރައްޤީ ތަޢުލީމާއިގައި ފުސް މަރުގެ ބާރުވާ އިއްވާނީ. ސަރުކާރު އަރަބިއްޔާގައި ފުސް މަރުގެ ބާރުވާ. ޙައްޤުވާބަޔާ؛ ސިޔާސީ ރަށަށް އިސްލާމީ ޤައުމުގެ ނުނަ. ސަރުކާރު އަރަބިއްޔާއަށް އިސްލާމީ ޤައުމެއް. މި ތަނަށް އިސްލާމީ ޤައުމުގެ ނަމުގައި އިސްލާމީ ޤައުމެއް ނުވާނެ ގޮތަށް ގާނޫނުތަކަށް ހަރަކާތް ކުރަމުންނެވެ. މިހާ މަރުގެ އަދަބު ތަންފީޒު ކުރަން ކުރިން ކުރާކަމުގައި މި ގަބޫލު ހުރަހެއް ފަރާތަށް ފުސް މިހާޒިރު އަދަދު. އެހެނަސް ގާފިލުވާނުހޭ މިޒަމާނު ގެންނަ މަސްއޫލާ އެއްކަލި ގެންނަ ދިރިހުރި މަރުގެ އަދަބުގައި ތަންފީޒުކުރަން. އެހެންނުން ކަމަށް ފުރުޞަތު މި ކަމުގައިވާ ނުހުއްޓުވި މިހާރު. ހިތަކުން ގައުމުގެ ޤާނޫނުތަކާއި ހަމަޖެހި އަށް ޝަރީޢަތުގެ ބައެއް، ތަންފީޒު ކުރުވާފައިވާ ނުހުއްޓާ އަތުލާ ޝަރީޢަތުގެ ތަންފީޒު ނުކުރާ ކަމެއް ފުރަތަމަ އަ ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލުގެ ނަމެވެ. ހަމަ ޝަރީޢަތް ފަރާތުން ފުރިހަމަކަމާއި ކަމެއް ވެ. ފެށިފައިވާ ދަރަޖައިގެންދާނެއެވެ. ސަރުކާރުން ޙުކުމްތަކުގެ ހުރަހަ ކުރުވާލަން. އެހެނަސް އަ ޝަރީޢަތުގެ ތަންފީޒު ކުރަން ކަނޑައަޅާނެ ކަން ސަރުކާރުން ކުރާނެތޯ؟ އެހެންވީމާ، އަ ޝަރީޢަތުގެ ތަންފީޒު ކުރުމަށް ދިވެހި ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން އަޑުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ދައްލު ރައީސަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި މެދުކަނޑާލައިލަނީ ސައިގެ ވަގުތަށް. އެއަށްފަހު މި ކުއްލި މައްސަލައިގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 10:30 އިން 11:00 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ ޢަބްދުﷲ)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މި ދަންފަޅީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މިގެންދަނީ ހުސްދުން ދަންފަޅީގައި ބަހުސްކުރި ކުއްލި މައްސަލަ. އެއީ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2023/R-58 "ވައިގެ މަގުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ބިދޭސީއަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރަން އުޅޭކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭ ހާލަތްތަކުގައި އެ ފަރާތްތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނޭ ގޮތުގެ ގަވާއިދު"ގައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 މަސްތުވާތަކެތީގެ ބާރު ގާނޫނާއި ތަޢާރުޒުވާ ބައިތައް އުނިކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވާލާ ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ބަސަން ޢަދީލް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރުގެ ބަހުސް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ހުރިހާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ ނިމުމުން ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހުށަހެޅުއްވީ ޕާޓީ. އަދި ޗެއާރު ވެސް ޕާޓީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު އިއްޒަތްތެރި ދަންނަވަން އެ ޕާޓީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓާލެވުނު) ޕާޓީގެ ވަގުތު މިނެޓު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ދެކުނުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަލީ ޙާމިދަށް.

ދެކުނުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ޙާމިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ އެތެރޭގެ ކަންކަން ހިނގާ ގޮތުން އަދި ސަރުކާރުގެ ސަލާމަތަކަށް ގެނައުމަށް ބޭކާރު، މި ރާއްޖޭގައި އަނިޔާ ދައްކަފައި ހިނގާކަމުގެ އިހުސާސްވެގެން ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ބަސަން ޢަދީލް މި ހުށަހެޅި ކުއްލި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ އެންމެން ވެސް އެ ކަމަކަށް ބާރުދޭނެ އަދި އެކަން މި ރާއްޖެއިން ފެށިގެން ޤައުމަކަށް ދިމާވާ މެންބަރުންނަކާމެދު އަޅުގަނޑު ޝައްކެއް ނެތެވެ. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު ގަވާއިދެއް ބަދަލުކުރުމުގައި ރައީސް އޮފީހުން ދެކޭ މި ކުރެވުނީ ރައީސް އޮފީހުގެ ކުރިން އޮތް ސްޓޭޓް އެންޓްރީއާ، ނޫނީ އޮފީސް ސޯސައިޓީގެ ފިސްބާތައް އަޅުގަނޑު ހަމަ ރަނގަޅުން ވެސް ޝައްކެއް ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، މި ގަވާއިދު ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރި ކުރިމަތީ އަޅުގަނޑު ކުރިން މި

ދެންނެވިހެން ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި ނޫނީ މި ރާއްޖޭގައި އެހެން ދައުލަތެއް ހިންގާކަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވެގެންދާނެކަމާމެދު އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ މިހާރު މި ރާއްޖޭގައި ކަންކަން ހިނގާ ގޮތުން ގާނޫނީ ދައުލަތެއް، ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ކުރާ ބައެއް، ގާނޫނު ބަލައިގަން ކަންކަން ކުރާ ބައެއް މި ރާއްޖޭގައި ތިއްބާކަށް ބޭނުންވާކަށް ނުޖެހޭ. ދުނިޔޭގެ ކުރިއަރާފައިވާ ޤައުމުތަކަށް ބަލައިލާއިރުގައި އެ ޤައުމުތަކުގެ ކެޕިޓަލް ސިޓީގައި ކަންކަމާ ގޮތުން އިނގޭނީ އެ ޤައުމުތަކުގެ އަދުލުއިންސާފު، އެ ޤައުމުތަކުގެ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް، ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމުގެ ފެންވަރު ހުރި ވަރު ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި ރާއްޖެއަށް ބަލައިލާއިރުގައި މި ރާއްޖޭގެ ފުރަ މާލޭގައި މަގުތަކަށް ބަލައިލުމުން ވެސް އެނގޭ ސާފުކޮށް އެނގިގެންދާނެ ޓްރެފިކްގައި ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމުގެ، ގާނޫނުތަކާ ތަންފީޛުކުރުމުގެ އަދި ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް މީހުން ޙަރަކާތްކުރަން ބާރުއަޅާ ކަމުގެ އެއްވެސް ކަމެއް، އެއްވެސް އިސްލާޙެއް މީހުން ތެރޭގައި ނެތްކަން. މަގުމަތީގައި އެންމެންނަށް ފެނިގެން ގެނެސް ވިއްކާލުން އެ ދަނީ. އެ ކަންކަން ހުއްޓުވަން، އެ ކަންކަން މަސްއޫލިއްޔަތު ބަދަލު މަސައްކަތްތައް ކުރާ ތަނެއް ހަމަ ދަތިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ފެނިގެނެއް ނުދެއެ. އެ މިހާރު ޕާކުކުރަން ތަންތަނުގައި ޕާކު ކުރަމުންދާނީ. އެ މިހިރަ މަގުމަތީގައި އުޅޭނެ ގޮތަކަށް އުޅެމުންދަނީ. ގާނޫނީ ދައުލަތެއް ނޫނީ މި ރާއްޖޭ އޮންނަން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ގާނޫނުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމުގެ ޙަރަކާތްކުރަމުންދާ އެންމެ ދަރިވަރެއް ވެސް މި ކެޕިޓަލް ސިޓީ ތެރެއިން ފެނިގެންދާނެކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ ޔަޤީނުން ވެސް ޔަޤީންކޮށް ދަންނަވަން ކެރޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިފަދަ މުހިންމު ކަންކަން ޙަޤީޤަތުގައި މި މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބި އެހެން ވިސްނުމެއްގައި، ނޫނިއްޔާމު މީގައި ބައިވެރިވާކަމުގެ އިޙްސާސްވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެލައްވަނީމަ ޖަވާބު ދޭން މިފަދަ ނެތި، އެހެން ބަހުސްކުރުމަކީ ކޮންމެހެންވާ ކަމެއް ނޫން ކަމުގައި ދާލި، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް ވިޔަފާރީން އަންނަ އަޑުގަޔާ މި ކަންކަމުގައި މިޒާ ތެރެއިން ވެސް ބަރަކާ، އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވިހެން އަޖޭ ދައުލަތް މި ރާއްޖެ ތަނުގެ ތެރޭގައި ބަދަލު ބައިވެރިވާކަމުގެ ހެއްކެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެން މިދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ޔަޤީނުން ވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް، މި ރާއްޖޭގައި ޑޮލަރުގެ ވިޔަފާރި މިދަނީ އެއް ދުވަހުން އަނެއް ދުވަހަށް ފުޅާވަމުން. އެއީ އެއްވެސް ކަމެއް ނޯޓު ގޮތެއްގައި މާ ބޮޑު ދަށްވުމަކީ އެދިރީ ވިޔަފާރިކުރަމުން. ދުވާލު އެންމެގިނަ ފެނިގެން އެއަރޕޯޓުގެ ގެޔަށް އެކުވެރިކަމެއް އެ ދަނީ ވާނުވާއެއް ނުނިދޭ، ވީކަށް ނުނިދޭ، މާލޭ ތެރޭގައި އެއްޗެހި ވިއްކާލަން އެ ހުރިހާ ވަރަށް ޓޫރިސްޓުން ހުޅުވާލީ. އެހެންވީމާ، މިކަން އަޅުގަނޑު ކޮންޓްރޯލް މި ގަވާއިދު މިހާރުން މިހާރަށް ހުއްޓާލަން އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ދަންނަވަން. އަދި ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް މިކަން ގެނައުމަށް ބޭނުމި ބަހަން ތަޖުރިބާ ހުށަހަޅުއްވުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދު ކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތު ކޯރަމް ބެލުން) އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހާޒިރުވެވަޑައިގަތުމަށް އެދެން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައަށް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވައި ނިމުމުން މި މައްސަލައިގެ ވާހަކަ އިތުރުކުރުމުގެ މާފަނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމު ހުށަހަޅުއްވާ، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ހުސައިން ތާއީދުކުރެއްވި ހުށަހެޅުއްވުމާމެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	މާފަނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމު
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިން

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	24
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	19
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދީ ބައިތިއްބަވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	19
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	10
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 24. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 19. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުކުރާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 19. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 10. ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم. السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވޭ ބައެއް ބޭފުޅުން މިއަދު ނެރުއްވުން މިއާ ގުޅޭގޮތުން ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށް. އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ގަވާއިދުގައި އޮތް. ހަމަޖެހިފައިވާ އުސޫލުތަކެއް އޮތް. ފާސްކޮށްފައިވާ ފާސްކުރުންތަކެއް އޮތް. އަޅުގަނޑަކަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް، އަޅުގަނޑު ހިތުހުރި ގޮތަކަށް ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕު ހިންގޭކަށް ނުވޭ. އަދި ހަމަ ދަންނަވައިލަން ބޭނުންވޭ މިއަދު 10:30 ގައި ވެސް ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގައި އެބަ ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ބައެއް ބޭފުޅުން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ބައްދަލުވުމަށް ވަޑެއްނުގަންނަވާ. އަދި އެ ބޭފުޅުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާގޮތުގެ މަޝްވަރާއެއް ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕަކަށް ނުދޭބާ. ހުށަހެޅިފައި މިވާ ކުއްލި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުން އަވަހަށް ކަންކުރައްވަސް، ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުން ފާސްކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ތެރެއިން ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅަކު ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ރުހުމާ ނުލާ ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކަށް ބަލައިނުގަނެވުމަށް ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން. އަދި އޭގެ އިތުރަށް މި ދަންނަވާ ކުއްލި މައްސަލައިގައި ދެ ރުހުމެއް އެބަވޭ. އެއްކަމަކީ ޖެހޭ ގޮތް ޝަރީޢަތުގެ ސަރުކާރުން ޖާގަދެނީ ކަމަށް ބައްޕަންޓީކޮށްގައި އޮތް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮތް އޮތީ. ގާނޫނާ ހިލާފަށް ގަވާއިދުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ކަމުގައި ވެސްނަމަ އެއަށް ދުން ޗެލެންޖު ކުރެވެނީ ކޯޓުގައި. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖާގަ ލިބިގެންވާ އާރު ގަވާއިދުތަކާ ބާރު ގާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގާ ގަވާއިދުތަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް. އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ ދަށުން ނޫން ގޮތަކަށް ހުށަހަޅާ ގަވާއިދުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ޗެލެންޖު ކުރަންޖެހޭނީ ކޯޓުގައި ކަމަށް ދަންނަވަން. އޭގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދެއް ނުހޯދަން މި ދެންނެވި ވަގުތައިން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުގެ ލީޑަރޝިޕުން ގަވާއިދު ނުލާ ގާނޫނާ ހިލާފަށް ގަވާއިދެއް ހިނގާފައިވާ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ސަރުކާރުން ވެރިކަމަށް 4 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި 1.3 ބިލިއަން ރުފިޔާ ގިނަ

މަސްރޫފުތަކާއި ވަނީ އިތުރުވެއްޖެއެވެ. އަދި 2019 ވަނަ އަހަރުގައި، 2018 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރިއާއި 1.8 ބިލިއަނުގެ މަސްރޫފުތަކާއި ވަނީ ނަގާފައިވެއެވެ. މި ދެންނެވި ގޮތުގެ ދަށުން ދައްކަވާފައިވާ އިސްލާޙުތަކެވެ. މި މަސައްކަތާ ގުޅޭގޮތުން މި ބަޖެޓް ހިމެނިގެން އަންނަ މިންނަރަހީ އެއީ ޖާގަ ބޭނުންކުރަން ކުރިއަށް އޮން ގެނެސް ޖާގަ ބޭނުންކުރުމަށް ދެން. ކުރީ ކުރަން ބޭނުންކުރުމަށް މިހެން. އަދި އާގެ ތެރޭގައި ހިލޭނޫ ވަރަށް ބޮޑު ރަނގަޅުކަމެއްގައި ވަޒަންކުރަނީ މިހެން. މާބޮޑު މިހެން އެބަ ހިލޭ. ކަންކަމުގެ ބައްޔަށް ފަރުވާދެވޭ މިހެން އެބަ ހިލޭ. އެއީއްސަ ޖަހަފައިވާ މިހެން އެބަ ހިލޭ. މިކަމަށް ބޮޑެތި ބަދަލު ތަކެއްގައި ލިބޭ ވަރަށް ވަޒަނަރަބަޑު ބަރަބަރު ޑޮކްޓަރުކުރެވޭ. އެހެން އެކަން ހިނގައިދާ އިންޓަރނެޝަނަލް މަޑުޖެހުމެއް އެބަ ލިބޭ އެހެނިހެން ގެއްލުމަކުން ޓެސްޓުތަކާ ކުރިން ލާރިވެ އެ މިހެން ފޮރުވައިލެވޭ ކަމަށް. އަދި ގެނައިދިނުމަށް ވަރަށް ސަރުކާރު ބަޔަކު ބާޒާރަށް އެބަ އަޅާ މަސްރޫފުތަކާއި އެމަރުކަރުން އުފައްދާގެ އިންޓަރނެޝަނަލް މަޑުޖެހުމެއް ދެވޭ ފުރުޞަތުގެ ހިދުމަތަށް ނުވަތަ މާލީ ޖެހިލުން ކާށްޑީލުސް ސަރުކާރުން ލިބިފައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅުނު ހުށަހެޅުމުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަޔަކަށް ތަޢުލީމު ހުރަހަކުއްވާފައި މިވާ މަސައްކަތަށް ފުރިހަމަކަން ތާއީދު ކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. މާ ދިރާސާ ވާހަކައެއް ދައްކާނަމަ ކުރެއްވި އަހަރު ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ހަރަދުކުރުމުގެ ކާރީޖު ވާނުވާ އިސްތިހާރަކުން ބަޔަކު މަސައްކަތްތައް ކޮށް މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން. އަދި އެއާރޕޯޓަށް ދިވެހިރާއްޖޭއަން ޖެހޭ އެމްރިކާކުރެވޭނެ ހުޅުވައިލެވުނު ބަނދަރުތަކުގެ ބަލާލުމުގެ ތަހުޒީބު އިދާރާތަކުން ނަގާ ނުހިފާ ކުރިޔަށް ހުޅުވާލުމާއި، މިނިވަންކަމާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަރާރު ކުރާ ހިނގައިދިޔައީ. އަދި ޖެހޭ ވިއްކާފައި ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް ދޫކުރެވުން، ހިތައި ހަމައެކަނި އަތުވެއްޖެ ތިރީސް އެކު ބަހުރުވައިން މި ހިންގާ ދައުރުކަން ކުރަމުންދާ ޑިމޮކްރެޓިކު ކަމެއް ކުރަހާ އިއްވައިގެ ފެށިގެން. ހެދީ ދެމިއޮތުމަށް ސިޔާސަތެއް. ހަމަ ބައެއް ފަހަރު ބަހުރުވަ ދެކޭ ފަދަ ކަންތައްތަކަށް. ބާރުއަޅާ ވަރަށް މަދުން ރައްޔިތުންގެ ހިއްސާ ކޮށްދޭ ކަނޑައެޅޭ ދައުލަތުގެ ކަންކަމާއިދު، ފާރަވެރިން ރިޕޯޓުކުރާ އިންސާފުއިޖްރާއަތު ހިންގުމަށް ސިޔާސީގައި ވަރަށް ބޮޑު ނުސީބު ނުލިބި އެހެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖެހެމުން ދިޔަ އާއްމު ދެކޭ ކަންކަމުގެ ކުރިން ހިފެހެއްޓުމަށް ބަލާ ދެކެމުން. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރާނީ މިކަން ދެކޭ ބައިނަލް މިއުމީ ބަނޑުން، ދެން އަޅުގަނޑު ކުރީ މަސައްކަތްތަކުގެ ވަނަވަރު ޖެހޭ ނިޔާމަށް، ދެން މި ދެން އަދި ޖަނަވާރުގެ ވާހަކަ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެ ދެކޭފަދަ. މިއަދުލުވެރި ވަޒީ ދިނުމުގެ ބައްލަވާ، މިއަހަރުވެސް ކަނޑައަޅާ ނުވާ ކަހަލަ ނުވެ.

އަޅުގަނޑުމެން މިހާރަކު ބަހުސްކުރާނަން. ރާއްޖޭގެ ޖުމުލަ ހާލަތު، ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު ވިދާޅުވެއްޖެ 1.3 ބިލިއަނުގެ މަސްތުވާތަކުގެ ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރެވޭނެކަމަށް ވާހަކަ. މިހާރު މި އެތެރެކުރެވުނުގޮތާ ސިސްޓަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ގެއްލުންތަކާ ރާއްޖެއަށް މިހެން ބޮޑެތިބަޔަކު، މަސްތުވާތަކުގެ ބޮޑެތިބަޔަކު އުޅެނިކުމުގެ މި އަސްލު ތޮއްޓު ގޮތްކަމުގެ ސަރަހައްދު ނުވަތަ އެކަށީގެން ފަހަރެއް، އަދިވެސް ނިކުންނުގެ ސަރަހައްދު ދާއިރާއިންވެސް އާރޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މަސްތުވާތަކުގެ ވިޔަފާރީގެ ބޮޑެތި ބައިތަކުގެ ތިބެނީ، އެ ޝަބަކާ އަށް ކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ދުނިޔޭގައި އަޅުގަނޑުމެން އަބަދު މި ރިޕޯޓު ކަނޑައަޅާ ހުރި ޤާނޫނަކީ ބޭނުންކުރެއް. އެހެންނަމަވެސް، 2.6 ކިލޯގެ މަސްތުވާތަކާއި ގުޅުވައި އެ އެއްޗެހި ހިފި ތިމާވެއްޓަކީ ޤާނޫނީ ނިޒާމަކީ މިހެން ވިޔަފާރިއަށް ހިންގާ ބޮޑުތަކުގެ ފަރާތްތަކަން ފެނޭ މި ދުވަސް ވަރަށް ނުރައްކާތެރި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަރަށް ގެއްލުން، ވަރަށް ފަސާދަތަކެއް މަސްތުވާތަކުގެ ވިޔަފާރި ހިންގަން ހުރެކަމަށް އެބޭ ފަރުވާތަށް ކަމުގެ ވަރަށް ސާފު ފާސްޓެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދުވަސް. އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މިހާރުވެސް މިހާރުގެ ސަރުކާރުން ގާތަށް ޖެހިގެން ވަޑައިގެން ވަޑައިގެން ބަދަލުކުރައްވަން. އެއްވެސް ގަވާއިދެއް ހަދައި ގެޖެހޭ ނުކުތުން ރައީސް އެ ތިރިގެ ގުދުރަތީ ފަސް ބޭފުޅުންގެ ނިޔާއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މިކަން މިއޮތީ ތިމާ ހަމަ ހަށިދަޅިއަށް ފަސް އެކި ފަރާތްތަކުން އެ ފަހަރުކާރުން މިހާރު ވިޔަފާރިތަކާއި ނުހުރެކަމުގެ ފަރާތްތަކާއި އެކި ތަޅުމުން ގުޅުވާ ގަދަ އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރުވައިދެވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މިކަމުގައި ހަމަ އިންޓަނޭޝަނަލް އެކި ކަންތައްތަކުން މި ވާހަކަ ދައްކަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާޒް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފު ހުށަހަޅުއްވައި މިވާ ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް، މިއީ ވަރަށް ހައްސާސް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އަބަދުވެސް ދައްކަމުން އައި ވާހަކަ އެއީ ޑްރަގް ނުކުރުމަށް ތަޢުލީމީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަނެފައިވާ ވާހަކަ. ގަބޫލުކުރަނީ ގުދުރަތުން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ފަސް، މި ޖޯލީގެ ފަރާތުން ތެރެއިން ކުޑަކުދިން ކުރިން ދަރިވަރުންގެ ތެރޭގައި ފަސް ތިބެނީ ހާދަ ނިކުމެ ފަރާތްތަކުން ތުހުމަތު ހުރި އަޅުގަނޑުމެން އެކަހާ ގުޅުމަތިން ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ތުހުމަތު ތިބި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު

އެ ދޫކުރުމަށް އަލުން ހުޅުވައިގެންދާ ތަން. އެ ދޫކުރުމަށް ހުޅުވި، ދައުލަތުގެ ތެރެއިން، ފެށިކަމަށް އައިސް ސީދާ ދައުލަތުގެ ތެރެއިން އެ ދޫކުރުމަށް ހުޅުވައި އޮތް ވިޔަފާރީގެ ފުރުޞަތު ކެރެނިގެންދާ ތަން. ރޫޅިގެން ތެރެއިޕާން، ދައުލަތުގެ ކަންތައް ގެނިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާން ޖެހޭނެ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ގާއިދާކަން ބަދަލުވަމުން ގެންސްގެން މިކަން މި ކުރާ ސަބަބު، މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި މި ދެންނެވި ގޮތަށް ގޮތުގެކަން ބާރު ގޮތެއްގައި، ދައުލަތުގެކަން ގެރީގެން މި ވިޔަފާރި ކުރެ ރާއްޖޭގެ އެތަށް މިތާނގައި ފެތުރެން. އެހެންނަމަވެސް ހިއްސާކުރަން އެ މީހުން ހަމައަށްދާކަމާ އެންމެ ފޮއްދިޔަކަން ފާހަގަކުރުމަށް؟ ގޮތަކީ ހިފައިގެން އުޅޭ ކުއްލި އެބަ އަޅުގަނޑަށް. އެހެން ހަމަ ކަންމަތީގެ ކަމަށް ބަދަލުވެގެންދިޔައީ ހުރިހާ މީހެއް. ކަންމަތީ ވިސްނާކަށް ބޭނުމެއް ނެތް. އެ ކުއްޖާ ހައްޤުތަކާ މެދު ވިސްނާނެ ގޮތްތަކެއް 3 ކާރިއަށް، 4 ކާރިއަށް، ބޭނުން މި ރާއްޖެ އެތެރެކުރާ މީހާ އަނބުރާ މިނިވަންކަމާ އެކުގައި އާންމު ދައުލަތް ފޮނުވާލުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާނީ ކަމެއް. ދެން، އެ ޖެހުނު މި ރާއްޖެ ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށާ އާދޭ އެ ހަރު ރަށްރަށުގައި ދިރިއުޅޭ ފުރާނަ މީގެ ޒިންމާ ނުގަނޑު ކުރާނީ ކީއްވެތޯ؟ އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮވައިލަން ވަޑައިގަންނަވައިދޭން މި ހަރުދަނާ މިވާ ގޮތުގެ ހަރުދަނާވާ ދަރިވަރުންގެ ދިރިއުޅުމާ ރައްކާތެރިކަމާ ރަށުރަށުގައި ރިޔާސީ، އެ ދަރިވަރުންގެ ހައްޤުތަކައި އަމާންކަމާ ގާނޫނީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު އިހުމާލެއް. މިއީ ރައީސް އޮފީހުގެ ތެރެއިން، ރައީސް އޮފީސް ހިމާޔަތް ސިފައިން ހަމަ ޖަހާ ގާނޫނު ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން އެކުލަވާ، ގެގެބަށް ނުލާރަން ރައީސް ޒާނޫން ނަޝީދުގެ ސިފައިގެ ސިޔާސަތު އޮތީ ފިޔަވަޅު އަޅާ ތެރެއިން ރައީސް އޮފީސް ޝަރުއީ ބޭނުމެއް ކޮށްފަ ގާނޫނާ ރައީސް. އެހެންވީމާ، މި އޮތީ ވަރަށް ބޮޑު އިހުމާލެއް. މި ކަން ބަލައި ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭ ދަރިވަރުންގެ ރައްކާތެރިކަމާއި ފިޔަވަޅު އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބިލެތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ރަޝީދު.

__ބިލެތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:__

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ހުށަހަޅާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރަސޫން ނަޖީބު ހުށަހަޅުއްވާ މި ދަރުސްތަކުން ދުރަކުން، ދައުލަތުގެ މަސައްކަތް ގެނައުމުގެ ކުރިން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ސަރުކާރަށް ތިން ވަރަށް ބޮޑަށް. އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށްދޭން 2014 ވަނަ އަހަރު ހަމަ މި ރާއްޖޭގައި ބޭރުގެ ކަމެއް ހިނގަން އުޅުނު. ފަޅުރަށްތަކާ ގުޅިގެން އާބާދީ ބަދަލުކުރަން ހިފާ ބައެއް ރާއްޖޭ އަދިސް، މިކަހަލަ ވަގު ވިޔަފާރި ނުހިއްޔާ ދެކޮޅު ޖަހާގައި އުޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތެދުވިކަން އަޅުގަނޑު ހުރިހާ ކަމެއް ފުރަހަފޮށްކަމަށް، ހަމަ ހާލު ފުރަ ރަޝީދު މި ކަމަށް ތެދުވިކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެ ދުވަސްވަރު ފުރަ އެދު.ޖީ.އީން މި މަސްއޫލު ވަރަށް ބޮޑު ދާއިރާއެއްގައި ކަން، އެކަން އަޅުގަނޑުމެން

ހަމަތަކަށް އެދުވެން ވެސް ވެ. މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑަށް މި ފެންނަނީ ހަމަ އެ މާރުމުން އެމް.ޑީ.ޕީ އަށްއޮޅާ ވެސް ހަމަ މިކަމުގައި ތެދުވި ތަން. އޭގެ ތެރެއިން ހުއްސަކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކަރީގެ ޗެއަރޕާރސަން މި ކުއްލި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުން އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރަންވާ ފުރިހަމަ މަސައްކަތެއް. އަޅުގަނޑު މިއަށް ވޯޓުދޭނީ އަޅުގަނޑު ކޮންޓްރޯލްގައި ހުރި ހުވާ އެއްޗަކަށް. ދިވެހި ދައުލަތަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ގެއްލުންވާ ކަހަލަ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ތެދުވަމުންދާނެ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނީ ވަޒީފާއިންނާއި ބެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްކަންދޭންޖެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަންފާއާއި ފާބަކަން ކަމަށް ބަލައި އެގޮތުން އަޅުގަނޑު މިއަދު ވޯޓުދޭނީ. މިއަދު ހަމަ ކަށަވަރުކޮށްދޭނެ މައްސަލައެއް މިއީ. މި ވައްތަރުގެ ގޮވައިލުމެއް ހުށަހަޅާ މި ރާއްޖެއަށް ޖެހިފައިވާ އެތަށް ގެއްލުންތަކެއް ހުއްޓާލުން ދަރުމަ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. މިހާރު މި ގޮވައިލުމާ ސަރަހައްދު އެއްވެސް ބާރެއް ފިޔަވައިކަން ޙަވާލުކުރަ ބޭނުން، ޙަވާލުކުރަ ބޭނުން ސިޔާސަތެއް ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާއިރު ވެސް ޖަމާޢަތެއްގެ ވެރިކަމެއް ނުޖެހޭ. އެއީ ރާއްޖެ އެތެރެކުރާ ވަގުތު ހަމައެކަނި ރައްޔިތުން ވެސް އެ ވަގުތުގެ ސަރުކާރެއް އެ މިހާރު އެބަ ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތުގެ ފުލުހުންނަށް ވެސް ދަނީ. އަޅުގަނޑު ނުކުރާނެ. ހަމައެހެން މަސްއޫލިއްޔަތު، އެ ސިޔާސަތު ރާއްޖެގައި ތަންފީޒުކުރެވޭ. އެ މިހާރު އެބަ ދާ. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ފުރުސަތުއިން މިންނަން ކުރަން ކަމެއް ކަމަށް ގޮތުން ގަބޫލުކުރަން، އެ އެތެރެކުރާ ބޮޑުކަމާ އެ މިހާރު ރައްޔިތުންނަށް ކުރަނިވިއިރު ކަމަށް ވަރަށް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އެޖެންޑާއެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން ވެސް މި ގޮވައިލުމަށް އެބަ ބޭނުންކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ސަރުކާރަށް މި ފުރުސަތުގައި ގޮވާލަން ބޭނުން އަވަހަށް މި ގޮވައިލުމުގެ ބޭނުން ކޮށް ގޮތަކަށް މިކަން ހުއްޓުވުން މަގަކަށް އަމަލުކުރުމަށް ފުރިހަމަ ކަމެއް ކަމަށް. އެދިވެސް އެއްފަހަރު އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން މި މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި ކަމަށް ބެލޭ ހަރަކާތް ކަމަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން މިދި ރައީސާ ޖަލްސާ ދެކޮޅު ދާނީ ބަޖެޓާ އެދި ކަމަށް، ވައްތަރުގެ ކަމަކަށް، ދުރު މި ފޮނުވި މާހައުލު ތަފާސްހިސާބުތައް ބޭރުވެފައި މިއަދު އެ ކަމާ ދެކޮޅަށް ވާހަކަދެއްކުމަށް ދައުވާދިނީ. އެއީ ވަރަށް އުފާވެރި ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ސަރުކާރުން ވެރިކަމަށް އައިއިރުގައި ރާއްޖޭގެ މަޖިލީހުގައި ދެކޮޅު ބޭއްވުން ވެއްޖެއިރު ތިބި މީހުން ފެންނަނީ މަތިން ކަންތައް ނިކުން. އެކި ހަރަކާތްތަކުގައި އޮތީ ދޭންވާ ނުހުތާ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ އަށް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަސްލުވެސް ހުރިހާ ބައެއް ގެންދިއުމަށް މި ސަރުކާރުން އެކަމާ ސަލާމަތީ ދިފާޢީ ބާރުތަކުގެ ދެކޮޅު ވެސް ހިމާ ނައްތާލަފަ. މި ސަރުކާރުގެ ބޮޑު ދެކޮޅު މައްސަލަ ބޭނުންކުރުން މަސައްކަތުގެ ބަޖެޓް ސަރުކާރުގެ ނޯޓު. އެއްޗެއްވެސް

ހުޅުމީދޫގައި ޑްރަގު ރިހެބިލިޓޭޝަން ސެންޓަރެއް އުފެއްދިޔާ އެ ކަމާ ދެކޮޅަށް އެ ދާއިރާއަށް ނިސްބަތްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑުގެ އަޚް އިބްރާހީމް ޙަބީބް ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވި ކަމާ ދުރު އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރު ދަށުން ހުރިއަހަރަސް، ހަސަރަފިރިވިހަރަސް، ބަޔަކާ ހިލާފު ވަރަކަށްކުރެވިދާނެ އެއްގޮތަކަށް ފެސް ކަރުގެންފާނަން ކަމެއް ނޫން. މިތަނު، މި ސަރުކާރުގެ ދަތުރުގައި އެއީ ދަރުމަވެރި ނޫން. މި ސަރުކާރުން ބައިވެރިވުން ޤަރާރު ވިޔަފާރިއެއް ނުލެވޭ. މި ސަރުކާރުން ޤަރާރު ބަދަލުކުރަން މި ބާރާގައި ފޮލޯވިރަ 50 އަހަރު މަސައްކަތްކުރި ހުރިހާ ސަރުކާރަކަށްވުރެ ބޮޑު މަސައްކަތްތަކެއް މި ޙުކޫމަތުގެ ފުރުޞަތު މަސައްކަތްތަކުން ވަރަށް ސާފު. ތެދެއް، ޤަރާރު މަސައްކަތަކީ ބޮޑު މަސައްކަތެއް. އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތެއް. މި ޙުކޫމަތުން ފުރާ ތާރީޚުގައި ފުޅާމިނުގައި އެކު މަސައްކަތެއް ކަމާ ދޮރުދޮރުގައި އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން މިހެން ވަނަ ޤުރުބާނީ، ޤަރާރު ވައްޔާ މިހެން ޖަވާބުދާރީ ވެސް އެއް ޤުރުބާނީ، ދެ ޤުރުބާނީ، ދެވަނަ ޤުރުބާނީ، 3 ވަނަ ޤުރުބާނީގެ ބިލްގެ މިހެން މަސައްކަތަކަށް ދޫކޮށްލާފައި؛ ޤަރާރު ވިސްނާ އެހެން ސަޕޯޓް ބަހަނާ އެ މި ދެންނެވި އަދަދާ މަސައްކަތްކުރާތަކާ އަދަދާ ސިޔާސީ ބޭނުމަކަށް ދޫކޮށްލާފައި މަސައްކަތުގައި އެބަ ހުރި. އެއީ ބަރާބަރަށް. މި ކަމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހާއި ސަރުކާރާއި ދިމާލު ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބަހަނާ އަދި ގާނޫނީގައިގެން މަސައްކަތްކުރެވޭ ނޫނީ ނުހުށަހެޅޭ ވަރަށް ފުލުހުގައި އެއީ މަސައްކަތެއް. ކަންތައް ދާއިރާއާއިގެ އެކަކު، ދި ކާއިނާކު އެބަހުރި މި ވަޒަގައި ޖުރިމާ. ކޮބާ ތެދިއިން ގިނަ މިހެން ޤަރާރު ވިއްޔާ ގާނޫނީ ނަޒަރުކުން ބަޔާނެއް. އެ ޤަރާރު ވިއްޔާކަމް ބޭނުންކޮށް މިނިވަން ޤަރާރު އެ މިހެންގެ އެކުގައި ހުއްޓާ އެހެން ފަހަރަކު އަނެއްކާވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިނިސްޓަރު ވަރަކަށް ދައުލަތުގެ ބޭފުޅުން ގާނޫނު ކުރިޔަށްގެންދިޔަ ހަނދާނެއް ނޫން. ކުރިޔަށްގެންދިޔައިރު ސޮލިކާ ޖަހައިގެން ސަރުކާރުން މުއްސަނދިވެރިއަށް. ޤަރާރު ވިއްޔާ މިހެނަ ޖެހިގެން ކުރިޔައިރު ސަރުކާރުން މުއްސަނދިވެރިން މަސައްކަތްކުރާނެއަށް. ރައްޔިތުން ފުލުހުރިއަށް، މި ޖާގަން މިނިސްޓަރު ވަރަށްދައްކާ. މިއަދު ވެސް މިނިސްޓަރު ވަރަށްދައްކަ ބޭފުޅުން ވަރަށްދައްކަވާ މަސްހޫރުކުރުމާއި، ފުރައްސާރަކުރުމާއި، ސަރުކާރަށް ޖެއްސުންކުރުމާއި، ހަސަދު ބޭފުޅުން. ރުޅިވެރިކަމާއި ނަފްރަތު ފުށުއަރުން އެކަށީ. ކަމެއް ބަހައްޓަކުރުން މިނިސްޓަރު ބަހައްޓަކާ ބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަ ނުކުރި. މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިހުގެ މެންބަރުން ކަށަވަރުކުރާ ކުރަންވާ ގޮތް ނޫން. އެއީ ޖިނާއީ ގޮތް ނޫން. މަސައްކަތްކުރުން އޮތް ކަމެއް ވަނީއެވެ. ތެދުފުޅެއް، އެ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ކަމުގެ ބަލާ ގުޅުން ބަހައްޓަކުރުމަށް. ގަވާއިދު ހިފަހައްޓަން ގާނޫނެއް ކަމެއް ކަމުގެ ވަނީ، އެ ގާނޫނުގެ ސަލާމަތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އުޝާމް.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އުސާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި އޮތް، އިމިގްރޭޝަނުން ހަދާފައި އޮތް ގާނޫނާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައެއްގައި އަޅުގަނޑަށް ވެސް ޙަޤީޤަތުގައި ގާނޫނީ ބޭނުމި މައްސަލަތަކެއް ފާހަގަކުރެވޭ. މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވަމުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން، މަސްއޫލިއްޔަތާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ކުރުން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި ހުރި ކަންތައްތަކެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެތެރެކުރުމަށް. އަޅުގަނޑު އެ ގާނޫނުގެ 112 ވަނަ މާއްދާގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައި އެބަ އޮތް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެތެރެކުރުމަށް އަދި ބޭރުކުރުމަށް ކުރެވޭ ކަމަށް. ހަމަ އެއާއެކުގައި އެ ގާނޫނުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގައި ވެސް ބަޔާންކޮށްފައި އެބަ އޮތް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެތެރެކުރުމަށް އަދި ބޭރުކުރުމަށް ކުރެވޭ ކަމަށް. އެހެންކަމުން، ގާނޫނުއެއްގައި ކުރެވޭ ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކަމެއް އަޅުގަނޑު ތަންފީޒުކުރާނީ، އެ ގާނޫނުގެ ބަދަލު ކަނޑުވައިލާފަ ގޮތަށް އެހެން ގާނޫނަކުން ބަދަލު ލިބޭގޮތް ކަމަށް ގަވާއިދެއް ހެދުމަކީ ހިތްހަމަޖެހޭ ގާނޫނީ ގޮތެއް ހަމަޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް، އަދި ކުރިމަތިލާނެ ކަމެއް ކަމަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއްނުކުރަން. ދެވަނަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނީ، މި ގަވާއިދު ހަދާފައި މި އޮތީ އިމިގްރޭޝަން ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާ ހަވާލާދީ. އިމިގްރޭޝަން ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި މި އޮތީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މީހުން އެތެރެވުމާއި ނިކުތުމާއި ނުކުތާތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި މި އޮތީ. އަޅުގަނޑު، އެ ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި 7 ނުކުތާއެއް ކަނޑައަޅާފައި އޮތުމަކީ، އަޅުގަނޑު ބަލާއިރުގައި މީހުން އެއްވެސް ނުކުތާއެއް ޚާއްސަކޮށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެތެރެކުރާ މިންވަރު. އަދި ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ޝަރީޢަތް ހިނގާފައި އޮތް އެއްވެސް މީހެއް މި ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި ހުރިކަމާ ނުލާ ކަމެއް ގަބޫލުކުރެވޭކަށް. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަހުއްޓޭ މި ގަވާއިދުގައި ގާނޫނުން ނިޔާވާ ބާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހަދާފައި އޮތް ގަވާއިދެއް ކަމަށް. 3 ވަނަ ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން ހަމަހަމަކަން. ދިވެހިރާއްޖެއަށް ވަދެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، ކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެތެރެކުރާ ފުރުސަތު މިހާރު އަދި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބަވޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި ގަވާއިދު އަލުގަ ހިމާޔަތް ދެން ގަވާއިދުގެ ދަށުން، މި އޮތް ގޮތުން، މި ކަނޑައެޅިފައި ބަދަލު މި ގަވާއިދުގައި ބޭނުން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި ކަނޑައެޅިފައި ވާއިރު ބަދަލު ގާނޫނުގެ އެއްވެސް ފުރުސަތެއް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ހިނގާ ކަނޑައެޅިފައި. އެހެންނަމަވެސް، ވަކި ބަދަލު އެ ކަނޑައެޅިފައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ހޯދޭނެ ގާނޫނުގެ ފުރުސަތު ލިބޭ. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަހަމަކަމާއި އެކަމުގައި، ފުރުސަތުއަށް ހަމަހަމަކަމާ އެކަމުގައި އެދޭގޮތުން ވެސް ހަމަޖެހޭ ގާނޫނީ ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައި ކަމަށް

އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މި ދެންނެވި ސަބަބުތަކާއި މިހެން ހުރިމާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ގަވާއިދަކީ އުފެދުނުއިރު ވެސް ހަމަ ބާރުލިބުނު ގަވާއިދެއް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި އޮތް ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް، ކުރިން މައްސަލަފެށުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެވަނަ ފުރުޞަތު އަރުވާފައެއް ނުވަނީ. އެހެންވީމާ، ހަމަ މައުލޫމާތަށް ޓަކައި ދަންނަވައިލީ. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެންމެފުރަތަމަ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފް މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑުގެ ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ސާފުވެއްޖެ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕު ލީޑަރު މި ކަމުގައި ނިސްބަތާ ގޮތުގެ ވާހަކަ ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިފި. މިކަމުގައި ޑޮކްޓަރުން ނުވަތަ ގަސްދުމަގާ ޒިޔާރާ ކަމަށް ވަނީ ދ ދާއިރާތަކަށް ގާސިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑު އެނގޭ އެގޮތަށް ކަންތައް ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި ގާނޫނުތަކާއި ބައްޓަން މިހެން ޒިޔާދަވެފައި އޮތް މައްސަލަ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު ކަނޑައަޅާފައި މައްސަލަ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ހުށަހަޅަން. އެއީ ޕްރިންސިޕަލް ގޮތުން ދީފައި އެ ފާހަގަކުރި ގޮތް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މަޖިލީހުން އެކަން ކުރުމަކީ ނުބައްލަވާކަން. އެހެންވީމާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ، އެ ބާބު ކަނޑައަޅުއްވާފައި ޚާއްސަކޮށްދޭ ގޮތް އަދި މި ކުރުކަމީ ބައިވެރިވެ ޚާއްސަކޮށްދޭ މަޖިލީހުގެ ބަދަލުތަކުގެ ވެރިކަމުގެ ސިފައިން މަޖިލީހުގެ ގޮތުގައި މަގާމުން ބަދަލުގެނައި އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މި މަޖިލީހުގެ ހުށަހެޅުމާއި، އެއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލައެއް. ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްއޫލިއްޔަތެއް އޮތުމުން ހުށަހެޅުއްވުމުގައި މިހާރު މި އޮތީ. ދިވެހިރާއްޖެއިން ސްޓޭޓްފޯމާއި ބައިނަލްއަގުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ޒިޔާރާ. ދިވެހިރާއްޖެއިން އޮތީ މުޢާހަދާތަކާއި، ދުނިޔޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގައި މި ގޮތަށް ގެނެސް ޖަރީމާތައް ހުއްޓުވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސްޓޭޓްފޯމާ ބައިނަލްއަގުވާމީ ސްޓޭންޑަޑް ތަރައްޤީގެ ކަރައިކުގެ ވެރިން ސިޔާސީ ޙަރަކާތްތަކާއި، ޙަރަކާތްތަކާއި، މީހުން ޖެހޭ ބައެއް މި ހުރިހާ ކަމެއް އެކީ، ދިވެހިރާއްޖެ އަދި މުޢާހަދާތަކާއި ސްޓޭޓްފޯމާ، އެއީ ބައިނަލްއަގުވާމީ މުޢާހަދާ ޒިޔާރާތްކުރުން އެއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެން މި ކުރީގެ މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުގެ އެ ހުށަހެޅުމަށް ބައިނަލްއަގުވާމީ އެބަ އިނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ވިސްނުން ބައިނަލްއަގުވާމީ މި މަޖިލީހުގައި ރައީސް އަދި ނިކަން

ގެޒެޓްކޮށްފައި އޮތް މައްސަލައެއް. އަދި ޤާނޫނު ޖެހިއްޖެ ހަދާފައި މި އޮތީ ފުލުހުންނާއި ކަސްޓަމާއި އިމިގްރޭޝަނާ ގުޅިގެން. މި ސްޓޭޓިއުޓްގެ މައްސަލަތަކެއް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކޮށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން، ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން ނަގަވާށެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުވެފައި، ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ބާރު ކަނޑުވާލު މައްސަލަ ބަލަން އަމުރުކުރުމުން ސިޔާސީ މައްސަލަތަކުގެ ޙުކުމުތައް ހުށަހަޅަން އަމުރުކުރި ނުކުތުގެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލާ މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ވަގުތު ދިމާވެފައިވާ އެންމެ ބޮޑު ގޮތުގެ މައްސަލައެއް ދިމާވި އިތުރު ތަކުލީފެއް ކުރިމަގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ބަދަލުކުރުމުން އަންނަ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ގެންނަމަކަސްވުރު ބާރުގަދަ ގޮވާއިދަމާ ހަދައިގެން މިފަދަ ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަކީ ބަލައިގަންނަވާނެ ކަމެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމުގައި، މި ބަދަލު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވި ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު އަޑަންޖެހުން ކަމަކަން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކެން. ސަބަބަކީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް އެމް.ޑީ.ޕީން ވަކާލާތުކުރަމުން މި އަންނަނީ ދެބަފަތު ހުކުރުވެފައި ހުރި ދީނީ ބަނދުނުތާނުގެ ވާހަކަ. އެއީ ހިތާމަން މި ކަމަކީ މި ބާރަށް ދިމާވި ވަރަށް ބޭނު ކާރިސާއެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. ސަބަބަކީ މި ދަރަޖައަށް ހިފައިގެން އެޖެންޑާތަކުން އަންނަ މިހާ ދިވެހިރާއްޖޭން އެ މިހާގެ މަސައްކަތުން ތަރައްޤީކުރުމުގައި ބާރު ދޭނީ އަދި ހުރިހާ ކަމެއް ރައީސް. އެ މިހާ ޤުރުބާނުވުމަކީ އެއްގޮތަކަށްވެސް އެއީ ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުދެކެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ވެސް މި ކާރިސާގެ އެންމެ ބޮޑު ހިތާމަވެރި ނަތީޖާ އެންމެ ބޮޑު މުޞީބާތަކަށް، ވަރަށް ގިނަ ޖާނުތަކެއް ގެއްލިފައި އޮތް ކަމެއް މިއަދު ދުނިޔޭގެ ކާރިސާތަކުގެ ތެރެއިން. ދުނިޔޭގެ ތަރައްޤީ ސަރުކާރުތަކުން ވެސް މި ކާރިސާގައި އެހީވެދީ، އެހެން ވެސް އެކަށީގެން ރަށްތަކެއް ވެސް އެބަ ހުރި. 60 މިލިޔަނުގެ ޖާގަ ހުރި ސަރުކާރުން ދެމެހެއްޓުމަށް، އެ ފަރާތުން ފައިސާ ހޯދާ ހަރަދުކުރަމުން އެ ފަރާތް ތަރައްޤީވެފައިވާ. 60 މިލިޔަނުގެ ޖާގަ އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ދުނިޔޭގެ މިނިވަން އަހަރު އެ ފަރާތުން ޖާގަ ދޭ ކަމަށް ބުނެފައި. އެ ފަހުން އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ސަރުކާރުން މަޢުލޫމާތު. އެ ދުވަހު ވެސް އެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ދޭނީ އެކަމަކު ކުރިއަށް ގެންދަން އެ މިހުން އެއް ފަރާތް ރުހުންދެވިފައި.

އެއީ 60 ކުދިންގެ ޤާގައިގެ ތަނެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އެ މީހުން އަތުގައި ބަޖެޓެއް ނެތޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހިރަމިހިރަ ހުންނަނީ ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަންތައްތައް. އާދެ! ހާއްސަކޮށް މި ޒަމާނުގައި މި ޓެކްނޮލޮޖީ ދުނިޔެ އަތްޕުޅުގެ ބަދަލުގައި އެ ވިއްކަން މަގުމަތީގައި ނުވަތަ އެ ކުއްޖާ ހިފުމުގެ ބަދަލުގައި މި ޚާއްޞަކޮށް ގޮތް ހުރީ، އެ މީހުންނަށް ގާނޫނުގައި ހުރި އެންމެ ބޮޑު އަދަބު ދިނުން އެބަޖެހޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި މި ޒަމާނު އޮޅުވާލާ ފަރާތްތަކެއް ޑިސްއޯޑަރަކަށް މި ވާ ގޮތަށް ހަމަޖެހުމާ ބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ވިޔަސް ދުވަހުން މި ދަނީ. ދުވަހުން ދިޔުމުގެ އެހެން އެތައް ކުޑަކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގައި ދިމާވާ މަސްއޫލިއްޔަތު ފޯސް. އެހެންވީމާ، މިހިރަ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ހިނގައިގެން އުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއަރޕޯޓުން އިރުކޮޅުދުވަހު، މީގެ ދެ ޒަމާން ހުރިހާ ތަނެއް ބަލައިގަނެފައި ހުރި ދެ ކަމަށް ވީ ފުރުޞަތެއް ގެއްލުވައި މިއީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގޮތުން ކުޑަކުދިން ބެލެހެއްޓުމުގައި އިތުރުން ޚާއްޞަކޮށްދޭން މަސްއަލަ ގެވެއިދޭ ހަދައިދޭން އެކަން ދެކޭނުވޭ. ކުރިއެރުމެއް ކުރީގައި ބެއިލިވިލު، ދައްކަވައިގެން ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ކުރީގެ ހުއްޓުމާއި ގުޅޭ ފުރުޞަތު އެ ކުދިންގެ މަސްއަލަ ތަރުބިއްޔަތު ހިންގުމުގައި ޝަރީޢަތް ހިންގެވުމުގެ ބާރަށް އަޅުގަނޑު ގޮތުން. އެހެންވީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްހަމީދު ޢީސާ.

ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްހަމީދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ޤަރާރަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ސަބަބުތަކެއް އެބަހުރި. އެއް ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުގެ ރޮނގުން ކަމަށްވާނަމަ މިހާރު ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކުގެ އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި މި ދީނުންނަށް، މިހާރު މި ވާހަކަ ދެކެވޭ މައްސަލާ ގުޅުންހުރި ދުޅަހެޔޮކަމާއި ގުޅޭ މީހުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން އެބަ ގެންގުޅެން ޖެހެނީ. މިހާރުން ވަރަށް 22000 ރުފިޔާ އެ ބަޖެޓުކުރަން ހަރަދުވޭ. ޖަލުގައި ހުންނަ ބަންދުކުރެވޭ ބަޖެޓުން ހަރަދުވޭ. ވަރަށް 4.4 މިލިއަން ރުފިޔާ، އަހަރަކު 52.8 މިލިއަން ރުފިޔާ އެބަ ހަރަދުކުރަން. އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި ސަރުކާރުން މަސްތުވާތަކެތީގެ އެތެރެކުރާ ބޭފުޅުން ހުރި ދައުލަތުގެ މީހުން އެ މީހުންގެ މައްސަލަ، އެ މިހާ ނިސްބަތްވާ ދައުލަތުގައި އާންމު މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް އަދިބޮޑުން ބޭނުންވާ ކުރެވޭ ދަރަނި ތަރުބިއްޔަތު ހާއްޞަ ސަރުކާރުގެ ދިވެހިރާއްޖޭއިން އެ މިހާ ޖޫރިމަތުގެ ރައްޔިތުންގެ ބަރާބަރު ފައިސާއިން އަޅުގަނޑުމެން އަދަދަކު އެކަމު މިލިއަން ރުފިޔާއެއް ސަރުކާރުގެ ފުށުން. ސަރުކާރުގެ ފައިސާ މަސްތުވާތަކެތިގެ ވަޒީފާ ޖަހިފައި މިތި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިން އަނބިދާ މުޖުތަމަޢަށް ނުރުން ފުރުޞަތު ޝަރީޢަތުގައި އިތުރުކުރުމާއި،

ފަރުވާގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭރަށް ސްކޮލަރޝިޕް ވަރުގަދަކުރުމާއި، މި ކަންކަމަށް ޚަރަދުކުރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާ ބޮޑުދިރިއި، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޖުތިމާޢީ މައުޟޫޢަކާއި ބަރުޖުކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާ ބޮޑެތި ވެސް ބޮޑުދިރިއި ގޮތެއްކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. ޙައްޤުއަށް މަސްއޫލިއްޔަތު އެޅުއްވުމާ ބޮޑުދިގެ އަންހެނަކު ޖަލްސާއިގެން 25 އަހަރު ގެންގުޅެން އޮންނަން ދިވެހި ދައުލަތުން ރައްޔިތުންގެ ޖީލެއް ފައިސާއިން އެބަ މިއުޅެން ދުނިޔެއެއް ހަރުދަނާކޮށްދޭން ވިސްނަން އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލީ ސަލާމަތީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރުޞަތު އެޅުއްވުންތެރިކަމާއި، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ މި އެއްޗެއްސަކީ ބަލާއިރު އެއްކޮށްލަން ވެސް ބޮޑުދިރިކަމެއް ނޫން. ކަރަން ހުރިހާ ވާހަކަތަކާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެއީ. އެއްބަސްވާ، މި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުއް ތާއީދުކުރާނަން. މިހާރުވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލްސާކުރާއިރު ލިބޭ މީހުން އެ ފުރުޞަތުކަމާ ހަރުދަނާކުރަންވާތީ މިންވަރު ކުރަމުން. އެ މިހުންނަށް ހަރުދަނާ ރައްޔިތުންގެ ޖީލެއް ފައިސާ ސަލާމަތްކުރާ މިންގަ މަސައްކަތްތަކުގެ ވަޒީފާއާ ޖެހިގެން ހޯދު ދަރިވަރުން ހަރުދަނާކުރުން މާ ބޮޑުކުރުން ހަރުދަނާކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްބަސްވާނެ ވިސްނާ އެއްޗެއްސަކީ ވެސް މި ޖަލްސާގައި ދަރިވަރުން ހަރުދަނާކުރެވޭނީ. ވެސް ބޮޑުދިރިވެ ސަރުކާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްހާމް ޙަސަން.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ޙަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބާރު ދޭނަން މި ވިސްނޭ. ބަޖެޓުގައި އެ ގަވާއިދުގެ ވަގުތާ މި ދެއްކީ. މި ގަވާއިދު މި ގޮތުގައި ދިމާވާ ދައުލަތުގެ ވަޒީފާތަކާއި ރިޔާސީ. މި ދައުލަތުގެ ދިމާވަނީ، މިހާރު، މިއަދު މި ހަރުދަނާކޮށްދޭ ގާނޫނަށް ބަލައިލާއިރު އެއަށް ފިޔަވަޅު، އިޖުތިމާޢީ ސަރުކާރުގެ އަދި ޒުވާނުން މި ތަންފީޒުކުރުމުގައި މި ޝަރުޢީވަސް. އެހެން ބަލައިލާއިރު އެ ބައިވެރިވާނެ މިގައި ހުރި އަސްލު ދައުލަތުގެ އަންނަ ބޭނުން އެކަމަކީ. އެހެން މިހާރު މައްސަލަތަކާ ރިޔާސީ ޒަމާނުއް އަހަރެމެން ސަރުކާރުގެ އެއްބާރުލުން ހަދާދެކަށް ސަރުކާރު ދިމާވާ އަޅުގަނޑުމެން މަސަލަގެ އޮތް އެބަ ހުރި. ދިން ހުރި އަދި މި ފައިސާގެ އަޅުގަނޑުގެ ސަރުކާރަށް އިހަށް މި ތަންތަނގައި ހިއްސާކުރެވިއްޖެ ގެނބުމާއި މި ބޭނުން ހަރުދަނާކުރާ ގާނޫނަށް ދީފައިވާ ޙައްޤު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ހަރުދަނާކުރަމުން ގެންދާ ވެސް ޖަލްސާގައި އެހެންނަމަ ބަޔަކު ބޭނުމެއް. ވަގުތު އަޅުގަނޑު ބަޔަކަށް ސަބަބުތަކަށް ދިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރު އެބަ ޖެހޭ އަދި ޙައްޤުތައް ބޭނުމަކަށް ވެސް އެފަދަ

މި ކަމުގައި ސާމިލްވެފައިވާކަން. ރާއްޖެއިން ބޭރުމީހުން އެ މީހުންގެ ޤައުމުގައި އެ ކުށްވެރިންގެ ގޮތުގައި އެ މީހުންނަށް އަދަބު ދެވިގެންދިއުމަކީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޖޫރީސް ފައިސާއިން އެ މީހުން މިތާނގައި ބަލަހައްޓާ ކާނާ ބޭނި ގެންގުޅުމުގެ އެއްވެސް ބޭނުމެއް ނެތް. ރަނގަޅު، އެއީ ކުށެއް. އެ ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ގަރަންޓީތަކާ ވިއްޖެއްޔާ އެ ސަރުކާރުތަކުން ޖެހޭނެ. މި ސަރުކާރު އައިފަހުން 1.3 ބިލިއަނުގެ ގަރަންޓީތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވެއްޖޭ އެބަވޭ. 1.8 ބިލިއަނުގެ ގަރަންޓީތަކީ ސަރުކާރުގެ ވެފައި އެބަވޭ. އަދި އިހަކަށްދުވަހު ވިޔާފާރިކުރާ ފުރިހަމަ ގަރަންޓީތަކީ ވިޔަފާރިކާރާ ފަރާތެއް، އެހާ ފެށި މި ސަރުކާރުން އަޅުގައި، އެހާމެ ދުރުތަކުގައި ފެށި ވަނީ ފިޔަވަޅުއަޅާފަ. އެހެންވީމާ، މި ސަރުކާރަށް ގަރަންޓީއަކާއި އަދި އެގްރީމަންޓް ފިޔަވަޅު އަޅާ، ގަރަންޓީތަކީގެ މި ކަންބޮޑުވުމަކީ ބައްލަވާ ހުރިހާއި ސަރުކާރުތަކުގައި އެޅުވުން ސަރުކާރުތަކުން ބޮޑުމަސައްކަތެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުރިހާވެފައި ވާ ގޮތުގައި ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ފާހަގަކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަން ހުރި ފާހަގަކޮށްލަން ޝުކުރިއްޔާ ދަރުމަ ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާ، ވަގުތުގެން ތިއްބެވި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް ނިމުނީ.

8. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 8- ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް.

{8.1}- ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ފަށަނީ ނުނިމިހުރި މަސައްކަތް. ކޮނޑޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް މުޢިއްޒު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދައުލަތުގެ ޚަޒާނާގެ އިދާރާތަކުގެ ހިންގުމުގާއި، ގުޅުންހުރި ބިލުތަކުގެ ބޭނުމަށް އަދިއެހެން ފަރާތްތަކުގެ އިމާރާތްތަކާ ދައުލަތުން ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ދިނުމަށް ފިޔަވައިފަހުގެ ފަރާތުން ޤާނޫނަށް ގެނައުމުގެ ބިލު، މި ކަމަށް އަމަލު ބައްލަވައި ހަރަކާތްތެރިވުމާ ގުޅުނުގެ ބަޙުސް. ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަން އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެދިވަޑައިގެންނެވިކަމަށް ފުރުޞަތު އެދިވަޑައިގަތުމަށް އެދެން. ކެނދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކެނދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށްލަން މި ޤާނޫނުގައި ދެފަހަރަކަށް ކަންކަން އަޅުގަނޑު ވާހަކަ
މި ދައުރަކީ. ރާއްޖޭގެ އަތޮޅުވެސް ކައުންސިލްއުފެދުނު ފަހުން ހިނގާކަމެއް އެއީ. ބައެއް މީހުންނަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން
ނަގާ ތިބޭގޮތަކުން ހިނގައިދިޔަ އުސޫލުން ހިންގާ މި ޕާޓީގެ ކަންބޮޑުވުން، ވަކި ބަޔަކު ބޮޑުބޮޑު ކުރިއަށް ހިފެހެއްޓުން؛
އެއީ ރައީސް މައުމޫނުއަސުރެން ފެށި ތަނބަ ގޮތް. އެ އާދަކާދައިގެ މަތިގައި މި ދެ. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ؛
މިސާލެއްގެ ގޮތުން މިހާރު ސަރުކާރަށް ބޭނުންވާ ބިލުތަކާއި ސަރުކާރުގެ އެމްޑީޕީގެ ދެއްކުމަށް؛ އަޅުގަނޑަށް ދެކެވޭ
މިކަހަލަ ކުރި ފެށުމެއްގެ އެމްޑީޕީގެ ދެއްކުމަށް ހިނގާ ގޮތުގެ މައްސަލަ ބަލާފައި. މިސާލަކަށް މިދިޔަ ދުވަސްވަރު ބަޔަކަށް،
ސިޔާސީ ދުވަސްވަރު ބައެއްގެ، މިއީ ކުރި ފެށުމެއް. އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދޭ ބެލުމެއް ފެށުމެއް. އެހެންނަމަވެސް،
އެގޮތަށް ދިނަ ބޮޑެތި ހޮޅިގަނޑު ހިޔާލުތައް ފަސްކޮށްފައި. ސަރުކާރުން އަދި ޚިދުމަތްތައް ހިންގުމަށް ގައި އެ ބޭފުޅުން ތަފާސް
ވެސް މުޅިރާއްޖެއަށް ދިފާޢުކުރާގޮތެއްގައި. މިސާލެއްގެ ގޮތުން ފުރަތަމަ މިނިސްޓަރ ވަކި ޖާގައެއްގައި، ކަނޑު ޙަލާލް
ބިލުތަކުގެ ދޮރުތަކައި، ޙަލާލް ކޮށް ދާއިރާތަކުން ފޮރުވާލައި. ރައީސްގެ ސަރުކާރު ހިންގުމަށް ބާރާއި އެމްޑީޕީ ފުރުޞަތުދިނުމަށް ނަގާ
ހިނގާފައި. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓަރުގެ އުފައްދާލާނެ އިންޤިލާބު ތެޅި އަޅުގަނޑަށް ބޮޑުބޮޑު ކުރިއަށްހުރިން. އެއީ
ކައުންސިލަރު މި ކަމުގެ އެމްޑީޕީ ފަރާތުން މި ޤާނޫނުގައި މި ދޭ ބޮޑުތަކާއި. ދުވަސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބިލުގެ ހުށަހެޅުމާއި،
ރައްޔިތުންނަކީ ބޭނުންފުޅުވާ ބިލުތަކަށް ސަރުކާރުގެ އެމްޑީޕީ ދަށުން އެއް ފަރާތުގެ މި ދަށް ހިނގަމުން. އަޅުގަނޑު
ގޮތުގެމަތީން ބޮޑުތަކާއި ހުއްދައާ މިހާރު ސަރުކާރުގެ އެމްޑީޕީ، އެމްޑީޕީން ދެއްކުމަށް ރައީސްގެ ކަށަވަރުކޮށްދޭ
ހިނގަމުންދާނެ. މި މާލޭގައި އަޅުގަނޑު ބިލުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ އެމްޑީޕީ މި ހިނގަނީ. މާލޭގައި މިހާރު ސަރުކާރުގެ
އެމްޑީޕީ، ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ބިލުތަކަށް ނިޔާވާ ވާޖް މިހާރުން އަދި އިތުރު ފަސް ހާސް ގޮތުދޭން ކަމަށް އަޅުގަނޑު
ގޮތުގެމަތީން. މިހާރު ރައީސް ސިޔާސަތު މުއައްސަސާ ފަސްލާށާ ގޮތުދީފައިވާ ހަމައަށް ގޮތުދޭފަދަ ތިޔަ ފުރުޞަތުދިނުން ހާސް ގޮތް
ނުދެނީތޯ؟ ކިޔުއްވާނެ ބާރަ ހާސް ގޮތް ނުދެނީތޯ؟ ދެން ރައްޔިތުންގެ ގޮތް ދިނުންތޯ މި އިންސާފު މުސްތަޤުބަލު ކަމެއްގެ
ގޮތުގައި. އެކަން މުސްތަޤުބަލު ނިޒާމްގެ މަޤްސަދު ގޮތް ދޭން އެބަހުރި. ކުރިން ފަހަރަކާއި ސިޔާސަތުތައް ޙަލާލްކޮށް
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ފަހަރަކާއި ސިޔާސަތުތައް މި ދާ ޙަލާލް، މި ހުރިހާ ޙަލާލްތަކާއި އެއްކަމަށް ފުރުޞަތުދިނުން އެބަހުރި
ބޮޑުދިނުންގެއެއް އިންސާނުން. މިހާރު ބޮޑުދިނުންތަކެއް ނަމޫ. ކަމުގެ ރައީސްކަމުގެ ފަހަރު މިފަރާތުން އެގޮތަށް ހިފެހެއްޓުން ގޮތް
ވަޒީފާތަކުގެ އަމިއްލަފުރުޞަތު ހަމަހަމަ އަހަރު. ސަރުކާރުގެ ވެރިކަމާއި ރައީސް ކޮންމެ ފަރާތަކުން މި ރައްޔިތުން ހިންގުމަށް މި
ދިނީ. އަދަދު ސިޔާސީގައި ކައުންސިލްތަކުގެ ގޮތް ދިނުމަށް ފުރުޞަތު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަދަދު ސިޔާސީގައި ދައުލަތުގައި
އެއްވެސް ބޮޑުދިނުމެއް ނެތި ދެ ދިރުމަށް މާލޭގެ ހަމައަށް ކަށަވަރުކުރުން ކަމެއް ނުހުން. އަޅުގަނޑު އެދެނީ ބޮޑުދިނުމެއްގެ މަސައްކަތް ރައްޔިތު
ޖެހިއަށްދެނީ. މި ރައްޔިތުން މާލެއިން ބޮޑުދިނުން ޖެހިއިންތިޚާބު ކަމަށް ވަނީ ވަރަށް ގިނަ ކައުންސިލްތައް
އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތް ބޮޑެތި ގޮތުގެމަތީން. އަދި ފުރުޞަތުގެ ހިނގާފައިވާ އަދި ރައީސްއަށް އެއްފަރާތުގެ ހިންގުމަށް

ހާދިސާއެއް މި މާލެއަށް ވެސް ދިމާވެފައި އެ ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް ރަނގަޅު ޕްލޭނެއް އޮވެގެންނެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދެންމެ އަޅުގަނޑު މިއަދު އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުން، ގޮތުން ޖުޒީ ރަޖިސްޓްރީކުރަން ހުއްދަ ދިނީ. އެ ކަމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނާއި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް މަޝްވަރާކުރުމާއި ބަހުސްކުރާށާއި މުޅި ރައްޔިތުންނަށް ހިތްހަމަޖެހުމެއް ލިބޭނެ ގޮތަކަށް ކަންކަން ކުރެވޭތޯ. ހަމަ ހުރިހާ ކަމަކީ ވެސް ގޮތެއް ރޭވިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މުޖުތަމަޢުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ހުރިހާ ގަނޑުވަރުތަކެއް ލިބިދީ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް. ގޮސް ރައްޔިތުން އުޅޭނެ ގޮތްތަކެއް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އެއީ ސަރުކާރުގެ ސަބަބުން ދެކެން. ހަމަ އެ ނިޔަތުގައި މިސްރާބު ގެނައުމުން ބަލައިލީ، މިހާރު ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ފަދަ އަދި ތަރައްޤީ. އަޅުގަނޑުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގުޅުންތަކާ އެއްބަރާބަރަށް. އަޅުގަނޑުމެން ޤައުމުގެ އެއް ދައުލަތެއް ލިބޭނީ އަހަރެމެން ގުޅުންތައް އެކުގައި. ގޮތުން ލިބޭނެ ވާދަވެރިކަމަށް އެއްވެސް ގޮތަކަށް ގެއްލުމެއް ނުދޭ. މި ސަރުކާރު ހަމަޖެހިފައި ވެސް އެއްބައިވަންތަކަން ހާލަތު ސަރުކާރުން ގުޅުންތައް ހިމާޔަތް ވާހަކަ، ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބަދަލު ޖުމްހޫރިއްޔާ. ހުރިހާ ޤައުމުތަކަކީ ފައިސާ ނަހަމަ އެއްޗަކާ ހުރިހާ އެއްބައިވަންތަކަމާ ސަރުކާރު ހިންގުމަށް އެ ދަނީ. ޤައުމުގެ ދަރަނިވެ ބޮޑުވެގެން. ކުރެވުނު ގުޅުންތައް ތަރައްޤީ ފައިސާ ޖަމާކުރުމުގައި ސަރުކާރުން ސިޔާސީ ވީހާ ތަރައްޤީ ހަމަ ހުރިހާ ވަރަށް ބޮޑު ރައްޔިތުން ގައުމުގެ ހުރި...

ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު.

މާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުސަތެއް މި ގަޑިއަކު ވާހަކަދައްކަން މި ކޮމިޓީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މި ގަޑީގެ ހުރަހެއްނުލައި، މިގޮތަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ވަނަ ޢަދަދަށް ޤަވާއިދުން ދާއިރާގެ ޒިންމާތަކާއި ވެރިކަމުގެ ދަށުން ހިންގަމުންދާ ކޮށްދިނުމަށް އެއް ރާއްޖޭގެ ޙަޤީޤީ ތަރައްޤީ މި ކަމުގައި ދެއްކެވި ސަރުކާރުގެ ނިޔަތަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ޙަޤީޤަތުގެ ޖަވާބުދާރީ ވާހަކަ، އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ވެސް ހަމަ ޤާނޫނީ ގޮތުން އެއީ ނުލާހިކުމެއް ސިޔާސީ ސަރުކާރަކުން ސަރުކާރު މެންބަރުން މި ކޮމިޓީ ގަވާއިދު. ދަރަނިޔާ ސަރުކާރު ބޮޑުތަކެއް ޤާނޫނާ މެންބަރަކު ނެތް މީހަކު، ސަރުކާރަކީ ހިތާމަ ރައީސް އަޅުގަނޑު ބޮޑުވުމުގެ ވަރަށް ހުރި ބޮޑު މެންބަރު މި ދާއިރާއަކާ ޤާނޫނީ ބެލުމުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާރު މި ގަނޑުގެ 10%ގެ ދަރަނިގެ ވަރު 10%ގެ ރައީސް، މިހާރު މި ހުރިހާ

ޖެހެންޖެހޭ އުއްސޫލުތަކެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މިހެން މި ދެންނެވީ ސަބަބަކީ، ތިމާވެށި ވިއްކާލައިގެ. މި މާލެއިން ރާއްޖޭގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިން ބޭނުންވެގެން އަންނައިރު މި އަގާ ބަރާބަރަށް އުޅެވިއްޖިއްޔާ، އަދި ކޮންމެ ސަރުކާރަކުން އައިސްގެން ވެސް އެ މަސައްކަތްކޮށްދޭނީކަމަށް. މި މީހުންނަށް ނުވަތަ މިހެން ދުރުކޮށްލައި ވާ ބަޔަކު ގެންނަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއަރޕޯޓާއި ތިމާވެށި ބެހެއްޓުން ގުޅުވަންޖެހޭ. ބިމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. ދައްކާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ތިމާވެށީގެ ބަނދަރު ހަދާ ހިސާބު، ބަނދަރު ހަދާ ސަރަހައްދުގައި ހުރި ބިންތައް ބަދަލުކުރުމަށް ވިއްކާލައިގެ، ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުމަށް، ބޭރުގެ ބަދަލުކުރުމަށް ވިއްކާލާ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަމާ ކަނޑައަޅާފައި ޕީ.އެސް.އެމްއަށް ރައީސް ޔާމީނުގެ ޕީ.އާރު ސޯޝަލްސަރކަސް މި އަންގަނީ ބައްލަވާ 10% އާ މި ވިއްކަނީ ބަދަލުކުރުމަށް. މާނައަކީ ތިމާވެށީގެ މުޅި ބިމުގެ 10% އާ ބަދަލުކުރުމަށް އުމުރަށް މި ވިއްކާލަނީ. ދެން، ފޮނުވާލީގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދެއްކި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ފޮނުވާލައްވަން ވިއްކާލައިގެން. ރައީސް، އިސްލާމީ މުސްލިމް ސޯލިހުގެ ސިޔާސަތުން މުނިސިޕަލްގެ ފުރަތަމަ މިނިސްޓަރުން އަންގައިދީ ވިއްކާލައިގެން. އެ ވާހަކަ ދެއްކި ބާރުވެ ކަނޑައަޅާފަ މި ބައިސް ކޮބައިތޯ މައްސަލައަކީ 10% އާ. އެއީ ގޮތުގައި ރާއްޖޭގެ ކަނޑޭގެ ސަރަހައްދުގެ ވަރަށް ކުޑަ ތަންކޮޅެއް އެއީ. ކުޑަވާނެތީ 90000 އަކަ ކިލޯމީޓަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހއ. ތުރާކުނުން ފެށިގެން ލ.އަތޮޅާ ހަމައަށް އޮތްވަރުގެ ސަރަހައްދެއް. މި ސަރަހައްދަކީ ކަނޑުގެ މުއްސަނދިކަން އޮންނަ ބޭރު ހުރި ސަރަހައްދު. ދެން ހަމަ މި ވާހަކަ ދައްކަނިކޮށް މިއަދު މިއޮތް އަދި ހަމަ ސާބިތު މައްސަލަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުނިޔޭގެ ކޮންމެ މަޝްހޫރު ބޭނުން ފެމިލީތަކުން އެތަށްސަތޭކަ ބާރުން، މިސާލަކަށް ސިންގަޕޫރަށް ސިންގަޕޫރު، ވަންނައިރު ބާރަށް ޖެހޭ އެތެރޭގެ ދުރުކަމާއި. އެތެރޭގެ މިހާރަށް ކަހުގެ އަރުވަލައިދޭ، ހަޅުގެ އަދަބު ދާނަދޭ. ދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ބިއްލުގެ ވަކާލާތެއް؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހާ ސަރުކާރު ގެނެސްދިން. ސަރުކާރުގެ ގެނެސްދީ އެ ބާރަށް ކޮބައިތޯ މައްސަލައަކީ އެތެރޭގެ މިލާ، އެއީ ބިސްނަ އަންނަނިވި 2.6 ހިލޯގެ ޖެހިގެ މި ފުރުޞަތު އެތެރޭގެހަކު ޖެހިގެލާތު އަދިވެސް ހުއްޓުމަށް އެ މިލާ ފުރުޞަތެއް ކޮބައިތޯ މައްސަލައަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެ ކުރެވޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މި ޕޮޓެ ގާނޫނު ހަދާ މަޖިލިސްގައި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގާނޫނާ އާދަ ބަދަލުކުރުމަށް ދެއްޖެއްސެވީ. އާދަ އެ ހޮޅި ހެދުމެއް، ސިފައިން ބޭނުމެއް ހެދުމެއް. މެދު ދިރިއުޅޭގެ ބަނދަރުތަކުގައިވާ ބާރު ހެދުމަ ޖެހިގެ އެތެރޭގެހަކުރިޔަ. ފެއްޓުމަކާއި ބޭރު ޒިންމާދާރުވާ ޖެހިގެ އެތެރޭގެހިލޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ދުނިޔޭ މަސައްކަތްކުރާ ސަރުކާރުން މިއާ ހަމަ ބާރުގެ ސަރަހައްދު އައިސް އެއްގޮތަކަށް އެއްގޮތަކާ އެއްވެސް ހިސާބެއް ކަނޑައަޅާ މަސައްކަތެއް މި ބާރުގެއަށް، ކޮން އަޅުގަނޑު ހޮޅި ޖެހިގެ، 2.6 ހިލޯގެ ޖެހިގެ އެތެރޭގެ ކާމިޔާބުކުރުމަށް ބަނދަރުތަކެއް އެ މިލާ ފުރުޞަތުދެވޭ. އެހެންނަމަވެސް ކަމަށް ވަނީ ދުރުން އާ ދިވެހިސިޔާސީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފުރުޞަތުވާލާއިރު ހިނގައިގެން މި ސަރުކާރުން؟ ޖެހިގެ ހިލޭގެން އަންނަނީ. އަދިވެ ޖެހިގެ ކާމިޔާބު ކަމެއް ފުރުޞަތުދެވޭނެ. ޖެހިގެ ކާމިޔާބު ނުހިފޭނެ ކަމެއް ވަރު ރަނގަޅު ބައިގަޔާ ވިއްކާލައިގެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަމަކީ ބަދަލު މި ބޭނުން ދެވަނަ

ދައުރުގެ ދާނީ. ދެން އަދި ކަމުގެ ވާހަކަދައްކާ، ބިލުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ. 80 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް މިހާރު

އަހަރެއް މިވަނީ އުމުރުގެ ދުވަހުން ގޮބުރިއްސަގައި ހިފެހެއްޓުން ފުރިހަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްކަލަ އިއްޔެ ބޮޑު ދެކަ

ޕްރޮޖެކްޓްތައް ގޮތަށް އެކަން އިޢުލާންކޮށްފައި، ބޮޑުޖެހުމުގެ ކަންތަކުން އަދި ގެއްލުން ސަރުކާރުގެ ހަމަތަކަށް. މިއީ ބާރަށް

ގޮބުރިއަށް އެކަމާ މިހާރު ވެސް އެކަމާ ހިސާބު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބޮޑަށް މިހާރު މި ހަމަޖެހިފައިވާ އެމް.ޑީ.ޕީ.ސަރުކާރު.

ދެން އޮތީ ރައްޔިތުން ނެރުނިއްޖެ. ކޮބައިތޯ 80 މިލިއަން ރުފިޔާ؟ ކޮބައިތޯ ގެސްޓްހައުސް ތަ ކަ މިހެން. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް؛ އެތަ ހުރި ގެސްޓްހައުސް ކަނޑައެޅި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި

ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގައި ޕާޓީގެ ޕޮލިޓިކަލް ފަރާތްތަކުގެ ފައިދާ ގެ މަސައްކަތް ކޮށް ފެށުން ހިނގައިގެން.

ޕޮލިޓިކަލް ފަރާތްތަކުގެ ތަފާތު ބައިވެރިވުން އޮތްހާ ހިނގައިގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ހުރިހާ ޕޮލިޓިކަލް

ވެގެން ހުރި ގެސްޓްހައުސް ކަނޑައެޅި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ކޮން ފުރުސަތެއް ތަ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް މި ނަގައިދިނީ. މި މިހެން

މި ހިނދު ދުވަސް ދައުރުގެ ދާނީ. ރައީސްގެ ކައިރި ވަކިކޮށް ހުރިހާ ހިސާބު ދެމެހެއްޓި. ނުހަނު ހުރި

ރިސޯޓުތަކުން ހުރިހާ، އެއްބަސް ރިސޯޓު ތިބި ރިސޯޓު ދެ ގެއްލި ބަދަލުން ރިސޯޓުތަކުގެ ރިޕޯޓް އެއީ ވަކިކުރި.

އެހެނީ، މި ބޮޑަށް ބިން ރައްޔިތުންނަށް ބިލުގެ އަދި ޖައްސަން ހިނގާނީ. އެއީ މާލޭގައި ބޮޑު އިންޖެކްޝަން

ޖުޑީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހިމާޔަތް ކުރެވޭ އަނެއްކާވެސް އެއީ އަދި. މާލޭން ގެއްލޭ ތަޢުލީމީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ

ބޮޑަށް މިހާރު ދެން އަދިވެސްވެސް ކޮށްލާ ތަރުތީބުން ބައެއްވެސް ނުކުރެވޭނެ. ހުރިހާ މިކަން ކުރުމުގެ ނިޒާމު ވިދާޅުވާނެ.

މާރިހާ، ހުރިހާ މިހާރުވެސް މާރީތި ހަމަޖެހިގެންނުދާ ވިސްނުމެއް މިހެން. ހަމަ ތަޢުލީމީ އަދިވެސް ހާސިލުކުރުން ހިނދީ

ކުރިޔަށް ބަދަލުކުރެވޭ. އެ ބިލުގައި އެއްޗެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހަރުގެ އަހަރު، ބޮޑުވީ އަހަރު ދިވެހިން ހަމަޖެހޭގޮތް

ނުލާ ބައިވަރު 700 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ރަށްތަކުން، މިގޮތަށް ޕްރިވަސަން ޕްރޮގްރާމުގައި ޚާއްސަކޮށް ކުރި

ގޮތެއް އެއީ އެއްފަދަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމައެއް. އެ ތަނަށް ބިން އެއްފަހަރު ކޮންޓްރެކްޓުގައި ބިލުގައި ވަޒީފާގެ ޖެނެރޭޓް

ހަމަ ސަރަހައްދު ކުރިއަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ އެއްފަހަރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ އޮފީސް އަނެއްކާ ހިއްސާވާގައި،

ކަނޑު ފުޓްބޯޅައާ އެއްފަހަރު ކޮށްސަކޮއްޖެ، ތިލަ ދަށުން ހަމަހަމަ ހިފާ. ކަނޑައެޅުމެއް އެ ތަނަށް ކުރަނީ؟ ދެން

އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިހާރު މި ނަގަން ފޮނުވައިލުން 100 ދުވަސް ތެރޭގައި ހަމަ ކުރޭގެ ދިރާސާ. 100 ދުވަސްތެރޭ ހަމަ

ކުރެވޭ ކުރީގެ ހިފައި ފޮނުވި ހިމާޔަތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނުގެ ފޮނުވައިލުން. ޤާނޫނުގެ، މި ރައްޔިތުން އެ

ޖެހިގެން ބަޔާން ނިޒާމުގެ ފޮނުވައިލުން ހިސާބު. ހިސާބާއި ރަނގަޅު އަދި ބައިވެރި މި ބޭނުން ދެން

ދެމެހެން ދާނީ އެ ބަޔަކު ދެކޭނެ. ދެ ހަމަ ބޮޑު ދިމާވި ދިވެހި ބަލަނީ، ހަމަހަމަ ބޮޑުކަމެއް ރަޙްމަތެއް ދިވެހި ބަލަނީ،

ޙަޤީޤަތް ބޮޑުކަމެއް ރަޙްމަތެއް އެކަން ދިވެހި ބަލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މަދު ހުރިހާ ސަރުކާރުތަކުގައި

ޖަލްސާ، ބިލުތަކުގައި އެއްވެސް ޖަމާ ހުށަހަޅާފައި ބަދަލުވެގެން އެކަން. ހަމަ ހިނގާ ރިސޯޓު މިހާރު. ދިވެހިން ޕްރޮގްރާ

ފުދުނުންނެއް ނެތުމުގެން ސުޕިރާ ޖަހާލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓަރމިނަލް ވަންނަން ދިޔަ ދިވެހި ޖުވާން ކުއްޖެއް ގެއްލިގެންއުޅުމާ މިއަދަށް މިވާ ދުވަހައްވީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ޕާޓީއަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތު ވަނީ ހަމަވެފަ. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް، ޕީ.ޕީ.އެމް.އަށް އިތުރު އަދި މިނެޓް އެބަ އޮތް.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރު، މިހާރު މި ބޭނުންވީ ދައުލަތުގެ އޮފީސްތަކާއި އިދާރާތައް ހިންގުމަށާއި، ގުދަންތަކުގެ ބޭނުމަށް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ އިމާރާތްތަކާއި ދައުލަތަށް ކުއްޔަށް ހިފުމަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ހަރަދުކުރަމުންދާތީވެ މި ކަމަށް އަވަސް ޙައްލެއް ހޯދުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގަރާރުގެ ބޭނުމަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިފަދަ ގަރާރުތަކުން، މި ކަމާއިގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގަރާރުތަކަކީ ކުރިއަށްގެންދިއުމުގައި ނޫނީ މި ބަޖެޓުގައި އަދިވެސް ބިނާކުރަމުން މިދަނީ ރައީސް ޤާނޫނުގެ ފުރިހަމަކުރުމުގެ އެ މަނިކުފާނު މި ފައިސާ ހިނގާފައިވާ އަދި އެ މަސައްކަތުގެ ތަފްސީލުތަކުގައި ކަނޑައެޅުނުގޮތުން އަދި ބޮޑުވީ ނޫނީ އެ ދުވަސްވަރު އަދަދުތަކަށް ހަރަދުކުރަން މި އަންނަނީ. އެއީ ދައުލަތުގެ ހަރަދު ކުޑަކުރުން، ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާ ކުރާ ހަރަދު ހަމައެއް އުސޫލެއް އެ މަސައްކަތް ޤަބޫލުކުރައްވާފައިވާ ގޮތަށް. އެހެންނަމަވެސް، މި ސަރުކާރުން ފަށާފައިވާ، އަދިބަޖެޓުވެސް މި ދަށުން ފަށަން މި ސަރުކާރުން ވީ ފަރުދުތަކެއް ބޭނުން ދިވެހި ރައްޔިތުން ހަރަދުކޮށް ނުހިނގާނެ. އަދިބަޖެޓުވެސް އެބަ ޖެހޭ މި ކަންތައްތަކަށް ދޫކޮށްލާ އެކަށީގެންވާ ނަތީޖާއެއް ރައްޔިތުންނަށް ހަރަދުކުރާ ފައިސާއިން. އެއީ މި ސަރުކާރުގެ އެހާވެސް ގޮސްކަން، ނުލިބޭކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޭނުންވާނެ ކުރުމަށް އަންނަ. އިރާދަކުރެއްވުމުން ބޮޑު ފުރިހަމަކުރެއްވުމުން، އެއާއެކު ބޮޑު ފުރިހަމަކުރެއްވުމުން ނިންމާފައި ދިރާސާކުރުމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިރާސާކުރަން ނަގާ އިމާރާތްތަކުގެ ދަ ފެށިގެން ނުނިމިނިމި އެގެ ތަޢާރުފް އެއް ހަދާފައިގެ އެކަމާ އިންތިޒާމް ނިންމާފައި، އެ ތަނަށް ތަނަވަސް ވާނެ ބަދަލު ހަމަ ހިނގާ ކަމެއް ނަގާފައި ކުރިއަށް ގެންދާނީ، ރައްޔިތުންނަށް މި ދައުލަތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުވަސް އިމާރާތް ނިމިއްޖެކަމުގެ ޓެކްސްވެސް. އެހެންކަމަށް އަދިބަޖެޓުވެސް ހަރަދުވި، ފަރުދާއި ޖަމާޢަތްތަކުގެ ހަރަދުކުރާ، ގޮތަކީ އަނެއްކާ މިއަދު ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ދުވަސް ބިނާކުރެއްވި ނިޒާމު ރައްޔިތުންނަށް ޙައްލުކުރުމަށް އިތުރު ފުރުޞަތު ދެއްވާނެ. ދިރާސާ އެކުލަވާލައި ދިރާސާކުރުން ފުރަތަމަ ފަހުން ރައްޔިތުން. މިއަދުވެސް ނުވަތަ ޙުކުމް ކަމެއް، ޖަލްސާ މި ހިސާބުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކޮޅަށް ދޫކޮށް ރައްޔިތުން ހަރަދުކުރަނީ. އެހެންކަމުން، މި ދައުލަތުގެ ކޮންމެ ފަރާތަކުން ބަލާ ކޮންމެ ތަނެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަދިބަޖެޓުވެސް

އެބަ ޖެހޭ މި ވާހަކައެއް ތަކުރާރުކުރަން ކޮންމެ ދުވަހަކު މި ސަރުކާރުން ވެފައި ހުރި ވައުދުތަކަށް، ރައްޔިތުންނާ ދޭތެރޭގައި އެ ވާ އިހުމާލުތަކެއް ހަނދާންކޮށްދެމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ އުޅެނީ މިހާރު ރާއްޖޭގެ ބިންތަކެއް ހިފާ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކަށް ދޭން ނިންމައިގެން އުޅެނީ 99 އަހަރަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން ހުއްޓުވާން ދިވެހި ރައްޔިތުން. މިކަން ހުއްޓުވާން ދިވެހި ރައްޔިތުން. ދިވެހި ރައްޔިތުންނެއް ޤަބޫލެއް ނުކުރާނެ. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފަސްގަނޑު. ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންގެ ފަސްގަނޑު. ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ބިމެއް ނުލިބިގެން އުޅޭއިރު ބޭރު ފަރާތްތަކަށް 99 އަހަރަށް ހިފާ ބިން ދެވިގެންއެއް ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ފަސްގަނޑު ވިއްކާލެވޭކަށް. މިއީ ކުރިމަގުގެ ނަސްލުތަކަށް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މި ދަންނަވަނީ ބާރެއް ލިބިފައިވާ އެ ބާރުގެ ބޭނުން ނަހަމަގޮތުގައި ހިންގާކަމުގެ ވާހަކައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކިހިނެއް ހުއްޓާނީ؟ ހިތުހުރިހާ ގޮތަކަށް ހަދަން ދުސްތޫރާއި ޚިލާފަށް. ނޫން، މިއަދު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބު ކަނޑައެޅިފައި އެވާ ވާހަކަ ހުރިހާ ސޯޝަލްގައި އަދާކުރަން މި ތަނުގައި ދައުލަތުން ދިޔައީ. ޤާނޫނުއަސާސީއެއް އެބަ ބޮޑުވާ އަޅުގަނޑުމެން ހިތްވަރަށް. ޤާނޫނުއަސާސީ ހަމަޖެހި މި ބޮޑު އެއްކަމެއް ބޭރު މަސައްކަތްތެރިކުރާ ދިނީމަ ގޮވައިލީން، ގޮވައިލީމު ހަވާލުކުރި ބޮޑުވުމާ ކޮޅުގެ ކޮންފަރެންސް އެ ޗެކް. މުޅި ދުނިޔައަށް، ދުނިޔައަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދެއްކުމު މި ހުޅުވައިލާނީ މިދީ އެއްވެސް ގޮތެއް ބޭރުގެ ނުރެކި ދެއްކުމެއް ގޮތެއް. މިއަދު ބޮޑު ދެއްކުމަކަށް ދުނިޔައިމަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ސަރުކާރުގެ އެބަ ބިޑި ކޮށްހަދަމު ދެއްކުވައިދޭ. ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ކޮށް ހަމަ ދިހަ އޮތެއް އުސޫލުތަކުގެ ކަނޑާލަން ބި ދަރަހައްޖެހީ. ޒާތުވާގޮތުގެ މިނިވަންކަން ބެންދިނަނީ ހުޅުވާލާފައި ބޮޑު. މިއަދު ޖޭ.ޕީގެ ލީޑަރު ވަޒީރުން ވިދާޅުވި ޤާނޫނުއަސާސީ ލިޔެފައި އޮތް މާއްދާއަކާ ޚިލާފުން ގޮވައިލުމެއް، ޤާނޫނުއަސާސީ ނުހުއްޓާލާ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ މައްސަލަތަށް އަދުލުވި ނުކުރެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އެ ބަންދުކުރަމުން ދަނީ ޒާތުވާގޮތުގެ މިނިވަންކަމާ ދެކޮޅަށް. ވަރަ ބޮޑު، މިއަދު ރާއްޖޭގައި އޭނާ އެކަމެ ބޭނުން އަދި ބޮޑު ޕީޕީއެމް ދިވެހި ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީވުމަށް ނުކުތުމުގެ އެއްޗެ ހަމަނާ ގޮތް ފެންނަނީއެއްނޫންތޯ ކޮށް ހުރިމައްސަލަ. ބޮޑު، ދިވެހި ބޮޑު ހުރިމައްސަލަ އެއްޗަކަށް ނުކުންނަ މަދު މިއަދާ ގުޅޭގޮތުން ޖިނާއީން ފެނުމަށް ނުކުތުމަށް ދެކެ ބަލާ ހިސާބުކުރެވޭ. މިއީ ޖުމްހޫރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ މި ސަރުކާރުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޖެހިލުވާ ކުރީ. ފުރުސަތު ކުރީ. ދުއްބާރު ކުރީ. ރައްޔިތުން ބަލަޖެހޭ ޖަހާފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭރުގެ ތަނެއްގެ ނޫން. އަޅުގަނޑު، މި ގޮތުގައި މި ހުރި ކަންތައްތަކީ މިއީ ރައީސް ޔާމީންގެ ވިސްނުމުގައި، އެ މަނިކުފާނުގެ ދިހަރުގައި ދައުލަތުގެ ހަރަދުކުރައް ކުރުކުރިގެން، އަދި ރައްޔިތުންނަށް ކަންކަން ލިބޭ ފަސޭހަކަމުގެ ބާރަކަ ބޮޑުކުރުމެއް އޮވޭ ކަންތައްތައް. މިގޮތަ ކަންތައްތައް މި ސަރުކާރުން ކުރިއަށް ކަމާ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގޮތް ބޮޑުކުރަން ދަދި ކަންތައްތައް. ޝުކުރިއްޔާ ދައްވަ ފުރުޞަތަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން ނިމުނީ.

{8.2}- އެޖެންޑާ ނަންބަރު 8.2، ތިމަރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނަފްސާނީ ސިއްޙަތާ ގުޅޭ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ވަކިއަށް ސިޔާސަތުތަކެއްގެ ތެރެއިން މި ޚިދުމަތްތައް ލިބޭނެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ގޮވާލާ ހުށަހަޅުއްވާ ގަރާރުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިއުން. ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން އެދިވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުން އެދެން.

7. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޕޯޓަށް ވާހަކަދެއްކުން:

އެޖެންޑާ ނަންބަރު 7.1، މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

{7.1}- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށްފަހު އެ މަޖިލީހުން ނިންމާ ގޮތެއްގެމަތިން ކަމަށްވާތީ، އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެސޯސިއޭޝަންގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމާ ބެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ރިޕޯޓު ނިންމުމަށް މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ދާއިމީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ މަޖިލީހަށް އިއްވައިދެއްވުމަށް އެދެން.

އިޢުލާނުތަކުން ވާހަކަދެއްކުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް. ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް، ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެސޯސިއޭޝަން (އައިޑީއޭ) ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމާ ގުޅޭގޮތުން 25 ޑިސެމްބަރު 2022 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު، އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެސޯސިއޭޝަން (އައިޑީއޭ) ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމަށް ފާސްކުރައްވަން ކަމުގައި ވަނީ ނިންމަވާފައެވެ. ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ މަޖިލީހުން ނިންމާ ގޮތެއްގެމަތިން ކަމަށް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އިންޓަރނޭޝަނަލް މޮބައިލް ސެޓެލައިޓް އޯގަނައިޒޭޝަނާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯއްދެވުމަށް ބަޔާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވައި، އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގޮތެއް އަންގަވައިދެއްވުން އެދެމެވެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް މޮބައިލް ސެޓެލައިޓް އޯގަނައިޒޭޝަނާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ސިވިލް އޭވިއޭޝަނުން ތައްޔާރުކުރައްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތު ކަރުދާސް ކޮޕީ މި ސިޓީއާއެކު އަރިހަށް ފޮނުވީމެވެ. އިޙްތިރާމް ގަބޫލުކުރެއްވުން އެދެމެވެ. 9 ރަޖަބު 1444. 31 ޖަނަވަރީ 2023. ޚާދިމުކުމް، އިބްރާހިމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަމީންޢާއްމު. މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ޚާރިޖީ ގުޅުންތަކުގެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވައިލީ.

{7.2}- އެޖެންޑާ ނަންބަރު 7.2، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާ ޢަމަލުކުރަންވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުއްދަކުރުމުން، އެ މަޖިލީހުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، "އިންޓަރނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަން ފޯރ މެރިން އެއިޑްސް ޓު ނެވިގޭޝަން އެންޑް ލައިޓްހައުސް އޮތޯރިޓީސް"ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމާގުޅޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯއްދެވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ގޮތެއް ނިންމަވަން އެ މައްސަލައާ ގުޅޭ ދާއިމީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވަން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ އަމީންޢާއްމު އިއްވައިދެއްވުން އެދެން.

އަމީންޢާއްމު އިއްވެވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަން ފޯރ މެރިން އެއިޑްސް ޓު ނެވިގޭޝަން އެންޑް ލައިޓްހައުސް އޮތޯރިޓީސް (އައި.އޭ.އެލް.އޭ) ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން 11 އޮކްޓޫބަރު 2022 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު، "އިންޓަރނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަން ފޯރ މެރިން އެއިޑްސް ޓު ނެވިގޭޝަން އެންޑް ލައިޓްހައުސް އޮތޯރިޓީސް"ގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވުމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަނީ ނިންމަވާފައެވެ. ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ވެރިކަން ހިންގާ ފަރާތުން ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާ ޢަމަލުކުރަންވާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހުއްދަކުރުމުން، އެ މަޖިލީހުން ނިންމާ ގޮތެއްގެ މަތިން ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، "އިންޓަރނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަން އޮފް އިންޝުއަރަންސް ސުޕަވައިޒަރސް"ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯއްދެވުމަށް ބަލައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވައި އެ މައްސަލަ ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމަވާ ގޮތެއް އަންގަވައިދެއްވުން އެދެމެވެ. "އިންޓަރނޭޝަނަލް އެސޯސިއޭޝަން އޮފް އިންޝުއަރަންސް ސުޕަވައިޒަރސް"ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވުމަށް ރުހުން ދިނުމަށް މިނިސްޓަރީ އޮފް ފޮރިން އެފެއާޒުން ފޮނުއްވާފައިވާ ލިޔުމާއި ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ކަރުދާސް މިއާއެކު ހުށަހަޅަމެވެ. މިހުށަހެޅުން ދެއްވުމަށް އެދެމެވެ. 9 ރަޖަބު 1444. 31 ޖަނަވަރީ 2023. ޝުކުރިއްޔާ، އިބްރާހިމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން. މި މަޖިލިސްގައި ދިރާސާކުރުމަށް ހުށަހެޅި ގާނޫނުތަކުގެ ކަރުދާސް ޤަވާޢިދުގެ ދަށުން ފޮނުވަން. މިއަދުގެ ޖަލްސާ މަސައްކަތް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް. 11 ޖަހައިރު ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިނިސްޓަރު ބަލާ ޖަލްސާ. 11 ޖަހައިރު މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ޖަލްސާ. 11 ޖަހައިރު މާލިއްޔަތު ޖަލްސާ. 12:30 ގައި ސްޓޭޓް އޮންނާނެ އިންޓަރޕާލިއަމެންޓަރީ ޖަލްސާ. މިއަދު މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ކުރިއަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މަސައްކަތް މިއަދަށް ނިމުނީ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 14 ފެބްރުއަރީ 2023 ވާ އަންގާރަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.

Voting Mode: Open

VOTE

Kulli massala ah bahus kurumah

Results

Present:	53
Eligible to vote:	52
Yes:	24
No:	16
Abstain:	1
Voted:	41
Not Voted:	11

ID	Name	Organisation	Result
01	Speaker		No voting right
09	Ali Niyaz (MDP)	Hulhumalé	No
10	Ibrahim Muizzu (MDP)	Henveyru Uthuru	No
11	Ali Azim (MDP)	Medhu Henveyru	Yes
13	Hassan Latheef (MDP)	Henveyru Hulhangu	Yes
14	Eva Abdulla (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
15	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	No
18	Ahmed Haitham (MDP)	Mahchangoalhi Dhekunu	No
19	Imthiyaz Fahmy (MDP)	Maafannu Uthuru	Yes
20	Ibrahim Rasheed (MDP)	Maafannu Medhu	Yes
21	Adam Ali (MDP)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
22	Mohamed Falah (MDP)	Maafannu Hulhangu	No
24	Ahmed Saleem (MDP)	Hoarafushi	No
25	Mohamed Shifau (MDP)	Ihavandhoo	No
26	Ahmed Abdulla (MDP)	Baarashu	Abstain
27	Abdulla Waheed (MDP)	Dhidhdhoo	Not Voted
28	Ibrahim Shareef (MDP)	Kelaa	Yes
29	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	No
30	Mohamed Nasheed Abdulla (IN..	Nolhivaram	Yes
31	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Not Voted
32	Yasir Abdul Latheef (MDP)	Kulhudhuhfushi Uthuru	Not Voted
34	Mohamed Raee (MDP)	Makunudhoo	Not Voted
35	Abdulla Shaheem Abdul Hakee...	Kanditheemu	Yes
36	Ali Riza (MDP)	Milandhoo	No
37	Mohamed Rashid (MDP)	Komandoo	No
38	Mohamed Shahid (MDP)	Funadhoo	No
41	Mohamed Abdulla Shafeeg (MDP)	Velidhoo	No
42	Yoonus Ali (MDP)	Holhudhoo	Not Voted
43	Mohamed Rasheed Hussain (M...	Alifushi	No
44	Mohamed Waheed (MDP)	Ungoofaaru	Yes
46	Hassan Ahmed (MDP)	Inguraidhoo	Not Voted
47	Adam Shareef (PNC)	Maduvvari	Yes
50	Ali Hussain (JP)	Kendhoo	Yes
52	Ahmed Shiyam (PPM)	Naifaru	Yes
54	Abdulla Jabir (IND)	Kaashidhoo	Yes
55	Ibrahim Naseem (IND)	Thulusdhoo	Yes
58	Hassan Shiyan (MDP)	Thoddoo	Yes
59	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Yes
63	Hussain Gasim (MDP)	Keyodhoo	Not Voted
64	Ikram Hassan (MDP)	Dhiggaru	Not Voted
65	Ibrahim Naseer (MDP)	Mulaku	Yes
66	Ahmed Haleem (MDP)	Bilehdhoo	Yes
70	Hassan Afeef (MDP)	Vilufushi	Yes
77	Mohamed Saeed (PNC)	Maavashu	Yes
80	Ahmed Saeed (MDP)	Gemanafushi	No
83	Hussain Firushan (MDP)	Madaveli	Yes
84	Hussain Mohamed Latheef (PPM)	Faresmaathodaa	Yes
85	Ahmed Zahir (MDP)	Gadhdhoo	Not Voted

ID	Name	Organisation	Result
86	Mohamed Rasheed (MDP)	Fuvahmulah Uthuru	Not Voted
89	Ilyas Labeeb (MDP)	Hulhudhoo	Yes
91	Ibrahim Shareef (MDP)	Maradhoo	No
92	Mohamed Aslam (MDP)	Hithadhoo Uthuru	No
93	Ahmed Rasheed (MDP)	Hithadhoo Medhu	Yes

Voting Mode: Open

VOTE

Kulli massalaige bahus ge vaguthu ithuru kurumah

Results

Present:	57
Eligible to vote:	56
Yes:	19
No:	0
Abstain:	0
Voted:	19
Not Voted:	37

ID	Name	Organisation	Result
01	Speaker		No voting right
09	Ali Niyaz (MDP)	Hulhumalé	Not Voted
10	Ibrahim Muizzu (MDP)	Henveyru Uthuru	Not Voted
11	Ali Azim (MDP)	Medhu Henveyru	Yes
13	Hassan Latheef (MDP)	Henveyru Hulhangu	Yes
14	Eva Abdulla (MDP)	Galolhu Uthuru	Not Voted
15	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	Not Voted
18	Ahmed Haitham (MDP)	Mahchangoalhi Dhekunu	Not Voted
19	Imthiyaz Fahmy (MDP)	Maafannu Uthuru	Yes
20	Ibrahim Rasheed (MDP)	Maafannu Medhu	Yes
21	Adam Ali (MDP)	Maafannu Dhekunu	Not Voted
22	Mohamed Falah (MDP)	Maafannu Hulhangu	Not Voted
23	Ahmed Usham (MNP)	Villimalé	Yes
24	Ahmed Saleem (MDP)	Hoarafushi	Not Voted
25	Mohamed Shifau (MDP)	Ihavandhoo	Not Voted
26	Ahmed Abdulla (MDP)	Baarashu	Not Voted
27	Abdulla Waheed (MDP)	Dhidhdhoo	Not Voted
28	Ibrahim Shareef (MDP)	Kelaa	Not Voted
29	Abdul Gafoor Moosa (MDP)	Hanimaadhoo	Not Voted
30	Mohamed Nasheed Abdulla (IN..	Nolhivaram	Not Voted
31	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Not Voted
32	Yasir Abdul Latheef (MDP)	Kulhudhuhfushi Uthuru	Not Voted
34	Mohamed Raee (MDP)	Makunudhoo	Not Voted
35	Abdulla Shaheem Abdul Hakee...	Kanditheemu	Yes
36	Ali Riza (MDP)	Milandhoo	Not Voted
37	Mohamed Rashid (MDP)	Komandoo	Not Voted
38	Mohamed Shahid (MDP)	Funadhoo	Not Voted
39	Ahmed Easa (MDP)	Kendhikulhudhoo	Not Voted
41	Mohamed Abdulla Shafeeg (MDP)	Velidhoo	Not Voted
42	Yoonus Ali (MDP)	Holhudhoo	Not Voted
43	Mohamed Rasheed Hussain (M...	Alifushi	Not Voted
44	Mohamed Waheed (MDP)	Ungoofaaru	Yes
46	Hassan Ahmed (MDP)	Inguraidhoo	Not Voted
47	Adam Shareef (PNC)	Maduvvari	Yes
50	Ali Hussain (JP)	Kendhoo	Yes
52	Ahmed Shiyam (PPM)	Naifaru	Not Voted
54	Abdulla Jabir (IND)	Kaashidhoo	Not Voted
55	Ibrahim Naseem (IND)	Thulusdhoo	Not Voted
58	Hassan Shiyan (MDP)	Thoddoo	Yes
59	Qasim Ibrahim (JP)	Maamigili	Not Voted
60	Ahmed Thariq (PPM)	Mahibadhoo	Not Voted
63	Hussain Gasim (MDP)	Keyodhoo	Not Voted
64	Ikram Hassan (MDP)	Dhiggaru	Not Voted
65	Ibrahim Naseer (MDP)	Mulaku	Not Voted
66	Ahmed Haleem (MDP)	Bilehdhoo	Yes
69	Ahmed Amir (MDA)	Kudahuvadhoo	Yes
70	Hassan Afeef (MDP)	Vilufushi	Yes
77	Mohamed Saeed (PNC)	Maavashu	Yes

ID	Name	Organisation	Result
80	Ahmed Saeed (MDP)	Gemanafushi	Not Voted
83	Hussain Firushan (MDP)	Madaveli	Yes
84	Hussain Mohamed Latheef (PPM)	Faresmaathodaa	Not Voted
85	Ahmed Zahir (MDP)	Gadhdhoo	Yes
86	Mohamed Rasheed (MDP)	Fuvahmulah Uthuru	Not Voted
89	Ilyas Labeeb (MDP)	Hulhudhoo	Yes
91	Ibrahim Shareef (MDP)	Maradhoo	Yes
92	Mohamed Aslam (MDP)	Hithadhoo Uthuru	Not Voted
93	Ahmed Rasheed (MDP)	Hithadhoo Medhu	Yes